

Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 29 маусымдағы № 260 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 29 маусымда № 32922 болып тіркелді.

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Осы бұйрықтың қолданысқа енгізілу тәртібін 5 т. қараңыз

Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 12-бабының 5) тармақшасының жиырма екінші абзацына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес қоса беріліп отырған Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидалары бекітілсін.

2. Осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің кейбір бұйрықтарының және бұйрықтың құрылымдық элементінің күші жойылды деп танылсын.

3. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Әлеуметтік қызметтер департаменті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін қамтамасыз етсін;

2) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін;

3) осы бұйрық Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Заң қызметі департаментіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау вице-министріне жүктелсін.

5. Осы бұйрық:

2025 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларының 3-тармағының 30) тармақшасын, 8-тармағының 7) тармақшасын, 10, 11, 12-тармақтарын, 15, 16-тармақтарын, 17-тармағының екінші бөлігін, 20-тармағының 3) тармақшасын, 24-тармағының 2) тармақшасын, 25-тармағын, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48-тармақтарын, 51-тармағының үшінші бөлігін, 56-тармағын, 72-тармағын; Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларына 3-қосымшаның 2-

тармағының екінші абзацын, 3-тармағының 3) тармақшасын, 7-тармағының 1) тармақшасының үшінші абзацын, 8-тармағының 13) тармақшасының төртінші абзацын, 10-тармағының 4) тармақшасын, 5, 9, 15, 16, 24-қосымшаларын қоспағанда 2023 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің орынбасары -
Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі

Т. Дуйсенова

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы
Цифрлық даму, инновациялар
және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары -
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрі
2023 жылғы 29 маусымдағы
№ 260 бұйрығына
1-қосымша

Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасы Әлеуметтік Кодексінің 12-бабы 5) тармақшасының жиырма екінші абзацына, сондай-ақ "Мемлекеттік және әлеуметтік жауапкершілігі бар көрсетілетін қызметтер туралы" Қазақстан Республикасының Заңының 10-бабының 1-тармақшасына сәйкес әзірленді және медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу тәртібін айқындайды.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Медициналық-әлеуметтік сараптаманы (бұдан әрі – МӘС) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Халықты әлеуметтік қорғау саласындағы реттеу және бақылау комитетінің аумақтық бөлімшелері (бұдан әрі – аумақтық бөлімшелер) жүргізеді.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) абилитация – мүгедектігі бар адамдардың бойында тұрмыстық, қоғамдық және кәсіптік қызметке қабілеттілікті қалыптастыруға және дамытуға бағытталған шаралар кешені;

2) біліктілік – жұмыскердің кәсіптік даярлығының дәрежесі, жұмыстың белгілі бір дәрежедегі күрделілігін орындау үшін қажетті білімі, ептілігі мен дағдыларының болуы ;

3) емдеуші дәрігер – пациент медициналық ұйымда байқауда болған және емделген кезеңде оған медициналық көмек көрсететін дәрігер;

4) еңбекке қабілеттіліктен айырылу – жұмыскердің жұмысты орындау, қызмет көрсету қабілетінен айырылуы, оның дәрежесі айырылған еңбекке қабілеттілігіне пайыздық қатынаста көрсетіледі;

5) еңбек қабілеті – жұмыстың орындалу мазмұнына, көлеміне және шарттарына қойылатын талаптарға сәйкес қызметті жүзеге асыру қабілеті;

6) "Еңбек нарығы" автоматтандырылған цифрлық жүйесі (бұдан әрі – "Еңбек нарығы" АЦЖ) – әлеуметтік-еңбек саласында халыққа мемлекеттік қызмет көрсету мақсатында халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі уәкілетті органның, халықты жұмыспен қамтудың жергілікті органдарының, халықты жұмыспен қамту орталықтарының, еңбек ресурстарын дамыту және ведомствоаралық өзара іс-қимыл орталығының қызметін автоматтандыруға арналған аппараттық-бағдарламалық кешен;

7) кәсіптік ауру – жұмыскердің өз еңбек (қызметтік) міндеттерін орындау кезінде жұмыскерге зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлардың әсер етуінен туындаған созылмалы немесе жіті ауруы;

8) кәсіптік еңбекке қабілеттілік – жұмыскердің белгілі бір біліктіліктегі, көлемдегі және сападағы жұмысты атқару қабілеті;

9) кәсіптік еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесі (бұдан әрі – КЕА дәрежесі) – жұмыскердің еңбек (қызметтік) міндеттерін атқару қабілетінің төмендеу деңгейі;

10) куәландыру – оңалту әлеуеті мен болжамын белгілей және ескере отырып, МӘС жүргізу;

11) куәландырылатын адам – өзіне қатысты МӘС жүргізілетін адам;

12) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің "Е-Собес" автоматтандырылған цифрлық жүйесі (бұдан әрі – "Е-Собес" АЦЖ) – материалдық және заттай мәнде әлеуметтік көмек, арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетудің бизнес-процестерін автоматтандыруға, жергілікті атқарушы органдар жүргізетін іс-шаралардың дерекқорын қалыптастыруға, жүргізуге және пайдалануға арналған аппараттық-бағдарламалық кешен;

13) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Халықты әлеуметтік қорғау саласындағы реттеу және бақылау комитеті (бұдан әрі – Комитет) – өз құзыреті шегінде әлеуметтік және зейнетақымен қамтамасыздандыру,

мүгедектігі бар адамдарды әлеуметтік қорғау саласындағы іске асыру және бақылау функцияларын жүзеге асыратын уәкілетті мемлекеттік органның ведомствосы;

14) қысқа мәтіндік хабарлама (бұдан әрі-sms – хабарлама) – ұялы байланыс желісі арқылы ақпаратты қабылдау және беру бойынша ұялы байланыс операторы көрсететін қызмет;

15) МӘС – мүгедектікті және (немесе) еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесін белгілеп (белгілемей), куәландырылатын адамның организмі функцияларының тұрақты бұзылуынан туындаған тыныс-тіршілігінің шектелуін бағалау, сондай-ақ оның әлеуметтік қорғау шараларын қажетсінуін айқындау;

16) МӘС әдіснама және бақылау бөлімі (бұдан әрі – МӘС ӘББ) – аумақтық бөлімшенің МӘС мәселелері бойынша әдіснаманы және бақылауды, бақылау жүргізу бойынша қайта куәландыру, МӘС бөлімдерінің сараптамалық қорытындысына шағымдарды қарауды жүзеге асыратын бөлімі;

17) медициналық-әлеуметтік сараптама бөлімшесі (бұдан әрі – МӘС бөлімшесі, бөлімі) – уәкілетті мемлекеттік органның МӘС жүргізетін құрылымдық бөлімшесі;

18) медициналық-әлеуметтік сараптаманың тәуелсіз сарапшысы (бұдан әрі – МӘС тәуелсіз сарапшысы) – уәкілетті мемлекеттік орган айқындайтын талаптарға сәйкес келетін және медициналық-әлеуметтік сараптаманың тәуелсіз сарапшыларының тізілімінде тұратын жеке тұлға;

19) медициналық-әлеуметтік сараптаманың эксаумақтық сарапшысы – қызмет көрсету өңірінен тыс жерде тұратын көрсетілетін қызметті алушыларға, сырттай проактивті куәландыру жүргізетін медициналық-әлеуметтік сараптама бөлімінің маманы;

20) мүгедектігі бар адам – тыныс-тіршілігінің шектелуіне және оны әлеуметтік қорғау қажеттігіне алып келетін, ауруларға, мертігулерге (жаралануға, жарақаттарға, контузияларға), олардың зардаптарына, бұзылуларына байланысты организм функциялары тұрақты бұзылып, денсаулығы нашарлаған адам;

21) мүгедектігі бар бала – тыныс-тіршілігінің шектелуіне және әлеуметтік жағынан қорғау қажеттігіне алып келетін, ауруларға, мертігулерге (жаралануға, жарақаттарға, контузияларға), олардың зардаптарына, бұзылуына байланысты организм функциялары тұрақты бұзылып, денсаулығы нашарлаған он сегіз жасқа дейінгі адам;

22) мүгедектігі бар адамдарды әлеуметтік қорғау – мүгедектігі бар адамдарға әлеуметтік көмек көрсету, оңалту, сондай-ақ олардың қоғамға етене араласуы жөніндегі шаралар кешені;

23) мүгедектігі бар адамдарды оңалту – мүгедектігі бар адамның тұрмыстық, қоғамдық, кәсіптік және өзге қызметке қабілетін толық немесе ішінара қалпына келтіруге бағытталған шаралар кешені;

24) "Мүгедектігі бар адамдардың орталықтандырылған деректер банкі" автоматтандырылған цифрлық жүйесі (бұдан әрі – "МОДБ" АЦЖ) – мүгедектікті

белгілеу, еңбек ету қабілетінен айырылу, абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасын әзірлеу бойынша бизнес-процестерді автоматтандыруға, сондай-ақ МӘС бөлімдерінде куәландырудан өткен адамдар бойынша деректерді сақтау мен өңдеуге арналған аппараттық-бағдарламалық кешен;

25) мүгедектік – организм функциялары тұрақты бұзылып, денсаулығының нашарлауы салдарынан адамның тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесі;

26) мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасы (бұдан әрі – ОЖБ) – мүгедектігі бар адамды абилитациядан және оңалтудан өткізудің нақты көлемін, түрлері мен мерзімдерін оның жеке қажеттіліктері негізінде белгілейтін құжат;

27) оңалту әлеуеті – мүгедектігі бар адамдардың организмнің бұзылған функциялары мен қабілеттерін медициналық, психологиялық және әлеуметтік факторларды талдау негізінде қалпына келтірудің нақты мүмкіндіктерінің көрсеткіші;

28) оңалту болжамы – оңалту әлеуетін іске асырудың болжамды мүмкіндігі және мүгедектігі бар адамдарды қоғамға кіріктірудің болжамды деңгейі;

29) оңалту-сараптамалық диагностика – оңалту әлеуетінің, оңалту болжамының бағасы;

30) "Оңалтудың техникалық құралдары" цифрлық жүйесі (бұдан әрі – ОТҚ ЦЖ) – ОЖБ-ға сәйкес мүгедектігі бар адамдарға берілетін техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдар мен арнаулы жүріп-тұру құралдарын іріктеу процесін автоматтандыруға арналған цифрлық жүйе;

31) организм функцияларының бұзылуы – организмнің қызметінде немесе құрылымында туындайтын, олардың нормадан едәуір ауытқуы ретінде қаралатын проблемалар;

32) өндірістік жарақат – өзінің еңбек міндеттерін орындау кезінде алған, еңбекке қабілеттіліктен айырылуына әкеп соққан, жұмыскер денсаулығының зақымдануы;

33) сырттай проактивті куәландыру – Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің цифрлық жүйелерінен (бұдан әрі – ҚР ДСМ ЦЖ) келіп түскен иесіздендірілген құжаттар негізінде МӘС жүргізу;

34) тіршілік әрекеті мен денсаулықтың жұмыс істеуінің, шектелулерінің халықаралық сыныптамасы (бұдан әрі – ЖХС) – денсаулық, тіршілік әрекетінің шектелуі және жұмыс істеу компоненттерінің сыныптамасы;

35) тыныс-тіршіліктің шектелуі – адамның өзіне-өзі қызмет көрсету, өздігінен жүріп-тұру, бағдарлай алу, қарым-қатынас жасау, өзінің мінез-құлқын бақылау, оқу және еңбек қызметімен айналысу қабілетінен немесе мүмкіндігінен толық немесе ішінара айрылуы;

36) уәкілетті мемлекеттік орган – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес халықты әлеуметтік қорғау саласындағы басшылықты және салааралық үйлестіруді,

Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қордың қызметін реттеуді, бақылау функцияларын жүзеге асыратын орталық атқарушы орган.

Ескерту. 3-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

2-тарау. МӘС жүргізу тәртібі

1-параграф. МӘС жүргізу үшін негіздер

4. Көрсетілетін қызметті алушының "Дербес деректер және оларды қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес дербес деректер және "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының Кодексіне сәйкес медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын мәліметтерді жинауға, өндеуге және беруге келісімі және медициналық ұйымның дәрігерлік-консультациялық комиссиясының (бұдан әрі – ДКК) жолдамасы:

- 1) организм функциялары тұрақты бұзылған кезде алғаш куәландыру;
- 2) қайтадан куәландыру (қайта куәландыру) мақсатында МӘС жүргізу үшін негіздеме болып табылады.

Ескерту. 4-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

5. Медициналық ұйымдар тіршілік-тынысының шектелуіне алып келетін ауруға, жарақат зардаптарына немесе кемістікке байланысты организм функцияларының тұрақты бұзылуын растайтын диагностикалық, емдеу және оңалту іс-шараларын жүргізгеннен кейін, анатомиялық кемістіктері бар адамдарды, 21-хромосома бойынша трисомиямен (Даун синдромы), организм функцияларының едәуір немесе өте айқын білінетін бұзылушылықтары бар және оңалту әлеуеті жоқ жазылмайтын паллиативті көмек алатын ауруларды қоспағанда, еңбекке уақытша жарамсыздық басталған немесе балаларға және жұмыс істемейтін адамдарға диагноз белгіленген сәттен бастап кемінде төрт айдан кейін МӘС-ке жібереді.

Мүгедектігі бар адамдардың мүгедектікке әкелген аурулары бойынша денсаулығы нашарлаған кезде уақытша жұмысқа жарамсыздық күнінен немесе балалар мен жұмыс істемейтін адамдарға диагноз белгіленген күннен бастап екі айдан кейін, МӘС-ға жіберіледі.

"Екі айдан астам еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімі белгіленген аурулар түрлерінің тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы № 1033 бұйрығымен (

Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12733 болып тіркелген) бекітілген екі айдан астам еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімі белгіленген аурулар тізбесіне кірмейтін шамалы білінетін организм функцияларының бұзылуымен кәсіптік аурулар кезінде медициналық оңалтуды жүргізу үшін көрсетілімдер болмаған кезде куәландырылатын адам уақытша еңбекке жарамсыздық мерзімі есепке алынбастан КЕА дәрежесін белгілеу мақсатында МӘС-ке жіберіледі.

6. Медициналық ұйымдар қайта куәландырудың кезекті мерзімін ескере отырып, мүгедектігі бар адамдарды және (немесе) еңбек ету қабілетінен айырылған адамдарды қайта куәландыруға (қайтадан куәландыруға) жібереді.

7. Адамдарды МӘС-ке жіберу кезінде медициналық есепке алу құжаттамасын ресімдеудің, медициналық тексеріп-қарау толықтығын, көлемін, негізділігін, мерзімдері мен сапасын бақылауды жолдама берген медициналық ұйымның ДКК төрағасы қамтамасыз етеді.

Ескерту. 7-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-параграф. Куәландыру (қайта куәландыру) тәртібі

8. Куәландырылатын (қайта куәландырылатын) адамға МӘС оның тұрақты тіркелген жері бойынша медициналық ұйымның ДКК жолдамасына сәйкес:

1) тиісті өңірдің МӘС бөлімдерінде және (немесе) МӘС әдіснама және бақылау бөлімдерінде;

2) стационарлық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарында;

3) амбулаториялық-емханалық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарында;

4) қылмыстық-атқару жүйесінің мекемелерінде және тергеу изоляторында;

5) үйінде көрсетіледі;

6) сырттай;

7) сырттай проактивті.

9. Сырттай проактивті куәландыруды (қайта куәландыруды) қоспағанда, куәландыру (қайта куәландыру) Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша МӘС жүргізуге өтініш (бұдан әрі – өтініш) бойынша куәландырылатын адамның, өтініш берген кезде заңды тұлғаның жеке басын куәландыратын құжатты не цифрлық құжаттар сервисінен электрондық құжатты (сәйкестендіру үшін) ұсына отырып және "цифрлық үкімет" шлюзі арқылы мемлекеттік цифрлық жүйелерден электрондық-цифрлық қолтаңбамен (бұдан әрі – ЭЦҚ) куәландырылған электрондық құжаттар түрінде алынатын мәліметтер негізінде жүргізіледі:

1) адамды қылмыстық-атқару жүйесі мекемесінде немесе тергеу изоляторында ұстау фактісін растайтын мәліметтер;

2) "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрі міндетін атқарушының 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21579 болып тіркелген) (бұдан әрі – № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрық) бекітілген № 031/е нысаны бойынша МӘС-ке қорытынды (бұдан әрі – № 031/е нысаны) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 7 сәуірдегі № ҚР ДСМ-34 бұйрығымен бекітілген Дәрігерлік-консультациялық комиссияның қызметі туралы ережеге (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11310 болып тіркелген) сәйкес № 031/е нысанының мерзімі оған қол қойылған күнінен бастап бір айдан кешіктірмейтін уақытқа жарамды;

3) медициналық ұйым оны әзірлеген кезде, № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрықпен бекітілген № 033/е нысаны бойынша мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасының медициналық бөлігі (бұдан әрі – ОЖБ медициналық бөлігі);

4) сырқат динамикасын талдау үшін амбулаториялық пациенттің медициналық картасы, ауру тарихынан үзінділер, мамандардың қорытындылары және зерттеу нәтижелері – бар болса;

5) сараптамалық қорытынды туралы деректерді енгізу үшін жұмыс істейтін адам ұсынған еңбекке уақытша жарамсыздық парағы (анықтама);

6) алғашқы куәландыру кезінде еңбекке қабілетті жастағы адам ұсынатын еңбек қызметін растайтын құжат (бар болса), ал өндірістік жарақаттар және кәсіптік аурулар болған кезде, сонымен бірге осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өндірістегі еңбек сипаты мен жағдайлары туралы мәліметтер (жұмыс беруші толтырады);

7) осы әлеуметтік қатер бойынша жалпы еңбекке қабілетінен айырылу дәрежесі (бұдан әрі – ЖЕА дәрежесі) алғаш рет белгіленген кезде міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысу (немесе қатыспау) фактісін растайтын құжат;

8) өндірістік жарақат алған және/немесе кәсіптік ауруға шалдыққан адам осы жазатайым оқиға бойынша КЕА және (немесе) мүгедектіктің себебін белгілеу үшін КЕА дәрежесін алғашқы рет белгілеу кезінде ұсынатын "Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеру материалдарын ресімдеу бойынша нысандарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы № 1055 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12655 болып тіркелген) бекітілген нысан бойынша еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиға туралы акт (бұдан әрі – жазатайым оқиға туралы акт).

Жазатайым оқиға туралы акт болмаса және жұмыс беруші-дара кәсіпкердің қызметі тоқтатылған немесе заңды тұлға таратылған жағдайда өндірістік жарақат алған және/

немесе кәсіптік ауруға шалдыққан адам ұсынатын еңбек (қызметтік) міндеттерін орындаумен жарақаттанудың немесе аурудың себеп-салдарлық байланысы туралы сот шешімі қоса беріледі;

9) екі жылдық мерзімнен кеш емес берілген, кәсіптік ауруға шалдыққан адам ұсынатын "Кәсіптік аурудың еңбек (қызметтік) міндеттерін орындаумен байланысын анықтау сараптамасының қағидалары" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-301/2020 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21862 болып тіркелген) нысан бойынша сараптамалық кәсіби патологиялық комиссия немесе республикалық кәсіби патологиялық тартыс комиссиясының қорытындысы;

10) жаралануға, контузияға, жарақаттануға, мертігуге, ауруға байланысты мүгедектік себептерін анықтау үшін бір рет берілетін, себеп-салдарлық байланысты белгілеген тиісті қызмет саласындағы уәкілетті орган берген құжат;

11) қорғаншылықты (қамқоршылықты) белгілеген кезде қорғаншылықты (қамқоршылықты) растайтын құжат;

12) "Азаматтық хал актілерін мемлекеттік тіркеу туралы электрондық және қағаз жеткізгіштегі акт жазбаларының, куәліктер мен анықтамалардың нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2015 жылғы 12 қаңтардағы № 9 бұйрығына сәйкес (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 10173 болып тіркелген) атын, әкесінің атын (бар болса), тегін өзгерткен жағдайда қайта куәландыру кезінде куәландыратын адамның атын, әкесінің атын (бар болса) және тегін өзгерту туралы мәліметтер талап етіледі;

13) балаларды куәландыру (қайта куәландыру) кезінде – психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның (ПМПК) қорытындысы – бар болса.

Цифрлық жүйелерде мәліметтер болмаған жағдайда, куәландырылатын адамның өтінішіне № 031/е нысаны, сондай-ақ тиісті құжаттардың қағаз жеткізгіштегі көшірмелері және салыстырып тексеру үшін түпнұсқалары қоса беріледі.

Құжаттар қазақ немесе орыс тілдерінде ұсынылады.

Ескерту. 9-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 04.03.2024 № 62 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

3-параграф. Сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) кезінде МӘС-ке жолдау тәртібі

10. Пациенттің тіркелген жері бойынша медициналық ұйымның емдеуші дәрігері немесе диспансердің емдеуші дәрігері, жарақат және ақаулардың салдарынан аурулар

әсерінен тіршілік-тынысының шектелуіне әкелетін организм функцияларының тұрақты бұзылулары болған кезде:

1) медициналық цифрлық жүйеде (бұдан әрі – МЦЖ) интеграциялау арқылы:

ҚР ДСМ ЦЖ-дан "Бекітілген халық тіркеліміне" (бұдан әрі – БХТ) медициналық ұйым туралы мәліметтерді және пациентті тіркеу күні, әрекет қабілеттілігі мәртебесі, пациентті тіркеу орны, жеке басты куәландыратын құжаттардың деректері туралы мәліметтерді алу бөлігінде;

ҚР ДСМ ЦЖ-дан "Диспансерлік науқастардың электрондық тіркеліміне" (бұдан әрі – ДНЭТ) пациент, АХЖ-10 коды бойынша тарихи деректермен және нозологиялармен "Д" есебіне қойылған күні туралы мәліметтер алу бөлігінде;

ҚР ДСМ ЦЖ-дан "Стационарлық науқастардың электрондық тізіліміне" (бұдан әрі – СНЭТ) емделген жағдай туралы мәліметтер алу бөлігінде;

МАБ-тан пациенттің немесе оның өкілінің ұялы байланысының абоненттік құрылғысының нөмірін тіркеу туралы мәліметтерді алу бөлігінде пациент деректерін тексеру жүргізеді;

2) пациентті сырттай проактивті куәландыруға (қайта куәландыруға) жіберілгені және мүгедектікті және/немесе еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу және /немесе қажетті әлеуметтік қорғау шараларын айқындау үшін қажетті дербес деректерді және пациенттің заңмен қорғалатын құпиясын құрайтын мәліметтерді жинауға және өңдеуге келісімі (бұдан әрі – келісім) туралы sms-хабарламаға жауап жіберу қажеттігі туралы хабардар етеді;

3) пациенттен немесе оның өкілінен Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің 2020 жылғы 24 сәуірдегі № 155/НҚ бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде 2020 жылғы 27 сәуірде № 20495 болып тіркелген) бекітілген проактивті қызметтер көрсету қағидаларына сәйкес келісу туралы жауап алады.

Ескерту. 10-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

11. № 031/е нысаны ДҚК төрағасының ЭЦҚ-сы бекітілгеннен кейін мынадай талаптар сақталған кезде автоматтандырылған режимде МЦЖ-дан ҚР ДСМ ЦЖ-ға жіберіледі:

1) келісім туралы деректердің болуы және жауап жіберушінің ұялы телефон нөмірінің пациенттің немесе оның өкілінің ұялы телефон нөміріне сәйкес келуі;

2) "сырттай проактивті куәландыру" белгісінің болуы;

3) аурудың бейіні мен пациенттің жасын ескере отырып, міндетті жолдарды толтыру;

4) диагноздың Қағидаларға 15-қосымшаға сәйкес сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) жүргізілетін нозологиялық нысандар тізбесіне (бұдан әрі – нозологиялық нысандар тізбесі) сәйкес келуі;

5) бір айдан асырмай МЦЖ-дағы № 031/е нысанын қалыптастыру күні;

6) медициналық ұйым атауының БХТ деректеріне сәйкес келуі (диспансерлерді қоспағанда);

7) №031/е нысанында көрсетілген иесіздендірілген электрондық құжаттардың денсаулық сақтау саласындағы стандарттарға, диагностиканың, емдеу мен оңалтудың клиникалық хаттамаларына, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 7 қазандағы № ҚР ДСМ-116/2020 бұйрығымен (бұдан әрі – ҚР ДСМ-116/2020 бұйрығы) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21381 болып тіркелген) бекітілген Медициналық оңалтуды көрсету қағидаларына сәйкес қоса берілуі.

Ескерту. 11-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

12. Сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) мынадай құжаттарды:

организм функцияларының бұзылу дәрежесін, диагноздар мен ұсынымдарды көрсете отырып, шағымдарын, объективті тексеру деректерін көрсететін мамандардың консультацияларын;

клиникалық, зертханалық, рентгенологиялық және басқа зерттеулердің нәтижелерін ;

пациенттің жай-күйінің динамикалық өзгерістерін көрсете отырып, амбулаториялық , стационарлық, стационарды алмастыратын жағдайларда, үйде, санаторий-курорттық ұйымдарда емделіп шығу жағдайының (емделіп шығу жағдайларының) нәтижелерін;

туындаған асқынуларды;

зертханалық зерттеулердің, консультациялардың нәтижелерінің қорытындыларын;

оңалту әлеуеті, оңалту диагнозы және оңалту маршрутының шкаласы ескерілген ұсынымдарды;

жедел/шұғыл медициналық көмек шақырған пациентке белсенді бару нәтижелерін қоса бере отырып, Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің 2020 жылғы 24 сәуірдегі № 155/НҚ бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде 2020 жылғы 27 сәуірде № 20495 болып тіркелген) бекітілген Проактивті қызметтер көрсету қағидаларына сәйкес алынған пациенттің немесе оның өкілінің келісімі бойынша №031/е электрондық нысан негізінде жүргізіледі.

Медициналық электрондық құжаттар аурудың бейінін ескере отырып және денсаулық сақтау саласындағы стандарттарға, диагностиканың, емдеу мен оңалтудың клиникалық хаттамаларына, ҚР ДСМ-116/2020 бұйрығына сәйкес ұсынылады.

Мемлекеттік цифрлық жүйелерден "цифрлық үкімет" шлюзі арқылы ЭЦҚ бекітілген мынадай электрондық құжаттар:

1) еңбек қызметін растайтын құжат;

2) міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысу (немесе қатыспау) фактісін растайтын құжат – аталған әлеуметтік тәуекел бойынша жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі алғаш рет белгіленгенде;

3) жаралануға, контузияға, жарақаттануға, мертігуге, ауруға байланысты мүгедектік себептерін анықтау үшін бір рет берілетін, себеп-салдарлық байланысты белгілеген тиісті қызмет саласындағы уәкілетті орган берген құжат;

4) қорғаншылықты (қамқоршылықты) белгілеген кезде – қорғаншылықты (қамқоршылықты) растайтын құжат келіп түседі.

Берілетін деректердің толықтығын, шынайылығын және бұрмаланбауын ақпаратты беретін ЦЖ тарапы (сервис иесі) қамтамасыз етеді.

Ескерту. 12-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

13. Мемлекеттік қызмет көрсету ерекшеліктерін ескере отырып, мемлекеттік қызмет көрсету процесінің сипаттамасын, көрсету нысанын, мазмұны мен нәтижесін қамтитын мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптар тізбесі осы Қағидалардың 3-қосымшасына сәйкес "Мүгедектікті және/немесе еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу және/немесе қажетті әлеуметтік қорғау шараларын айқындау" (бұдан әрі - мемлекеттік қызмет) мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптардың тізбесінде (бұдан әрі - мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын талаптар) келтірілген.

14. Құжаттарды қабылдау барысында МӘС маманы, олардың (цифрлық жүйелерден алынған мәліметтердің) толықтығын, қолданылу мерзімін тексереді.

Қолданылу мерзімі өткен құжаттарды және/немесе құжаттардың толық емес топтамасын ұсыну (мәліметтерді алу) және/немесе медициналық-әлеуметтік сараптама бөліміне барып куәландыруға тұрақты тіркелмеген орны бойынша жүгінген кезінде, МӘС маманы өтінішті қабылдаудан бас тартып, осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша құжаттарды қабылдаудан бас тарту туралы қолхат береді.

Ескерту. 14-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

15. Сырттай проактивті куәландыруға (қайта куәландыру) құжаттар "МОДБ" АЦЖ-ға келіп түскен кезде көрсетілетін қызметті алушы және МАБ бойынша пациенттің немесе оның заңды өкілінің (ата-анасының, қорғаншысының, қамқоршысының) ұялы байланысының абоненттік құрылғысының нөмірі тіркелген болуына ЖТМДҚ-ға автоматты түрде сұрау салу жүзеге асырылады.

"МОДБ" АЦЖ:

1) ЖТМДҚ-дан:

пациенттің немесе оның заңды өкілінің қайтыс болуы;

тұрғылықты жері бойынша тұрақты тіркеудің болмауы;

шетелге тұрақты тұруға кеткен адамның өтініш беруі туралы;

2) МАБ-тан – ұялы байланыстың абоненттік құрылғысының нөмірі тіркеуде болмауы туралы мәліметтерді алу кезінде ҚР ДСМ ЦЖ-ға осы Қағидалардың 5-қосымшаға сәйкес Медициналық құжаттардың қабылданбау себептерін көрсетіп, ақпараттық хабарлама жібере отырып құжаттарды қайтарады.

Ескерту. 15-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

16. ""МОДБ" АЦЖ-не келіп түскен № 031/е нысаны мынадай талаптарға сәйкестігі тексеріледі:

1) жауап жіберушінің ұялы телефон нөмірінің пациенттің немесе өкілінің ұялы телефон нөміріне сәйкестігі;

2) "сырттай проактивті куәландыру" белгісінің болуы;

3) аурудың бейіні мен пациенттің жасын ескере отырып, № 031/е нысандағы міндетті жолдарды толтыру;

4) диагноздың Нозологиялық нысандар тізбесіне сәйкестігі;

5) МЦЖ-дағы № 031/е нысанын қалыптастыру күнінің бір айдан аспауы;

6) № 031/е нысандағы медициналық ұйым атауының БХТ деректеріне сәйкестігі (диспансерлерді қоспағанда);

7) ҚР ДСМ-116/2020 бұйрығына, денсаулық сақтау саласындағы стандарттарға, диагностиканың, емдеу мен оңалтудың клиникалық хаттамаларына сәйкес № 031/е нысанда көрсетілген электрондық құжаттардың қоса берілуі;

8) ЭЦҚ-ның болуы.

"МОДБ" АЦЖ-де № 031/е нысанының 25.1 -тармағына сәйкес "ОТҚ" ЦЖ-да сауалнаманың (сұраулардың) болуы тексеріледі.

Тармақтың бірінші және екінші бөліктерінде көрсетілген талаптардың біріне сәйкес келмеген жағдайда, осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес медициналық құжаттарды қайтару себебін көрсете отырып, МЦЖ-ға жіберу үшін "МОДБ" АЦЖ-дан ҚР ДСМ ЦЖ-ға ақпараттық хабарлама жіберіледі.

Медициналық ұйым қайтару себебін (себептерін) ескере отырып, № 031/е нысанын сырттай проактивті куәландыруға (қайта куәландыруға) қайта жіберу мәселесін қарайды.

Ескерту. 16-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4-параграф. МӘС жүргізу тәртібі

17. МӘС ұсынылған құжаттарды (клиникалық-функционалдық, әлеуметтік, кәсіптік және басқа да деректерді) қарау, куәландырылатын адамды көзбе-көз тексеру, организм функцияларының бұзылу мен тыныс-тіршіліктің, оның ішінде еңбекке қабілеттілігінің шектелу дәрежесін бағалау жолымен МӘС бөлімі басшысының немесе МӘС ӘББ басшысының (бұдан әрі - басшы) және кемінде екі маманның қатысуымен алқалы түрде жүргізіледі.

МӘС бөлімінің және/немесе МӘС ӘББ көзбе көз куәландыруды, қайта куәландыруды жүргізу барысы аудиобейнежазба құралдарын пайдалана отырып белгіленеді. Аудио-бейнежазбалардың деректері МӘС жүргізілген күннен бастап кемінде 4 (төрт) ай сақталады.

Ескерту. 17-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

17-1. Сырттай проактивті куәландыру МӘС бөлімінің эксаумақтық басшысының, МӘС эксаумақтық сарапшысының және МӘС тәуелсіз сарапшысының (бұдан әрі - сарапшылар) қатысуымен жүргізіледі.

МӘС тәуелсіз сарапшылары болмаған кезде немесе толық жүктемесі кезінде сырттай проактивті куәландыру МӘС бөлімінің эксаумақтық басшысының және екі эксаумақтық сарапшысының қатысуымен жүргізіледі.

Ескерту. Қағидалар 17-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

18. МӘС сараптамалық қорытындысы осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес ЖХС-ға сәйкес организмнің негізгі функциялары бұзылуының және тыныс-тіршілік шектелуінің жіктемесі негізінде, сондай-ақ осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес он сегіз жасқа дейінгі балаларға мүгедектік мерзімдерін белгілеу үшін медициналық көрсетілімдер, осы Қағидаларға 7-1-қосымшаға сәйкес он сегіз жастан асқан адамдарға мүгедектік тобы және (немесе) кәсіптік еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі қайта куәландыру мерзімінсіз және (немесе) жалпы еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қатысушысы Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 207-бабының, 1-тармағында көзделген жасқа толғанға дейін белгіленетін қалпына келмейтін кемістіктер мен аурулар тізбесіне (бұдан әрі – Қалпына келмейтін кемістіктер мен аурулар тізбесі), осы Қағидаларға 7-2-қосымшаға сәйкес он сегіз жастан асқан адамдарға мүгедектік 5 жыл мерзімге белгіленетін аурулардың, кемістіктердің тізбесіне медициналық көрсетілімдер негізінде организмнің жай-күйі мен тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесін кешенді бағалауға байланысты шығарылады.

Ескерту. 18-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

19. МӘС жүргізу қорытындысы бойынша тыныс-тіршілігі санаттарының бірінің (өзін-өзі күту, жүріп-тұру, еңбек қызметі (еңбек қабілеті), оқу, бағдарлана білу, қарым-қатынас, өз мінез-құлқын қадағалау, ойын және танымдық қызмет, белсенді қозғалыс қабілеті) шектелуіне әкеп соқтыратын организм функцияларының тұрақты бұзылуы болмаған жағдайларда мүгедектік және (немесе) еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі белгіленбейді.

20. Сараптамалық қорытынды:

1) көзбе-көз куәландыруға жүгінген күні;

2) МӘС актісінің жобасы сырттай проактивті куәландыруға келіп түскен күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде шығарылады. МӘС актісі жобасының 16.00-ден кейін түскен жағдайда, сараптамалық шешім шығару мерзімі көзбе-көз куәландырылған күннен бастап есептеледі;

3) 10 (он) жұмыс күні ішінде:

МӘС бөлімі алдын ала шығарылған сараптамалық қорытындысымен бірге куәландырылатын адамды және (немесе) куәландырылатын адамның құжаттарын МӘС ӘББ-ге консультацияға жіберген кезде көзбе-көз куәландыру күнінен бастап шығарылады. МӘС ӘББ консультациялық қорытынды шығарады, ол МӘС бөлімі сараптамалық қорытынды шығару кезінде есепке алынады.

Егер куәландырылатын адам МӘС бөліміне және (немесе) МӘС ӘББ-ге келмесе, МӘС бөлімі оныншы жұмыс күні алдын ала шығарылған сараптамалық қорытындыға сәйкес және МӘС ӘББ консультациялық қорытындысын ескере отырып сараптамалық қорытынды шығарады;

МӘС актісі сырттай проактивті куәландыруға бөлінген күннен бастап, осы Қағидалардың 12-тармағында көрсетілген куәландырылатын адамның құжаттарын көзбе-көз куәландыруға жолдаған кезде, осы Қағидалардың 45-тармағында көзделген жағдайларда немесе оны қайта бөлу кезінде, сарапшы еңбекке уақытша жарамсыздық парағына шыққан жағдайда шығарылады.

Ескерту. 20-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

21. Көзбе-көз куәландыру (қайта куәландыру) куәландырылатын адамның немесе заңды өкілінің келісуімен үйде, стационарда, ал куәландырылатын адам тасымалдауға келмейтін және (немесе) қызмет көрсетілетін өңірден тыс жерлерде стационарлық емделуде жүрген кезде сырттай, №031/е нысаны бойынша ДКК ұсынысы негізінде

жүргізіледі. Сырттай куәландырылған (қайта куәландырылған) кезде №031/е нысанды куәландырылатын адамның орналасқан жері бойынша өңірдің медициналық ұйымы ресімдейді.

Сырттай мүгедектік және (немесе) еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі бір жылдан аспайтын мерзімге бір рет айқындалады.

22. № 031/е нысаны негізсіз ресімделген жағдайда (организмнің жай-күйін және тіршілік әрекетінің шектелу дәрежесін кешенді бағалау үшін деректердің болмауы) көзбе-көз куәландыру кезінде МӘС бөлімі тексерудің және ұсынылған медициналық құжаттарды талдау деректерінің негізінде сараптамалық қорытынды шығарады және сараптамалық қорытынды шығарылған күннен бастап он жұмыс күні ішінде бұл туралы медициналық және фармацевтикалық бақылау саласындағы мемлекеттік органның аумақтық бөлімшесіне және пациентті жіберген медициналық ұйымға № 031/е нысанының көшірмесін қоса бере отырып хабарлайды, бұл туралы МӘС актісінде және № 031/е нысанының МӘС сараптамалық қорытындысы туралы хабарламасында жазба жасалады.

23. № 031/е нысанында көрсетілген функционалдық бұзылыстардың дәрежесін және диагнозын нақтылау үшін МӘС ӘББ шағымдану бойынша МӘС-ті жүргізген кезде консультанттар (кардиологтар, онкологтар, офтальмологтар, педиатрлар, психологтар және басқа да бейінді мамандар) шақырылады.

Ескерту. 23-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

24. Осы Қағидалардың 9-тармағына сәйкес мүгедектікті, еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу күні:

1) куәландырылатын адамның және/немесе оның заңды өкілінің МӘС бөліміне жүгінген күні;

2) сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) кезінде, "МОДБ" АЦЖ-да МӘС актісі жобасы түзілген күн болып есептеледі.

Ескерту. 24-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

5-параграф. МӘС актісі жобасының түзілуі және оны сырттай проактивті куәландыруға (қайта куәландыруға) жолдау тәртібі

25. Сырттай проактивті куәландыру кезінде № 031/е нысаны "МОДБ" АЦЖ-ның "Тіркелген МӘС актілерінің тізілімі" модуліне түседі және автоматты түрде:

1) осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес куәландырылатын адамның келіп түскен медициналық құжаттарының негізінде МӘС актісінің жобасы (бұдан әрі - МӘС актісінің жобасы) қалыптастырылады;

МӘС актісінің жобасына автоматты түрде жасалатын және 14 саннан куәландыру күні мен реттік нөмірден тұратын бірегей нөмір беріледі;

2) медициналық құжаттарда көрсетілген куәландырылатын адамның жеке сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі – ЖСН), тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) (бұдан әрі - Т.А.Ә.), туған күні, тұрғылықты жері, жұмыс орны, медициналық ұйымның, медицина қызметкерлерінің және заңды өкілінің деректері иесіздендіріледі;

3) осы Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес нысан бойынша күту парағы қалыптастырылады;

4) осы Қағидалардың 17-1-тармағына сәйкес МӘС актісінің жобасы МӘС бөлімінің экзаумақтық басшысына және бейінін ескере отырып, екі сарапшыға бөлінеді.

Бөлу еңбек демалысының немесе ақысыз демалыстың кезеңдерін, іссапар кестелерін, сондай-ақ уақытша еңбекке жарамсыздық кезеңін ескере отырып жүзеге асырылады.

5) МӘС актісінің жобасын бөлу кезінде деректер иесіздендіріледі.

Ескерту. 25-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

6-параграф. Сараптамалық қорытындының түзілуі

26. Организм функцияларының бұзылуы мен тіршілік-тынысының, оның ішінде еңбек ету қабілетінің шектелуі дәрежесіне қарай мүгедектігі бар адамдар деп танылған адамға бірінші, екінші немесе үшінші топтағы мүгедектік, жеті жасқа дейінгі адамға "мүгедектігі бар бала" санаты, ал жеті жастан он сегіз жасқа дейінгі адамға бірінші топтағы мүгедектігі бар бала", "екінші топтағы мүгедектігі бар бала", "үшінші топтағы мүгедектігі бар бала" санаттары белгіленеді.

27. МӘС жүргізу кезінде мынадай мүгедектік себептері және (немесе) ЖЕА дәрежелері айқындалады:

- 1) жалпы ауру;
- 2) еңбек жаракаты;
- 3) кәсіптік ауру;
- 4) бала кезінен мүгедектік;
- 5) жеті жасқа дейінгі балалардың мүгедектігі;
- 6) жеті жастан он сегіз жасқа дейінгі балалардың мүгедектігі;

7) тиісті қызмет саласындағы уәкілетті орган себептік-салдарлық байланысты белгілеген жағдайда, қызметтік міндеттерін атқару кезінде, әскери қызмет өткеру кезінде, азаматтық немесе әскери мақсаттағы ядролық объектілердегі авариялардың зардаптарын жою кезінде не ядролық объектілердегі авариялық жағдайлар нәтижесінде

алған жаралану, контузия, мертігу, ауру, әскери қызмет міндеттерін (қызметтік міндеттерін) атқаруға байланысты емес жазатайым оқиғаның салдарынан болған жаралану, контузия, мертігу, ауру не әскери және қызметтік борышын орындауға байланысты емес ауру;

8) тиісті қызмет саласындағы уәкілетті орган себеп-салдарлық байланысты белгілеген жағдайда төтенше экологиялық жағдайлар, оның ішінде ядролық жарылыстар мен сынақтар кезіндегі радиациялық әсер етудің салдарынан және (немесе) олардың зардаптарынан болған мүгедектік айқындалады.

Осы тармақтың 7) және 8) тармақшаларындағы мүгедектік себептері себеп-салдарлық байланысты анықтаған уәкілетті органның келтірген тұжырымына қатаң сәйкестікпен шығарылады.

28. Өзінің еңбек (қызметтік) міндеттерін атқару кезінде өндірістік жарақат алған және (немесе) кәсіптік ауруға шалдыққан қызметкерге (бұдан әрі – зақым келген қызметкер) МӘС жүргізу кезінде мынадай КЕА-ның себептері белгіленеді:

- 1) еңбек жарақаты;
- 2) кәсіптік ауру.

29. Егер куәландырылатын адам мүгедектік себебін ауыстырғысы келсе, осы Қағидалардың 9-тармағының 8), 9), 10) тармақшаларына сәйкес себептік-салдарлық байланысты растайтын құжаттарды МӘС бөліміне ұсынған күні мүгедектік себебін өзгерткен күн болып есептеледі.

30. Мүгедектік мынадай мерзімдерге:

жеті жасқа дейінгі адамдарға – 6 айға, 1 жылға, 2 жылға, 5 жылға немесе жеті жасқа толғанға дейін;

жеті жастан он сегіз жастағы адамдарға – 6 айға, 1 жылға, 5 жылға немесе он сегіз жасқа толғанға дейін;

он сегіз жастан асқан адамдарға – 6 айға, 1 жылға, 2 жылға, 5 жылға немесе қайта куәландыру мерзімінсіз белгіленеді.

31. Қайта куәландыру мерзімінсіз мүгедектік:

1) осы Қағидаларға 7-1-қосымшаға сәйкес Қалпына келмейтін кемістіктер мен аурулар тізбесіне сәйкес;

2) осы Қағидаларға 7-2-қосымшаға сәйкес Он сегіз жастан асқан адамдарға мүгедектік 5 жыл мерзімге белгіленетін аурулардың, кемістіктердің тізбесінде көрсетілген жағдайларды қоспағанда организм функцияларының тұрақты, қалпына келмейтін өзгерістері мен бұзылулары болған, толық көлемде жүргізілген оңалту іс-шаралары тиімсіз, оперативті емдеу және/немесе органдардың трансплантациясын қоса алғанда, мүгедектік тобы тұрақты болған кезде және бірінші топтағы мүгедектігі бар адамды кемінде төрт жыл, екінші топтағы мүгедектігі бар адамды кемінде бес жыл, үшінші топтағы мүгедектігі бар адамды кемінде алты жыл динамикалық қадағалаған кезде;

3) осы Кодекстің 207-бабының 1-тармағында көзделген зейнет жасындағы адамдарға оңалту болжамы қолайсыз болған кезде белгіленеді.

Ескерту. 31-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

32. Он сегіз жастан асқан адамдарға мүгедектік осы Қағидаларға 7-2-қосымшаға сәйкес Он сегіз жастан асқан адамдарға мүгедектік 5 жыл мерзімге белгіленетін аурулар, кемістіктер тізбесіне сәйкес 5 жыл мерзімге белгіленеді.

Ескерту. 32-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

33. Жоғалтылған еңбек ету қабілетіне пайыздық қатынаста көрсетілген адамның жұмысты орындау, қызмет көрсету қабілетінің төмендеу деңгейін сипаттайтын ЖЕА дәрежесі мынадай мерзімдерге: 6 айға, 1 жылға, 2 жылға, 5 жылға, он сегіз жасқа толғанға дейін, міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы осы Кодекстің 207-бабының 1-тармағында көзделген жасқа толғанға дейін белгіленеді. Мүгедектігі бар адамға ЖЕА дәрежесі кезекті қайта куәландыру мерзімімен белгіленген кезде ЖЕА дәрежесі осы әлеуметтік қатер бойынша мүгедектік мерзімі аяқталғанға дейін белгіленеді.

34. Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушының осы Кодекстің 207-бабының 1-тармағында көзделген жасқа толғанға дейінгі ЖЕА дәрежесі:

1) қалпына келмейтін анатомиялық кемістіктер тізбесіне сәйкес;

2) организм функцияларының тұрақты, қалпына келмейтін өзгерістері мен бұзылулары болған, толық көлемде жүргізілген оңалту іс-шаралары тиімсіз, оперативті емдеу және/немесе органдардың трансплантациясын қоса алғанда, ЖЕА дәрежесі тұрақты болған кезде және ЖЕА дәрежесі 80-нен 100 пайызды қоса алғанға дейінгі шегінде мүгедектігі бар адамдарды кемінде төрт жыл, 60-тан 79 пайызды қоса алғанға дейінгі шегінде кемінде бес жыл, 30-дан 59 пайызды қоса алғанға дейінгі шегінде кемінде алты жыл динамикалық қадағалаған кезде белгіленеді.

35. КЕА дәрежесі мынадай мерзімдерге: 6 айға, 1 жылға, 2 жылға, 5 жылға немесе қайта куәландыру мерзімінсіз белгіленеді. Мүгедектігі бар адамға кезекті қайта куәландыру мерзімімен КЕА дәрежесі белгіленген кезде өндірістік жарақат және (немесе) кәсіптік ауру бойынша КЕА дәрежесі мүгедектік мерзімі аяқталғанға дейін белгіленеді.

36. Қайта куәландыру мерзімінсіз КЕА дәрежесі:

1) Қалпына келмейтін анатомиялық кемістіктер тізбесіне сәйкес;

2) организм функцияларының тұрақты, қалпына келмейтін өзгерістері мен бұзылулары болған, толық көлемде жүргізілген оңалту іс-шаралары тиімсіз, оперативті емдеу және/немесе органдардың трансплантациясын қоса алғанда, КЕА дәрежесі

тұрақты болған кезде және КЕА дәрежесі 90-нан 100 пайызды қоса алғанға дейінгі адамдарды кемінде төрт жыл, 60-тан 89 пайызды қоса алғанға дейін кемінде бес жыл, КЕА дәрежесі 30-дан 59 пайызды қоса алғанға, 5-тен 29 пайызды қоса алғанға дейін кемінде алты жыл динамикалық қадағалаған кезде;

3) зейнет жасындағы адамдарға оңалту болжамы қолайсыз болған кезде белгіленеді.

37. Мүгедектік мерзімдері мен еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежелері куәландырылатын адамның оңалту болжамы мен оңалту әлеуетіне сәйкес белгіленеді.

38. Оңалту болжамы былайша бағаланады:

қолайлы – организмнің бұзылған функциялары мен тіршілік-тынысының шектелу санаттарын толық қалпына келтіру және (немесе) орнын толтыру, мүгедектігі бар адамды қоғамға етене араластыру мүмкіндігі;

біршама қолайлы – олардың шектелу дәрежесі төмендеген немесе тұрақтанған жағдайда, кірігу және толық әлеуметтік қолдаудан ішінара әлеуметтік қолдауға өту қабілеті кеңейген жағдайда организмнің бұзылған функциялары мен тіршілік-тынысының шектелу санаттарын ішінара қалпына келтіру мүмкіндігі;

күмәнді – болжамның анық болмауы;

қолайсыз – организмнің бұзылған функцияларын және тіршілік-тынысы санаттарын қалпына келтіру немесе орнын толтыру мүмкіндігінің болмауы.

39. Оңалту әлеуеті былайша бағаланады:

жоғары – денсаулықтың, тіршілік-тынысындағы шектеулердің, еңбекке қабілеттігі мен әлеуметтік мәртебесінің толығымен қалпына келтірілуі (толық оңалту);

қанағаттанарлық – организм функцияларының шамалы білініп бұзылуы, тіршілік-тынысы санаттарын шектелген көлемде немесе техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдар арқылы орындау мүмкіндігі, әлеуметтік қолдауға мұқтаждық;

төмен – организм функциялары бұзылушылығының айқын білінуі, тіршілік-тынысы санаттарының көпшілігін едәуір шектеулермен орындау, мүгедектігі бар адамның әлеуметтік қолдауға үнемі мұқтаж болуы;

оңалту әлеуетінің болмауы – организм функцияларының өте айқын бұзылуы, негізгі қызмет түрлерінің орнын толтыруға немесе өздігінен орындауға мүмкіндіктің болмауы, өзгелердің күтіміне мұқтаж болу.

40. ОЖБ осы ОЖБ-ны іске асыру мерзіміне сәйкес келетін әрбір оңалту іс-шарасын іске асыру мерзімі көрсетіле отырып, мүгедектікті белгілеу мерзіміне әзірленеді.

ОЖБ:

1) ОЖБ-ның медициналық бөлігінен;

2) Қағидаларға 12-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ОЖБ-ның әлеуметтік бөлігінен;

3) Қағидаларға 13-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ОЖБ-ның кәсіптік бөлігінен тұрады.

Медициналық ұйымның мультидисциплинарлық топ ОЖБ-ның медициналық бөлігін Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 7 қазандағы № ҚР ДСМ-116/2020 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21381 болып тіркелген) бекітілген Медициналық оңалту көрсету қағидаларына және диагностика, емдеу және оңалтудың клиникалық хаттамаларына сәйкес әзірлейді, ДКК төрағасының ЭЦҚ-сымен куәландырылады.

41. Жүргізілген оңалту-сараптама диагностикасының нәтижелеріне және мүгедектігі бар адамның оңалту іс-шараларын жүргізуге қажеттілігіне қарай, № 031/е нысанда көрсетілген оңалту іс-шараларының жоспарын ескере отырып МӘС бөлімшесі :

1) ОЖБ-ның әлеуметтік бөлігін:

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 30 маусымдағы № 288 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32994 болып тіркелген) бекітілген Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес жүріп-тұруы қиын бірінші топтағы мүгедектігі бар адамдар үшін жеке көмекшінің қызметтерін ұсыну қағидалары;

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 30 маусымдағы № 286 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32992 болып тіркелген) бекітілген Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес есту кемістігі бар мүгедектігі бар адамдар үшін ымдау тілі маманының қызметтерін ұсыну қағидалары;

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 30 маусымдағы № 287 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32993 болып тіркелген) бекітілген Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес мүгедектігі бар адамдарды протездік-ортопедиялық көмекпен, техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдармен, арнаулы жүріп-тұру құралдарымен, оларды ауыстыру мерзімдерін қоса алғанда, қамтамасыз ету қағидалары ;

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 30 маусымдағы № 283 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32988 болып тіркелген) бекітілген Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес мүгедектігі бар адамдар мен мүгедектігі бар балаларға санаторийлік-курорттық емдеуді ұсыну қағидаларына сәйкес медициналық-әлеуметтік көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер негізінде;

2) мүгедектігі бар адамның еңбек және кәсіби қызметін ескере отырып, ОЖБ-ның кәсіптік бөлігін әзірлейді.

Тұрғын үй-тұрмыстық жағдайын жақсартуға ОЖБ-ның әлеуметтік бөлігін әзірлеу үшін мүгедектігі бар адамның немесе оның заңды өкілі осы Қағидаларға 14-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тұрғын үй-тұрмыстық жағдайды тексеру актісін ұсынады. Тұрғын үй-тұрмыстық жағдайды тексеру актісін жергілікті атқарушы органдардың мамандары жүргізеді.

Ескерту. 41-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 04.03.2024 № 62 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

7-параграф. Сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) кезінде сараптамалық қорытындыны қалыптастыру ерекшелігі

42. Сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) кезінде сараптамалық қорытынды:

Сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) кезінде сараптамалық қорытынды:

1) алғаш рет, аурулардың, мертігулердің (жараланудың, жарақаттанудың, контузиялардың) еңбекте мертігумен, кәсіптік аурумен, төтенше экологиялық жағдайлармен, ядролық жарылыстар мен сынақтар жүргізу кезіндегі радиациялық әсермен, ядролық объектілердегі авариялардың салдарларын жоюмен, сондай-ақ әскери және қызметтік борышын орындаумен себеп-салдарлық байланысы туралы құжаттар болмаса;

2) қайта куәландыру, аурулардың, мертігулердің (жараланудың, жарақаттанудың, контузиялардың) еңбекте мертігумен, кәсіптік аурумен себеп-салдарлық байланысы туралы құжаттар болмаса;

3) нозологиялық нысандар тізбесіне сәйкес келетін диагноздармен шығарылады.

43. Сырттай проактивті куәландыру кезінде МӘС-ке негізсіз жіберу туралы сараптамалық шешім мынадай жағдайларда:

1) еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімдері Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 18 қарашадағы № ҚР ДСМ-198/2020 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21660 болып тіркелген) бекітілген Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру қағидаларына сәйкес келмеген кезде;

2) мүгедектік белгілеуге деректер болмаған кезде (алғаш куәландыру кезінде);

3) мүгедектік тобын күшейтуге деректер болмаған кезде (қайта куәландыру кезінде)

;

4) соңғы 2 (екі) айда куәландыру болған кезде шығарылады.

Ескерту. 43-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

44. Сырттай проактивті куәландыру кезінде № 031/е нысанын сапасыз толтыру туралы сараптамалық шешім мынадай жағдайларда:

1) организм функцияларының бұзылу дәрежесін дәлелдейтін зертханалық және функционалдық зерттеулер деректері болмаған кезде;

2) медициналық-әлеуметтік көрсетілімдер болса да оңалту іс-шараларының жоспарында ұсынымдар болмаған кезде;

3) құжаттар/мәліметтер және/немесе олардағы деректер сәйкес келмеген кезде шығарылады.

"Сапасыз толтырылған" деген белгісі бар "МӘС сараптамалық қорытындысы туралы хабарлама" оны қайтару себептерін жою және адамды сырттай проактивті куәландыруға (қайта куәландыру) қайта жіберу мәселесін шешу үшін медициналық ұйымдарға жолданады.

Ескерту. 44-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

45. Мүгедектік тобы бойынша үш сараптамалық шешімдер сәйкес келмеген, сондай-ақ сәйкессіздік туралы сараптамалық шешімдер шығарылған жағдайларда:

Нозологиялық нысандар тізбесіндегі диагноз;

жолдаманың мақсаттары;

организм функцияларының бұзылу дәрежесін дәлелдейтін зертханалық және функционалдық зерттеулер деректерінің белгіленген жағдайда:

1) № 031/е нысаны куәландырушы адамның тұрақты тіркелген жері бойынша МӘС бөліміне автоматты түрде жолданады;

2) автоматты түрде:

ҚР ДСМ ЦЖ-ға МЦЖ-ға жолдау үшін – көрсетілетін қызметті алушыны көзбе-көз куәландыруға тұрақты тіркелген жері бойынша МӘС бөліміне бару қажеттілігі туралы мәлімет көрсетілген № 031/е нысанындағы "МӘС сараптамалық қорытындысы туралы хабарлама";

көрсетілетін қызметті алушыға (оның өкіліне) sms-хабарлама алған күннен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде тұрақты тіркелген жері бойынша МӘС бөліміне көзбе-көз куәландыруға сағат 15.30-дан 18.00-ге дейін хабарласу қажет екені туралы sms-хабарлама жолданады.

МӘС бөлімі көрсетілетін қызметті алушы жүгінген күні, МӘС бөлімі басшысының ЭЦҚ-мен қол қойылған сараптамалық қорытынды шығарады.

Көрсетілетін қызметті алушы келмеген кезде sms-хабарлама қайта жіберіледі.

Көрсетілетін қызметті алушы 4 (төрт) жұмыс күні ішінде келмеген кезде немесе көзбе-көз куәландырудан бас тартқан жағдайда автоматты түрде:

1) ҚР ДСМ ЦЖ-ға МЦЖ-ға жолдау үшін – "сапасыз толтырылған" белгісімен № 031/е нысанының "МӘС сараптамалық қорытындысы туралы хабарламасы" және пациенттің көзбе-көз куәландыруға келмегендігі (келмеу немесе көзбе-көз куәландырудан бас тарту) туралы ақпарат;

2) көрсетілетін қызметті алушыға (оның өкіліне) оны МӘС-ке жолдама берген медициналық ұйымға жолығу қажет екені туралы sms-хабарлама жолданады.

Ескерту. 45-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

46. Сырттай проактивті куәландыру кезінде сараптамалық шешімдер ЭЦҚ қойылған сараптамалық шешімдер осы Қағидаларға 16-қосымшаға сәйкес нысан бойынша сараптамалық шешімдер парағын қалыптастыра отырып, "МОДБ" АЦЖ-дағы "Тіркелген МӘС актілерінің тізілімі" модуліне келіп түседі.

Ескерту. 46-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

47. Сырттай проактивті куәландыру кезінде үш сараптамалық шешімдер сәйкес келмеген жағдайда мүгедектік тобының сәйкес келмеуін қоспағанда, сараптамалық қорытынды эксаумақтық сарапшы – МӘС бөлімінің басшысымен автоматты түрде жасалған сараптамалық шешімнің мәліметтерін салыстыру негізінде шығарылады.

Ескерту. 47-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

48. МӘС актісі куәландырушы адамның тұрақты тіркелген жері бойынша МӘС бөліміне келіп түскен күні сараптамалық қорытындыға МӘС бөлімшесі басшысының ЭЦҚ-мен қол қойылады және автоматтандырылған режимде:

1) медициналық ұйымға - №031/е нысандағы "МӘС-тің сараптамалық қорытындысы туралы хабарлама";

2) көрсетілетін қызметті алушыға (оның өкіліне) - қабылданған сараптамалық қорытынды мен мемлекеттік қызмет көрсету нәтижелерін "цифрлық үкіметтің" www.egov.kz веб-порталынан алу мүмкіндігі туралы sms-хабарлама жіберіледі.

Ескерту. 48-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

8-параграф. Мемлекеттік қызмет көрсету нәтижелері

49. Куәландырылатын адамның деректері "МОДБ" АЦЖ-ға енгізіледі, онда осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес нысан бойынша автоматтандырылған режимде электрондық МӘС актісі, осы Қағидаларға 17 және 18-қосымшаларға сәйкес нысан бойынша МӘС бөлімінің және МӘС әдіснама және бақылау бөлімінің МӘС жүргізу хаттамаларының журналдары және ережелері, осы Қағидалардың 51-тармағында көрсетілген құжаттар қалыптастырылады.

Ескерту. 49-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

50. Мемлекеттік қызмет көрсету сатысы туралы мәліметтер "МОДБ" АЦЖ-дан автоматты түрде мемлекеттік қызмет көрсету мониторингі цифрлық жүйесіне түседі.

Ескерту. 50-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

51. Мемлекеттік қызмет көрсету нәтижелері бойынша көрсетілетін қызметті алушы немесе оның заңды өкілі "цифрлық үкімет" www.egov.kz веб-порталында "жеке кабинет" арқылы мынадай құжаттарды алады:

1) мүгедектік белгіленген кезде - осы Қағидаларға 19-қосымшаға сәйкес нысан бойынша мүгедектік туралы анықтама;

2) ОЖБ-ның әлеуметтік бөлігін әзірлеген кезде - мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасының әлеуметтік бөлігінен үзінді көшірме. Еңбек жарақаты және/немесе кәсіптік ауру салдарынан мүгедектігі бар адамдар үшін - ОЖБ-ның әлеуметтік бөлігі;

3) ОЖБ-ның кәсіптік бөлігін әзірлеген кезде - мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасының кәсіптік бөлігінен үзінді көшірме. Еңбек жарақаты және/немесе кәсіптік ауру салдарынан мүгедектігі бар адамдар үшін - ОЖБ-ның кәсіптік бөлігі;

4) ЖЕА дәрежесі белгіленген кезде - осы Қағидаларға 20-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтама;

5) КЕА дәрежесі белгіленген кезде - осы Қағидаларға 21-қосымшаға сәйкес нысан бойынша кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтама, кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтамадан және медициналық-әлеуметтік сараптама актісінен үзінді көшірме;

6) зардап шеккен қызметкердің қосымша көмек түрлеріне және күтімге мұқтаждығы айқындалған кезде - осы Қағидаларға 22-қосымшаға сәйкес нысан бойынша зардап шеккен қызметкердің көмектің қосымша түрлеріне және күтімге мұқтаждығы туралы қорытынды;

7) кезекті қайта куәландыру кезінде куәландырылатын адам мүгедектігі бар адам деп танылмаған кезде – осы Қағидаларға 23-қосымшаға сәйкес нысан бойынша мүгедектік тағайындалмауы туралы хабарлама беріледі.

Мемлекеттік қызмет көрсету нәтижелері тұрақты тіркелген жері бойынша МӘС бөлімімен көрсетілетін қызметті алушы немесе оның өкілінің талабы бойынша қағаз жеткізгіште беріледі

Сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) кезінде құжаттарға "Сараптамалық қорытынды сырттай проактивті шығарылды" деген белгі қойылады.

52. Мемлекеттік қызмет көрсету нәтижелері:

медициналық ұйымға - №031/е нысанының "МӘС сараптамалық қорытындысы туралы хабарламасы";

көрсетілетін қызметті алушыға (оның заңды өкіліне) - sms-хабарлама.

Алғашқы куәландыру кезінде куәландырылатын адам мүгедектігі бар адам деп танылмаған, ОЖБ-ны әзірлеуге медициналық-әлеуметтік көрсетілімдердің болмауына байланысты ОЖБ әзірлеуге немесе оны түзетуге негізсіз жіберген кезде – куәландырылған адамға немесе заңды өкіліне № 031/е нысанының МӘС сараптамалық қорытындысы туралы хабарламасының телнұсқасы беріледі.

Ескерту. 51-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

53. Бекітілгеннен кейін ОЖБ-ның әлеуметтік бөлігі есепке алу және ұсынылған оналту іс-шараларын кейіннен орындау үшін автоматтандырылған режимде "Е-собес" АЦЖ-ға, ОЖБ-ның кәсіптік бөлігі "Еңбек нарығы" АЦЖ-ға келіп түседі.

Әскери қызмет өткеруге міндетті адамдар және мүгедектер деп танылған мерзімді әскери қызметшілер туралы мәліметтер ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) жергілікті әскери басқару органдарына "МОДБ" АЦЖ-дан мемлекеттік органдардың цифрлық жүйелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету арқылы беріледі.

Мемлекеттік цифрлық жүйелер арасында өзара іс-қимыл болмаған жағдайда, әскери міндеттілер мен мүгедектер деп танылған мерзімді әскери қызметшілер туралы мәліметтер ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) жергілікті әскери басқару органдарына үш жұмыс күні ішінде жіберіледі.

Ескерту. 53-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

9-параграф. Көзбе-көз куәландыруға (қайта куәландыруға) шағымдану

54. Куәландырылатын адам немесе оның заңды өкілі сараптамалық қорытындымен келіспеген кезде оны алған күннен бастап үш айдан кешіктірмей әкімшілік актісіне,

әкімшілік әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалатын әкімшілік органға, лауазымды адамға шағым береді.

Шағымдану Қазақстан Республикасы Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің талаптарына сәйкес жүзеге асырылады және шағым келіп түскен күннен бастап 20 (жиырма) жұмыс күні ішінде қарастырылады.

Егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, сотқа шағымдануға Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің 91-бабының 5-тармағына сәйкес әкімшілік (сотқа дейінгі) тәртіппен шағымданғаннан кейін жол беріледі.

55. Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер проблемалары бойынша аумақтық бөлімшенің және (немесе) оның лауазымды адамдарының әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағымдану: шағым аумақтық бөлімшенің басшысының не Комитеттің басшысының атына беріледі.

Аумақтық бөлімшелердің, Комитеттің мекенжайына келіп түскен шағым, оны тіркеген күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде қаралуға тиіс.

Көрсетілген мемлекеттік қызмет сапасыз, уақытылы көрсетілмеген кезде, куәландырылатын адам және/немесе оның заңды өкілі мемлекеттік қызмет көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті органға шағыммен жүгінеді.

Мемлекеттік қызмет көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті органның мекенжайына келіп түскен шағым, оны тіркеген күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде қаралуға тиіс.

10-параграф. Сырттай проактивті куәландыруға (қайта куәландыруға) шағымдану

56. Көрсетілетін қызметті алушы немесе оның заңды өкілі сараптамалық қорытындымен келіспеген кезде оған тұрақты тіркелген жері бойынша аумақтық бөлімшеге шағым жасайды.

Тұрақты тіркелген жері бойынша аумақтық бөлімшеге шағым берген кезде 2 (екі) жұмыс күні ішінде осы аумақтық бөлімшенің МӘС мәселелері жөніндегі басшысының орынбасары сараптамалық шешімдер парағында актінің нөмірі бойынша шағым жасалғанын белгілейді және ашылған "шағым бойынша сырттай қайта куәландыру" модальдық терезесіндегі жолдарды толтырады.

Енгізілген және сақталған деректер негізінде осы Қағидаларға 24-қосымшаға сәйкес нысан бойынша "Сырттай проактивті куәландырудың (қайта куәландырудың) сараптамалық қорытындыларына шағым жасау журналы" қалыптастырылады.

Комитет маманы 2 (екі) жұмыс күні ішінде МӘС актісін эксаумақтық МӘС ӘББ-нің қарауына жібереді, оны "МОДБ" ААЖ автоматтандырылған режимде айқындайды.

МӘС эксаумақтық ӘББ МӘС актісінің иесіздендірілген деректері негізінде ол келіп түскен күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде сараптамалық қорытынды шығарады және сараптамалық қорытындыны МӘС актісінің қосымшасына енгізеді.

11-параграф. Мүгедектікті белгілеу өлшемшарттары

57. Адамды мүгедектігі бар адам деп тану үшін мынадай бірнеше міндетті шарттардың бір мезгілде болуы:

- 1) организм функцияларының тұрақты бұзылуынан денсаулықтың бұзылуы;
 - 2) тіршілік-тынысының шектелуі (адамның өзіне өзі қызмет көрсету, өздігінен жүріп-тұру, бағдарлану, қарым-қатынас жасау, өзінің мінез-құлқын бақылау, оқу немесе еңбек қызметімен айналысу қабілетінен немесе мүмкіндігінен толық немесе ішінара айырылуы);
 - 3) әлеуметтік қорғау шараларын жүзеге асыру қажеттігі негіздеме болып табылады.
- Жас мөлшеріне қарай организмде пайда болатын өзгерістер мүгедектік тобын белгілеу үшін негіздеме болып табылмайды.

58. Тіршілік-тынысының мынадай санаттарының бірінің айқын білінетін шектелуіне не олардың ұштасуына әкеп соқтыратын аурулардан, жарақаттар немесе кемістіктер салдарынан болатын организм функцияларының тұрақты едәуір немесе айқын білінетін бұзылуы бірінші топтағы мүгедектікті немесе бірінші топтағы мүгедектігі бар баланың санатын белгілеу үшін негіз болып табылады:

- 1) үшінші дәрежедегі өзіне-өзі қызмет көрсетуге;
- 2) үшінші дәрежедегі жүріп-тұруға;
- 3) үшінші дәрежедегі еңбек қызметіне (еңбек ету қабілеті);
- 4) үшінші дәрежедегі оқуға;
- 5) үшінші дәрежедегі бағдарлай білуге;
- 6) үшінші дәрежедегі қарым-қатынас жасауға;
- 7) үшінші дәрежедегі өзінің мінез-құлқын бақылауға

59. Тіршілік-тынысының мынадай санаттарының бірінің айқын білінетін шектелуіне не олардың ұштасуына әкеп соқтыратын аурулардан, жарақаттар немесе кемістіктер салдарынан болатын организм функцияларының тұрақты білінетін бұзылуы екінші топтағы мүгедектікті немесе екінші топтағы мүгедектігі бар баланың санатын белгілеу үшін негіз болып табылады:

- 1) екінші дәрежедегі өзіне-өзі қызмет көрсетуге;
- 2) екінші дәрежедегі жүріп-тұруға;
- 3) екінші дәрежедегі еңбек қызметіне (еңбек ету қабілеті);
- 4) екінші дәрежедегі оқуға;
- 5) екінші дәрежедегі айналасын бағдарлай білуге;
- 6) екінші дәрежедегі қарым-қатынас жасауға;
- 7) екінші дәрежелі өзінің мінез-құлқын бақылауға.

60. Тіршілік-тынысының мынадай санаттары бірінің шамалы білінетін шектелуіне не олардың ұштасуына әкеп соқтыратын аурулардан, жарақаттар немесе кемістіктер салдарынан болатын организм функцияларының тұрақты шамалы бұзылуы үшінші

топтағы мүгедектікті немесе үшінші топтағы мүгедектігі бар баланың санатын белгілеу үшін негіз болып табылады:

- 1) бірінші дәрежедегі өзіне-өзі қызмет көрсетуге;
- 2) бірінші дәрежедегі жүріп-тұруға;
- 3) бірінші дәрежедегі еңбек қызметіне (еңбек ету қабілеті);
- 4) бірінші дәрежедегі оқуға;
- 5) бірінші дәрежедегі айналасын бағдарлай білуге;
- 6) бірінші дәрежедегі қарым-қатынас жасауға;
- 7) бірінші дәрежелі өзінің мінез-құлқын бақылауға.

61. Аурулармен, жарақаттардың салдарымен немесе ақаулармен шартталған, өзіне-өзі қызмет көрсету, жүріп-тұру, оқу, бағдарлана білу, қарым-қатынас жасау, ойын және танымдық қызметке, өзінің мінез-құлқын бақылау, қимыл белсенділігі қабілетінің орташа, айқын немесе қатты білінетін шектелуіне әкеп соқтыратын организм функцияларының тұрақты орташа немесе айқын немесе едәуір, қатты білінетін бұзылуы 7 жасқа дейінгі балаға мүгедектік белгілеу үшін негіз болып табылады.

12-параграф. Жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу өлшемшарттары

62. ЖЕА дәрежесі өзі үшін әлеуметтік аударымдар жүргізілген міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қатысушысына еңбек ету қабілетінен айырылуға (жоғалтуға) әкеп соқтырған оқиға (әлеуметтік қатер) туындаған кезде белгіленеді.

Тіршілік-тынысының шектелуіне әкеп соқтырған организм функцияларының тұрақты бұзылуын растайтын құжаттар болған кезде ЖЕА туындады деп есептеледі.

63. ЖЕА туындаған кезде өзі үшін әлеуметтік аударымдар жүргізілген міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қатысушысына ЖЕА дәрежесі 30-дан 100 пайызды қоса алғанға дейін белгіленеді.

64. Өзі үшін әлеуметтік аударымдар жүргізілген міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қатысушысына жіктемеде көзделген, еңбек ету қабілетінен айырылуға әкеп соқтырған организм функцияларының бұзылу дәрежесі бойынша ЖЕА мынадай жағдайларда белгіленеді:

1) еңбек ету қабілетінің орташа білінетін шектелуіне әкеп соқтырған организм функцияларының тұрақты орташа білінетін бұзылуы кезінде 30-дан 59 пайызды қоса алғанға дейін;

2) еңбек ету қабілетінің айқын білінетін шектелуіне әкеп соқтырған организм функцияларының тұрақты айқын білінетін бұзылуы кезінде 60-тан 79 пайызды қоса алғанға дейін;

3) еңбек ету қабілетінің едәуір немесе қатты айқын білінетін шектелуіне немесе еңбек ету қабілетінен айырылуға әкеп соқтырған организм функцияларының едәуір немесе қатты айқын білінетін тұрақты бұзылуы кезінде 80-нен 100 пайызды қоса алғанға дейін белгіленеді.

13-параграф. Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу өлшемшарттары

65. Зардап шеккен қызметкерлерге жіктемеде көзделген еңбек ету қабілетінен айырылуға әкеп соқтырған организм функцияларының бұзылу дәрежесі бойынша КЕА дәрежесі мынадай жағдайларда:

1) егер зардап шеккен қызметкер өзінің кәсіби қызметі біліктілігінің орташа немесе шамалы төмендеуімен не атқаратын жұмысы көлемінің азайтылуымен немесе егер, организм функцияларының шамалы білінетін бұзылулары салдарынан оның кәсіптік қызметін орындауы бұрынғыдан көп күш қажет ететін және (немесе) кәсіптік ауыруы кезінде зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік фактор әсерінің азайтылуымен жалғастыруға қарсы көрсетілімдер болмаса, 5-тен 29 пайызды қоса алғанға дейін белгіленеді;

2) егер зардап шеккен қызметкер өзінің кәсіби қызметін әдеттегі өндірістік жағдайларда біліктілігінің айқын төмендеуінен не атқаратын жұмыс көлемінің азаюынан жалғастыруға қарсы көрсетілімдер болмаса, немесе егер ол кәсіптік қызметін организм функцияларының орташа айқын білінетін бұзылулары салдарынан және (немесе) кәсіптік ауыруы кезінде зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік фактор әсерінің азайтылуымен жалғастыру қабілетінен айырылған кезде 30-дан 59 пайызды қоса алғанға дейін белгіленеді;

3) егер зардап шеккен қызметкер өзінің кәсіби қызметін организм функцияларының айқын білінетін бұзылуы салдарынан Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мүгедектігі бар адамға жұмыс уақытының қысқартылған ұзақтығы белгіленіп, мүгедектігі бар адамның жеке мүмкіндіктері ескеріле отырып арнайы жұмыс орны құрылып, арнайы жасалған жағдайларда ғана көрсетілімдер болғанда 60-тан 89 пайызды қоса алғанға дейін белгіленеді;

4) егер кез келген кәсіби қызмет түрін арнайы жасалған жағдайларда да атқаруға нақты қарсы көрсетілімдері болған кезде, зақым келген қызметкер организм функцияларының қатты айқын бұзушылықтары салдарынан кәсіптік еңбек ету қабілетінен толық айырылған кезде 90-нан 100 пайызды қоса алғанға дейін белгіленеді.

66. Өндірістік жарақаттың немесе кәсіптік аурулардың салдары кезінде КЕА дәрежесі организм функцияларының бұзылу және еңбек ету қабілетінің шектелу дәрежесіне сәйкес келетін мөлшер шегінде белгіленеді. Өндірістік жарақаттар немесе кәсіптік аурулар салдары функциялардың бұзылу сипаты бойынша әртүрлі болған кезде, КЕА дәрежесі ауырлық дәрежесі бойынша айқын білінетіндігіне қарай айқындалады.

КЕА дәрежесі егер өндірістік жарақат немесе кәсіптік ауру зардап шеккен қызметкердің бұрыннан бар ауруын (-ауруларын) және (немесе) өндірістік жарақатын (-жарақаттарын) нашарлатып жіберген әрбір жағдай бойынша жеке пайызбен белгіленеді. Кәсіптік еңбек ету қабілетін жоғалту дәрежесі туралы анықтаманың артқы

бетінде бұрын белгіленген қайта куәландыру мерзімінсіз немесе белгілеу мерзімі өтпеген КЕА дәрежесі көрсетіледі. Бұл ретте КЕА пайызы организм функцияларының бұрынғы бұзылуының және еңбек ету қабілеті шектелуінің біліну дәрежесіне КЕА пайызы организм функцияларының білінетін бұзылулары мен еңбек ету қабілетінің шектелу дәрежесіне сәйкес келетін мөлшер шегінде жалпы айқындалатыны ескеріле отырып, белгіленеді.

67. МӘС бөлімі КЕА дәрежесі белгіленген мерзімге Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 937-бабына сәйкес медициналық ұйымдардың ұсынымдарының негізінде куәландырылатын адамның:

1) қосымша медициналық көмекке (тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесіне енбейтін), оның ішінде қосымша тамақтануға және дәрі-дәрмек сатып алуға;

2) зақым келген қызметкерге басқа адамның, оның ішінде оның отбасы мүшелері жүзеге асыратын күтімге (арнайы медициналық және тұрмыстық);

3) санаторлық-курорттық емделу кезеңіндегі барлық демалыс уақытына және зақым келген қызметкердің емделу орнына баруына және келуіне, қажетті жағдайларда - оны алып жүретін адамның санаторлық-курорттық емделу орнына бару және кейін келу жол ақысын қоса алғанда, санаторлық-курорттық емделуге;

4) зақым келген қызметкерге еңбек қызметіне және тұрмыста қажетті техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдарына;

5) осы Қағидаларға 20-қосымшаға сәйкес еңбек жарақаты немесе кәсіптік ауру салдарынан мүгедектігі бар адамдарды арнайы автокөлікпен қамтамасыз етуге арналған медициналық көрсетілімдер тізбесі негізінде мүгедектігі бар адамдарды арнайы автокөлікпен қамтамасыз ету;

6) кәсіптік оқуға (қайта оқуға);

7) қажетіне қарай арнаулы жағдайлар жасай отырып жұмысқа орналастыруға қажеттілігін анықтайды.

14-параграф. Мүгедектік мерзімін және (немесе) еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін есептеу және бұрын белгіленген мүгедектік мерзімін және (немесе) еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін қайта куәландыру тәртібі

68. Мүгедектігі бар адамдар мен еңбек ету қабілетінен айырылған адамдар белгіленген мүгедектіктің және (немесе) еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесінің мерзімдерін сақтай отырып Қағидалардың 30, 33, 35-тармақтарына сәйкес қайта куәландырудан өтеді.

69. Егер куәландырылатын адамның құжаттары "МОДБ" АЦЖ-ға түспесе немесе куәландырылатын адам МӘС бөліміне мерзімінде келмесе және қайта куәландыру кезінде оған қайтадан мүгедектік және (немесе) еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі белгіленген болса, онда өткізіп алған кезеңге мерзім:

1) қайта куәландырудың алдыңғы белгіленген күнінен бастап бір айдан аспайтын қайта куәландырудың кезекті мерзімін өткізіп алған кезде – бір айға дейін;

2) үш жылға дейін – дәлелді себеппен қайта куәландырудың кезекті мерзімін өткізіп алған кезде (ұзақ үздіксіз стационарлық емдеу салдарынан кезекті қайта куәландыруға келудің мүмкін еместігі);

3) әрекетке қабілетсіз деп тану және қамқоршыны тағайындау жөніндегі рәсімдерді жүргізу себебі бойынша қайта куәландырудың мерзімін өткізіп алған кезде – бір жылға дейін есептеледі.

Ескерту. 69-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 04.03.2024 № 62 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 11.04.2024 № 104 (ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

70. Төтенше жағдай кезеңінде, төтенше ахуал кезінде қайта куәландыру мерзімі төтенше жағдай енгізілгенге және төтенше ахуал жарияланғанға дейін бір айдан аспайтын уақытта және төтенше жағдай, төтенше ахуал кезінде басталған және көрсетілген кезеңдерде куәландырудан қайта өтпеген адамдарға мүгедектік, еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі және мүгедектігі бар адамдардың ОЖБ мерзімдері төтенше жағдай кезеңінде, төтенше ахуал кезінде автоматты түрде ұзартылады. Төтенше жағдай режимінің, төтенше ахуал қолданысы аяқталған ай толық есептеледі.

Ескерту. 70-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 11.04.2024 № 104 (ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

71. Мүгедектігі бар адамдарды және (немесе) еңбек ету қабілетінен айырылған адамдарды, сондай-ақ оларға мүгедектік немесе еңбек ету қабілетінен айырылу қайта куәландыру мерзімінсіз немесе Кодекстің 207-бабының, 1-тармағында көзделген жасқа толғанға дейін белгіленген адамдарды мүгедектіктің және (немесе) еңбек ету қабілетінен айырылу мерзімінен бұрын қайта куәландыру мынадай жағдайларда:

1) осы Қағидалардың 9-тармағында айқындалған құжаттар негізінде:

денсаулық жағдайы өзгерген кезде;

мүгедектік себебін өзгерту мақсатында;

мерзімінен бұрын қайта куәландыру кезінде себебін көрсете отырып куәландыратын адамның өтінішінде,

2) МӘС актісінде (актілерінде) бар деректердің негізінде:

МӘС бөлімінің сараптамалық қорытындысының негізділігіне бақылау жүргізу кезінде;

мүгедектікті және (немесе) еңбек ету қабілетінен айырылуды белгілеу мерзіміне қарамастан дәйексіз құжаттарды ұсыну, сараптамалық қорытындыны негізсіз шығару фактілері анықталған кезде жүргізіледі.

Осы тармақта көзделген жағдайларда куәландырылатын адам бұрын берілген мүгедектігі туралы анықтаманы, жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтаманы және кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтаманы қайтарады.

72. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау, Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау, Жасанды интеллект және цифрлық даму салалары бойынша жетекшілік ететін вице-министрлер және техникалық іркіліс орын алған медициналық цифрлық жүйелердің (МЦЖ) өкілі қол қойған техникалық іркіліс туралы актімен расталған мемлекеттік органдардың цифрлық жүйелерінің жұмысында техникалық іркілістер туындаған жағдайларда, азаматтар арасында әлеуметтік шиеленісті болдырмау мақсатында:

1) "МОДБ" АЦЖ құжаттарды, олардың МЦЖ-да қалыптасу күніне қарамастан қабылдайды;

2) Сараптамалық қорытынды шығару кезінде мерзімді:

қайта куәландыру кезінде – бұрын белгіленген мүгедектікті, еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесінің мерзімін ескере отырып;

алғашқы куәландыру кезінде – № 031/е нысаны МЦЖ-дан ҚР ДСМ ЦЖ-не жіберілген күннен бастап есептейді.

Ескерту. 72-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

73. МӘС әдіснама және бақылау бөлімі медициналық-әлеуметтік сараптамаға анық емес құжаттарды ұсыну және (немесе) сараптамалық қорытындыны негізсіз шығару фактісін анықталған кезде бақылау бойынша көзбе-көз қайта куәландыруды жүргізеді.

Ескерту. 73-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 04.03.2024 № 62 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

73-1. Бақылау бойынша қайта куәландыру үшін куәландырылатын адамның немесе оның заңды өкілінің МАБ-та тіркелген абоненттік нөміріне "МОДБ" АЦЖ-дан sms-хабарлама жіберілген күннен бастап, ал МАБ-та абоненттік нөмір тіркелмеген жағдайда – шақыруды пошта байланысы арқылы алған сәттен бастап үш жұмыс күні ішінде мүгедектігі бар адам МӘС әдіснама және бақылау бөліміне келуі қажет.

Ескерту. Қағидалар 73-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 04.03.2024 № 62 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

73-2. Бақылау бойынша көзбе-көз куәландыруға келмеген жағдайда МӘС әдіснама және бақылау бөлімі Қағидаларға 26-қосымшаға сәйкес нысан бойынша хаттама

рәсімдейді, оның негізінде бақылау бойынша қайта куәландыруға және сараптамалық қорытынды шығарғанға дейін мүгедектік және (немесе) еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесімен байланысты жәрдемақылар мен төлемдер тоқтатылады.

Ескерту. Қағидалар 73-2-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 04.03.2024 № 62 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

73-3. МӘС бөлімінің сараптамалық қорытындысының негізділігіне бақылау жүргізу кезінде МӘС әдіснама және бақылау бөлімі қайта куәландырған жағдайларда немесе дәйексіз құжаттарды, негізсіз шығарылған сараптамалық қорытындыны ұсыну фактілері анықталған кезде мүгедектік және (немесе) еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі:

1) егер мүгедектік тобы күшейтілсе (мүгедектігі бар адам неғұрлым ауыр топқа ауыстырылса) және (немесе) еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі ұлғайтылса, МӘС бөлімі мүгедектікті және (немесе) еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесін белгілеген күннен бастап;

2) егер мүгедектігі бар адам ауырлығы төмен топқа ауыстырылса немесе мүгедектік белгіленбесе және (немесе) еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі төмендетілсе немесе белгіленбесе, не мүгедектік тобы және (немесе) еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі өзгермесе, МӘС әдіснама және бақылау бөлімі тоқтатқан күннен бастап белгіленеді.

Ескерту. Қағидалар 73-3-тармақпен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 04.03.2024 № 62 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

15-параграф. Мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасын іске асыру

74. Оңалту іс-шараларын жүргізу кезінде оңалту іс-шараларын жүзеге асырудың жеке-даралығы, дәйектілігі, кешенділігі, сабақтастығы және үздіксіздігі, жүргізілген оңалту іс-шараларын динамикалық байқау және тиімділігін бақылау қамтамасыз етіледі.

Медициналық оңалтуды денсаулық сақтау саласындағы заңнамаға сәйкес медициналық ұйымдар жүргізеді.

Әлеуметтік және кәсіптік оңалтуды халықты әлеуметтік қорғау жүйесінің ұйымдары, сондай-ақ еңбек жарақаты және/немесе кәсіптік ауру кезінде жұмыс берушілер жүргізеді.

75. ОЖБ-ның медициналық бөлігінің орындалуы туралы деректерді медициналық ұйымдардың мамандары медициналық ұйымдардың тиісті цифрлық жүйелеріне енгізеді.

ОЖБ-ның әлеуметтік бөлігінің орындалуы туралы деректер "Е-собес" АЦЖ-дан "МОДБ" АЦЖ-ға, ал ОЖБ-ның кәсіптік бөлігінің орындалуы туралы деректер "Еңбек нарығы" АЦЖ-дан автоматтандырылған режимде келіп түседі.

Жұмыс берушілердің ОЖБ-ның әлеуметтік және/немесе кәсіптік бөліктерін орындауы туралы деректерді куәландырылатын адамның ақпараты негізінде кезекті куәландыру кезінде МӘС мамандары "МОДБ" АЦЖ-ға енгізеді.

Ескерту. 75-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

76. МӘС бөлімі ОЖБ-ның іске асырылуына мониторингті және ОЖБ жөніндегі іс-шаралардың тиімділігін бағалауды мүгедектігі бар адамды кезекті куәландыру кезінде жүзеге асырады.

ОЖБ медициналық бөлігінің жүргізілген кешенді оңалту іс-шараларының тиімділігін бағалауды мультипәндік топ, медициналық ұйымның ДКК жүзеге асырады.

77. Оңалту іс-шараларын орындамау себептеріне қарай, көрсетілімдердің болуы кезінде МӘС бөлімі ОЖБ-ның әлеуметтік, кәсіптік бөліктеріне түзету жүргізеді және (немесе) оңалту іс-шараларын одан әрі жүргізудің қажеттігі және орындылығы туралы мәселені шешеді.

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
1-қосымша

Нысан

Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізуге арналған өтініш

Ескерту. 1-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Халықты әлеуметтік қорғау саласындағы реттеу және бақылау комитетінің _____

—

облысы (қаласы) бойынша департаменті, _____ бөлімі

Жеке сәйкестендіру нөмірі: _____

Куәландырылатын адамның тегі, аты, әкесінің аты (бар болса):

Туған күні: _____ жылғы "____" _____

Жеке басын куәландыратын құжаттың түрі: _____

Құжаттың нөмірі: _____ кім берген _____

Берілген күні _____ жылғы "____" _____

Тіркелген орны: _____

Облыс/республикалық маңызы бар қала _____

кала (аудан) _____

ауыл: _____

көше (шағын аудан) _____ үй _____ пәтер

байланыс телефон нөмірі: _____

электрондық пошта мекенжайы (бар болса): _____

Сізден мына мақсатта медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізуді сұраймын:

1) мүгедектікті белгілеу: мүгедектікті алғашқы белгілеу, мүгедектікті қайта белгілеу (қайта куәландыру), мүгедектік себебінің өзгеруі (керегінің астын сызу);

2) жалпы еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесін, кәсіптік еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесін белгілеу (керегінің астын сызу);

3) мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасын (ОЖБ) қалыптастыру, ОЖБ түзету, зардап шеккен қызметкердің қосымша көмек түрлеріне және күтімге мұқтаждығын айқындау (керегінің астын сызу).

Медициналық-әлеуметтік сараптама (МӘС) жүргізу үшін құжаттардың және мемлекеттік органдардың цифрлық жүйелерінен алынатын мәліметтердің тізбесі:

Р/с №	Құжат атауы	Құжаттағы парақтар саны	Ескерту (электрондық немесе қағаз форматта)
1.	жеке басты куәландыратын құжат		
2.	тіркелген орнын растайтын құжат		
3.	МӘС-ке қорытынды		
4.	ОЖБ-ның медициналық бөлігі		
5.	амбулаториялық науқастың медициналық картасы, ауру тарихынан үзінді және зерттеу нәтижелері		
6.	еңбекке уақытша жарамсыздық парағы (анықтамасы)		
7.	еңбек қызметін растайтын құжат және (немесе) өндірістегі еңбек сипаты мен еңбек жағдайлары туралы мәліметтер		
8.	міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысу (немесе қатыспау) фактісін растайтын құжат		
9.	жазатайым оқиға туралы акт		

10.	кәсіптік ауру мен улану диагнозын анықтау (кәсіппен аурудың байланысын анықтау) кезінде сараптаманы жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымының қорытындысы		
11.	себеп-салдарлық байланысты белгілеген тиісті қызмет саласындағы уәкілетті орган берген құжат		
12.	жарақаттың немесе аурудың еңбек (қызметтік) міндеттерін орындаумен себеп-салдарлық байланысы туралы сот шешімі		
13.	қорғаншылықты (қамқоршылықты) белгілеуді растайтын құжат		
14.	атын, әкесінің атын (бар болса), тегін ауыстыру туралы куәлік		
15.	балаларды куәландыру (қайта куәландыру) кезінде - психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның (ПМПК) қорытындысы бар болса		

Дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысына сәйкес куәландыруды (қайта куәландыруды) үйде, стационарда, сырттай (керегінің астын сызу) жүргізуге келісім беремін. Мерзімінен бұрын қайта куәландырылған кезде себебін көрсету

_____.

"Дербес деректер және оларды қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес мүгедектікті және/немесе еңбекке қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеуге және/немесе қажетті әлеуметтік қорғау шараларын айқындауға қажетті менің дербес деректерімді және заңмен қорғалатын құпияны құрайтын мәліметтерді жинауға және өндеуге келісім беремін.

Дәйексіз мәліметтер мен жалған құжаттарды ұсынғаным үшін жауапкершілік туралы ескертілдім.

Қайта куәландыру кезінде мүгедектік тобының және соған сәйкес жәрдемақы мөлшерінің өзгеру мүмкіндігі туралы ескертілдім.

20 ____ жылғы " ____ " _____

Өтініш берушінің, куәландырылатын адамның немесе заңды өкілдің қолы _____

Заңды өкілдің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) _____

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
2-қосымша

Нысан

Өндірістегі еңбек сипаты мен жағдайлары туралы мәліметтер

1. Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

2. Туған күні ____ жылғы " ____ " _____

3. Ұйымның атауы _____

4. Кәсібі, лауазымы, мамандығы _____

5. Тариф разряды, санаты _____

6. Еңбек ұйымының түрі: (еңбек шарты, ұжымдық еңбек шарты, жұмыс ауысымы, жұмыс күнінің ұзақтығы, іссапарлардың болуы, еңбек және демалыс режимі) _____

7. Функционалдық міндеттері: _____

8. Еңбек жағдайы (жұмыс орнының санитарлық-гигиеналық сипаты, зиянды өндірістік

факторлардың болуы) _____

9. Тиімді жұмысқа орналастыру мүмкіндігі _____

Күні 20 ____ жылғы " ____ " _____

Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

(басшы) (қолы)

Мөрдiң орны (болған жағдайда)

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
3-қосымша

Нысан

"Мүгедектікті және/немесе еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу және/немесе қажетті әлеуметтік қорғау шараларын айқындау" мемлекеттік көрсетілетін қызметін көрсетуге қойылатын негізгі талаптардың тізбесі

Ескерту. 3-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1	Мемлекеттік көрсетілетін қызметтің атауы	Мүгедектікті және/немесе еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу және/немесе қажетті әлеуметтік қорғау шараларын айқындау
2	Мемлекеттік көрсетілетін қызметтің кіші түрінің (бар болса) атауы	жоқ
3	Көрсетілетін қызметті берушінің атауы	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Халықты әлеуметтік қорғау саласындағы реттеу және бақылау комитетінің аумақтық бөлімшелері (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті беруші)
4	Мемлекеттік қызметті және оның кіші түрлерін (бар болса) көрсету тәсілдері	<p>Өтінішті қабылдау және мемлекеттік қызмет көрсету нәтижесін беру көрсетілетін қызметті беруші арқылы жүргізіледі.</p> <p>Мемлекеттік көрсетілетін қызметті сырттай проактивті көрсету кезінде пациентке сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) жүргізу туралы хабарлау және оның келісін алу медициналық ұйым арқылы жүргізіледі.</p> <p>Мүгедектікті растау туралы ақпаратты және осы тармақта көрсетілген, мемлекеттік қызмет көрсету кезінде куәландырылатын адам алған құжаттардың электрондық нысандарын беру "цифрлық үкімет" www.egov.kz веб-порталының (бұдан әрі – портал) "жеке кабинеті" арқылы ЭЦҚ және/немесе бір реттік парольді пайдалана отырып, куәландырылатын адамның сұрау салуы бойынша жүзеге асырылады.</p> <p>Мемлекеттік қызметті көрсету нәтижелері туралы көрсетілетін қызметті алушыға тіркелген ұялы байланыстың абоненттік нөміріне СМС-хабарлама жіберіледі.</p>
		1) жүгінген күні;

Мемлекеттік қызметті және оның кіші түрлерін (бар болса) көрсету мерзімі

құжаттардың топтамасын тапсыру үшін күтудің рұқсат етілген ең ұзақ уақыты – 1 (бір) сағат;
көрсетілетін қызметті алушы жүгінген күні қызмет көрсетудің рұқсат етілген ең ұзақ уақыты – 1 (бір) сағат;
көрсетілетін қызметті алушыға үйде, мамандандырылған мекемелерде, түзеу мекемелері мен тергеу изоляторларында емделіп жатқан жері бойынша қызмет көрсету кезінде рұқсат етілген ең ұзақ уақыт көрсетілетін қызметті беруші орналасқан жерден бастап көрсетілетін қызметті алушы орналасқан жерге дейін жол жүру уақытына байланысты – 4 сағат;
2) МӘС актісінің жобасы сырттай проактивті куәландыруға келіп түскен күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде шығарылады. МӘС актісінің жобасы сағат 16.00 -ден кейін келіп түскен жағдайда, сараптамалық қорытындыны шығару мерзімі келесі жұмыс күнінен бастап есептеледі;
3) 10 (он) жұмыс күні ішінде: МӘС бөлімі алдын ала шығарылған сараптамалық қорытындысымен бірге куәландырылатын адамды және (немесе) куәландырылатын адамның құжаттарын МӘС ӘББ консультацияға жіберген кезде; МӘС актісінің жобасы сырттай проактивті куәландыруға бөлінген күннен бастап, куәландырылатын адамның құжаттарын көзбе-көз куәландыруға жолдаған кезде, диагнозы нозологиялық нысандар тізбесіне сәйкес келмеген жағдайда, сондай-ақ мүгедектік тобы бойынша үш сараптамалық шешімдер сәйкес келмеген жағдайларда немесе сарапшылар еңбекке уақытша жарамсыздық парағына шыққан жағдайларда оны қайта бөлу кезінде;
4) порталда – көрсетілетін қызметті алушы мүгедектікті

		растау туралы ақпаратты алу үшін өтінімге қол қойған сәттен бастап 1 (бір) сағат.
6	Мемлекеттік қызметті және оның кіші түрлерін (бар болса) көрсету нысаны	Электрондық (ішінара цифрландырылған)/қағаз түрінде/проактивті.
7	Мемлекеттік қызметті және оның кіші түрлерін (бар болса) көрсету нәтижесі	<p>1) электрондық нысанда – портал арқылы көрсетілетін қызметті беруші уәкілетті тұлғаның ЭЦҚ-мен куәландырылған құжаттардың электрондық нысандары қызмет алушының " жеке кабинетіне" жолданады; көрсетілетін қызметті алушыға мүгедектік белгіленген кезде – мүгедектік туралы анықтама; көрсетілетін қызметті алушыға абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасының (ОЖБ) әлеуметтік бөлігі әзірленген кезде – мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасының әлеуметтік бөлігінен үзінді көшірме;</p> <p>еңбек жаракаты және/немесе кәсіптік ауру салдарынан мүгедектігі бар адамдар үшін – ОЖБ-ның әлеуметтік бөлігі; көрсетілетін қызметті алушыға ОЖБ-ның кәсіптік бөлігі әзірленген кезде – мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасының кәсіптік бөлігінен үзінді көшірме;</p> <p>еңбек жаракаты және/немесе кәсіптік ауру салдарынан мүгедектігі бар адамдар үшін – ОЖБ-ның кәсіптік бөлігі; көрсетілетін қызметті алушыға жалпы еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесі белгіленген кезде – жалпы еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесі туралы анықтама;</p> <p>көрсетілетін қызметті алушыға кәсіптік еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесі белгіленген кезде – кәсіптік еңбекке қабілеттіліктен айырылу дәрежесі туралы анықтама, кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтамадан және</p>

		<p>медициналық-әлеуметтік сараптама актісінен үзінді көшірме;</p> <p>зардап шеккен қызметкердің көмектің қосымша түрлері мен күтімге мұқтаждығы айқындалған кезде – зардап шеккен қызметкердің көмектің қосымша түрлері мен күтімге мұқтаждығы туралы қорытынды;</p> <p>кезекті қайта куәландыру кезінде мүгедектігі бар адам деп танылмағандарға – мүгедектік тағайындалмауы туралы хабарлама;</p> <p>алғашқы куәландыру кезінде мүгедектігі бар адам деп танылмағандарға – медициналық-әлеуметтік сараптаманың (бұдан әрі - МӘС) сараптамалық қорытындысы туралы хабарлама.</p> <p>2) көрсетілетін қызметті берушіде қағаз түрінде көрсетілетін қызметті алушы немесе оның заңды өкілінің талабы бойынша.</p>
8	Мемлекеттік қызметті және оның кіші түрлерін (бар болса) көрсету кезінде көрсетілетін қызметті алушыдан алынатын төлемақы мөлшері және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда оны алу тәсілдері	Мемлекеттік қызмет жеке тұлғаларға тегін көрсетіледі.
9	Көрсетілетін қызметті берушінің, цифрлық объектілерінің жұмыс графигі	<p>1) көрсетілетін қызметті берушіде – Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес демалыс және мереке күндерінен басқа, дүйсенбіден бастап жұманы қоса алғанда, сағат 13.00-ден 14.00-ге дейін түскі үзіліспен сағат 9.00-ден 18.00-ге дейін.</p> <p>Көзбе-көз куәландыруға (қайта куәландыруға) өтінішті қабылдау және мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесін беру кестесі: сағат 13.00-ден 14.00-ге дейін түскі үзіліспен сағат 9.00-ден 15.30-ға дейін.</p> <p>Сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) 15.30-дан 18.00-ге дейін жүргізіледі.</p>

		<p>Мемлекеттік қызмет көзбе-көз куәландыру (қайта куәландыру) алдын ала жазылусыз және жеделдетіп қызмет көрсетусіз кезек тәртібінде көрсетіледі;</p> <p>2) порталда – жөндеу жұмыстарын жүргізуге байланысты техникалық үзілістерді қоспағанда, тәулік бойы.</p>
		<p>МӘС және (немесе) МӘС ӘББ өтінішті қабылдау кезінде ЭЦҚ-мен куәландырылған мынадай электрондық құжаттарды сұратады және "цифрлық үкімет" шлюзі арқылы мемлекеттік цифрлық жүйелерден алады:</p> <p>1) куәландырылатын адамның жеке басын куәландыратын құжат туралы мәлімет;</p> <p>2) адамды қылмыстық-атқару жүйесінің мекемесінде немесе тергеу изоляторында ұстау фактісін растайтын мәліметтер;</p> <p>3) "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21579 болып тіркелген) (бұдан әрі – № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрық) бұйрығымен бекітілген № 031/е нысаны бойынша МӘС-ке қорытынды (бұдан әрі – № 031/е нысаны). № 031/е нысанының қолданыс мерзімі Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 7 сәуірдегі № ҚР ДСМ-34 (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 27505 болып тіркелген) бұйрығымен бекітілген "Дәрігерлік-консультациялық комиссияның қызметі туралы" ережеге сәйкес оған қол қойылған күнінен бастап бір айдан кешіктірмейтін уақытқа жарамды;</p>

4) медициналық ұйым оны әзірлеген кезде, № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрықпен бекітілген № 033/е нысаны бойынша мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасының медициналық бөлігі;

5) ауру динамикасын талдау үшін амбулаториялық пациенттің медициналық картасынан мәліметтер болған кезде – ауру тарихынан үзінді-көшірмелер, мамандардың қорытындылары және зерттеу нәтижелері;

6) еңбекке уақытша жарамсыздық парағы (анықтама) – жұмыс істейтін адамдар қуәландырудан өткен кезде;

7) алғашқы қуәландыру кезінде, еңбекке қабілетті жастағы адамдарға – еңбек қызметін растайтын құжат (бар болса), ал өндірістік жарақаттар және кәсіптік аурулар кезінде, Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өндірістегі еңбек сипаты мен жағдайлары туралы мәліметтер (жұмыс беруші толтырады) ұсынылады;

8) жалпы еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі алғашқы рет белгіленген кезде – осы әлеуметтік қатер бойынша міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысу (немесе қатыспау) фактісін растайтын мәліметтер;

9) өндірістік жарақат алған және/немесе кәсіптік ауруға шалдыққан адамға осы жазатайым оқиға бойынша КЕА дәрежесін алғашқы рет белгілеу кезінде мүгедектікті және (немесе) КЕА себебін белгілеу үшін – "Еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеру материалдарын рәсімдеу бойынша нысандарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы № 1055 бұйрығым ең (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу

Мемлекеттік қызметті және оның кіші түрлерін (бар болса) көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан талап етілетін құжаттар мен мәліметтер тізбесі

тізілімінде № 12655 болып тіркелген) бекітілген нысан бойынша еңбек қызметіне байланысты жазатайым оқиға туралы акт (бұдан әрі – жазатайым оқиға туралы акт).

Жазатайым оқиға туралы акт болмаса және жұмыс беруші-дара кәсіпкердің қызметі тоқтатылған немесе заңды тұлға таратылған жағдайда өндірістік жарақат алған және/немесе кәсіптік ауруға шалдыққан адам ұсынатын еңбек (қызметтік) міндеттерін орындаумен жарақаттанудың немесе аурудың себеп-салдарлық байланысы туралы сот шешімі тіркеледі;

10) кәсіптік ауруға шалдыққан адамдарды куәландырған кезде – кәсіптік ауру және улану диагнозын белгілеу (аурудың кәсіппен байланысын анықтау) кезінде сараптаманы жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымының мәліметтері;

11) жаралануға, контузияға, жарақаттануға, мертігуге, ауруға байланысты мүгедектік себептерін анықтау үшін – себеп-салдарлық байланысын белгілейтін тиісті қызмет саласындағы уәкілетті орган берген құжат туралы мәліметтер;

12) қорғаншылықты (қамқоршылықты) белгілеген кезде – қорғаншылықты (қамқоршылықты) растайтын құжат туралы мәліметтер;

13) куәландырылатын адамның атын, әкесінің атын (бар болса) және тегін өзгертуді мемлекеттік тіркеген жағдайда қайта куәландыру кезінде – "Азаматтық хал актілерін мемлекеттік тіркеу туралы электрондық және қағаз жеткізгіштегі акт жазбаларының, куәліктер мен анықтамалардың нысандарын бекіту туралы"

Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2015 жылғы 12 қаңтардағы № 9 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №

10173 болып тіркелген) бекітілген нысан бойынша атын, әкесінің атын (бар болса), тегін өзгерту туралы куәлік туралы мәліметтер; 14) балаларды куәландыру (қайта куәландыру) кезінде – психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның (ПМПК) қорытындысы бар болса. Көрсетілетін қызметті берушілер цифрлық құжаттарды "цифрлық үкімет" веб-порталында тіркелген пайдаланушының ұялы байланысының абоненттік нөмірі арқылы ұсынылған құжат иесінің келісімі болған жағдайда, іске асырылған интеграция арқылы цифрлық құжаттар сервисінен бір реттік парольді беру арқылы немесе "цифрлық үкімет" веб-порталының хабарламасына жауап ретінде қысқа мәтіндік хабарлама жіберу арқылы алады. Цифрлық жүйелерде мәліметтер болмаған жағдайда, куәландырылатын адамның өтінішіне № 031/е нысаны, сондай-ақ тиісті құжаттардың қағаз жеткізгіштегі көшірмелері және салыстырып тексеру үшін түпнұсқалары қоса беріледі. Сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) мынадай құжаттарды: организм функцияларының бұзылу дәрежесін, диагноздар мен ұсынымдарды көрсете отырып, шағымдарын, объективті тексеру деректерін көрсететін мамандардың консультацияларын; клиникалық, зертханалық, рентгенологиялық және басқа зерттеулердің нәтижелерін; пациенттің жай-күйінің динамикалық өзгерістерін көрсете отырып, амбулаториялық, стационарлық, стационарды алмастыратын жағдайларда, үйде, санаторий-курорттық ұйымдарда емделіп шығу жағдайының (емделіп шығу жағдайларының) нәтижелерін; туындаған асқынуларды;

		<p>зертханалық зерттеулердің, консультациялардың нәтижелерінің қорытындыларын; оңалту әлеуеті, оңалту диагнозы және оңалту маршрутының шкаласы ескерілген ұсынымдарды ;</p> <p>жедел/шұғыл медициналық көмек шақырған пациентке белсенді бару нәтижелерін қоса бере отырып, Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің 2020 жылғы 24 сәуірдегі № 155/НҚ бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 20495 болып тіркелген) бекітілген Проактивті қызметтер көрсету қағидаларына сәйкес алынған пациенттің немесе оның өкілінің келісімі бойынша № 031/е электрондық нысан негізінде жүргізіледі.</p> <p>Медициналық электрондық құжаттар аурудың бейінін ескере отырып және денсаулық сақтау саласындағы стандарттарға, диагностиканың, емдеу мен оңалтудың клиникалық хаттамаларына, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 7 қазандағы № ҚР ДСМ-116/2020 бұйрығымен (бұдан әрі – ҚР ДСМ -116/2020 бұйрығы) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21381 болып тіркелген) бекітілген Медициналық оңалтуды көрсету қағидаларына сәйкес ұсынылады.</p>
11	<p>Қазақстан Республикасының заңдарымен белгіленген мемлекеттік қызметті және оның кіші түрлерін (бар болса) көрсетуден бас тартуға негіздеме</p>	<p>1) Қолданылу мерзімі өткен құжаттарды ұсынған кезінде;</p> <p>2) құжаттардың толық емес топтамасын ұсынған кезінде;</p> <p>3) МӘС бөліміне барып көзбе-көз куәландыруға тұрақты тіркелмеген орны бойынша жүгінген кезінде;</p> <p>4) көрсетілетін қызметті алушының мемлекеттік қызмет көрсету үшін талап етілетін, " Дербес деректер және оларды</p>

		<p>қорғау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабына сәйкес берілетін қолжетімділігі шектеулі дербес деректерге қол жеткізуге келісімі болмауы.</p>
12	Мемлекеттік қызметті, оның ішінде электрондық нысанда көрсету ерекшеліктерін ескере	<p>Мемлекеттік қызмет:</p> <p>1) тиісті өңірдің МӘС бөлімдері және (немесе) МӘС ӘББ орналасқан жерде;</p> <p>2) көшпелі отырыстарда:</p> <p>көрсетілетін қызметті алушының тұрақты тіркелген жеріндегі емдеу-профилактикалық мекеме базасында;</p> <p>мамандандырылған мекемелерде емделіп жатқан орны бойынша;</p> <p>көрсетілетін қызметті алушының барған жері бойынша қылмыстық-атқару жүйесінің мекемелерінде және тергеу изоляторларында;</p> <p>үйде, стационарда – егер адам дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысына сәйкес денсаулық жағдайы бойынша МӘС-ке келе алмайтын болса;</p> <p>3) сырттай – куәландырылатын адам тасымалдауға келмейтін және/немесе қызмет көрсетілетін өңірден тыс жерлерде стационарлық емделуде болса көрсетіледі;</p> <p>4) сырттай проактивті куәландыру - сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) жүргізілетін нозологиялық нысандар тізбесіне сәйкес.</p> <p>Мүгедектік алғаш рет белгіленген жағдайда, адам мүгедектігі бойынша мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақы, мүгедектігі бойынша арнаулы мемлекеттік жәрдемақы еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем, мүгедектігі бар баланы тәрбиелеушіге берілетін жәрдемақы және бірінші топтағы мүгедектігі бар адамның күтіміне байланысты жәрдемақы тағайындау үшін МӘС бөліміне жүгінеді.</p>

	отырып қойылатын өзге де талаптар	<p>Мемлекеттік қызмет көрсету орындарының мекенжайлары Министрліктің www. enbek. gov. kz интернет-ресурсында, "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер" бөлімінде орналастырылған.</p> <p>Көрсетілетін қызметті алушының мүгедектікті растау туралы ақпаратты және ол мемлекеттік қызмет көрсету кезінде алған құжаттардың электрондық нысандарын ЭЦҚ-сы болған кезде және/немесе бір реттік парольді қолданумен портал арқылы қашықтықтан қол жеткізу режимінде алуға мүмкіндігі бар.</p> <p>Көрсетілетін қызметті алушының мемлекеттік қызметті көрсету тәртібі туралы ақпаратты "1414", 8 -800-080-7777 Бірыңғай байланыс орталығы арқылы алуға мүмкіндігі бар.</p> <p>Цифрлық құжаттар сервисі мобильдік қосымшада және пайдаланушылардың цифрлық жүйелерінде авторизацияланған субъектілер үшін қолжетімді.</p> <p>Мобильдік қосымшада және пайдаланушылардың цифрлық жүйелерінде қолжетімді әдістермен авторландырудан өтеді , бұдан әрі "Цифрлық құжаттар" бөлімінде одан әрі пайдалану үшін қажетті құжатты қарайды.</p> <p>Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі, көрсетілетін қызметті беруші мемлекеттік қызмет көрсету тәртібін айқындайтын Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидалары бекітілген немесе өзгертілген күннен бастап үш жұмыс күні ішінде ақпаратты жаңартады және оны Бірыңғай байланыс-орталығына жібереді.</p>
--	-----------------------------------	---

Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларына
4-қосымша

Нысан

Құжаттарды қабылдаудан бас тарту туралы қолхат

Ескерту. 4-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодекстің 155-бабының 4-тармағын басшылыққа ала отырып, Халықты әлеуметтік қорғау саласындағы реттеу және бақылау комитетінің _____ облысы (қаласы) бойынша департаментінің _____ бөлімі

Сіздің мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын талаптармен көзделген тізбеге сәйкес медициналық-әлеуметтік сараптама бөліміне барып куәландыруға тұрақты тіркелмеген орны бойынша жүгінуіңізге, қолдану мерзімі өткен құжаттарды және (немесе) құжаттардың толық емес топтамасын ұсынуыңызға байланысты "Мүгедектікті және/немесе еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу және/немесе қажетті әлеуметтік қорғау шараларын айқындау" мемлекеттік қызметін көрсетуге құжаттарды қабылдаудан бас тартады, атап айтқанда: қолдану мерзімі өткен/жоқ құжаттардың атауы:

- 1) _____ ;
- 2) _____ ;
- 3) _____ .

Осы қолхат әрбір тарап үшін бір-бірден 2 данада жасалды.

_____ МӘС маманының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) (қолы)
Алдым: _____
көрсетілетін қызметті алушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) (қолы)
20 ____ жылғы " ____ " _____

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
5-қосымша

Нысан

Медициналық құжаттарды ауытқу себептері

Ескерту. 5-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№	Медициналық құжаттарды қайтарудың жүйелік деңгейіндегі қайтарулардың себебі	Қателер коды
1	Мүгедектікті және/немесе еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу үшін қажетті пациенттің заңмен қорғалатын құпиясын құрайтын дербес	F001

	деректер мен мәліметтерді жинауға және өңдеуге келісімі туралы СМС хабарламаның болмауы	
2	№ 031/е нысанының болмауы	F002
3	№ 031/е нысанының күні және/немесе нөмірінің болмауы	F003
4	№ 031/е нысанының қолданылу мерзімінің аяқталуы (1 ай)	F004
5	Ұялы телефон нөмірінің болмауы	F005
6	Ұялы телефон нөмірінің BMG тіркеуде болмауы	F006
7	№ 031/е нысанындағы ЭЦҚ болмауы	F007
8	№ 031/е нысанындағы міндетті жолдардың толтырылмауы	F008
9	Медициналық ұйымның БХТ-мен сәйкессіздігі	F009
10	"Сырттай куәландыруға жіберу" өрісі мәнінің "сырттай проактивті куәландыру" мәніне сәйкес келмеуі	F010
11	Көрсетілген "куәландыру мақсатының" сырттай проактивті куәландыруға жатпауы	F011
12	№ 031/е нысанының "Техникалық құралдарға ұсыныстар" жолында көрсетілген ақауларға сәйкес толтырылған "ОТҚ" ЦЖ-да сауалнамасының болмауы	F012
13	Сырттай проактивті куәландыру жүргізу үшін АХЖ коды сәйкес келмеуі	F013
14	***() идентификатормен файлдың хэш қосындысы ХЭД сервисіндегі мәліметтермен сәйкес келмейді	F014
15	Идентификатор бойынша **** ХЭД сервисінде файл жоқ	F015
16	Жүйеде MismessageId - ***** ФЛКмен өткен нысан бар	F016
17	Жүйеде ***** ЖСНмен қарастырылып жатқан нысан бар	F017
Көрсетілетін қызметті алушының деректері бойынша		
18	Көрсетілетін қызметті алушы осы ЖСН бойынша ЖТ МДҚ ЦЖ-да "қайтыс болған" мәртебесімен тіркелді	REC001

19	Көрсетілетін қызметті алушының ЖСН ЖТ МДҚ ЦЖ -да ТАӘ сәйкес (бар болса) сәйкес келмейді	REC002
20	Көрсетілетін қызметті алушының тұрғылықты жері бойынша ЖТ МДҚ ЦЖ-да тұрақты тіркеуі жоқ	REC003
21	Көрсетілетін қызметті алушы ЖТ МДҚ ЦЖ-да "шетелге тұрақты тұруға кеткен" мәртебесімен тіркелді	REC004
22	Заңды өкіл деректерінің болмауы (балаларда және әрекетке қабілетсіз адамдарда)	REC005
Заңды өкілдің деректері бойынша		
23	Осы ЖСН бойынша заңды өкіл ЖТ МДҚ ЦЖ-да "қайтыс болған" мәртебесімен тіркелді	LEG001
24	Заңды өкіл ЖТ МДҚ ЦЖ-да "шетелге тұрақты тұруға кеткен" мәртебесімен тіркелді	LEG002
25	Заңды өкілдің ЖСН ЖТ МДҚ ЦЖ -да ТАӘ сәйкес келмейді	LEG003

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
6-қосымша

Нысан

ЖХС-ға сәйкес организмнің негізгі функцияларының бұзылуын және тыныс-тіршілігінің шектелуін жіктеу

Ескерту. 6-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Адам организмнің негізгі функцияларының/құрылымдарының бұзылуын жіктеу:

Кодтар	Функциялар
1) психикалық функцияларының бұзылуы:	
b110	сана
b117	парасат
b126	мінез-құлық
b130	жігер
b140	зейін
b144	еске сақтау
b147	психомоторлық функциялар
b152	эмоциялар
b156	аңғару
b160	ойлау

b167	сөйлеу
2) сезіну функцияларының бұзылуы:	
b210	көру
b230	есту
b255	иісті сезу
b265	түйсіну
b270	сезімталдықтың бұзылуы
3) статикалық-динамикалық функциялардың (бастың, кеуденің, аяқ-қолдың қозғалу функцияларының, статиканың және қозғалыс үйлесімдігінің) бұзылуы:	
b710	буын қозғалыстары
b715	буын тұрақтылығы
b720	сүйек аппараттының қозғалысы
b730	бұлшық ет күші
b735	бұлшық ет тонусы
b750	моторлы-рефлекторлы функциялар
b755	еріксіз қозғалыс реакциялары
b760	ерікті қозғалыс функцияларын бақылау
s710	бас және мойын аймақтың құрылымы
s720	иық аймақтың құрылымы
s730	кол құрылымы
s740	жамбас аймақтың құрылымы
s750	аяқ құрылымы
s760	дене құрылымы
4) қан айналымы, тыныс алу, ас қорыту, сыртқа шығару, зат пен энергия алмасу, ішкі секреция, қан түзілуі, иммунитет функцияларының бұзылуы:	
b410	жүрек функциялары
b415	қан тамырларының функциялары
b420	қан қысымы
b430	қан жүйесінің функциялары
b435	иммундық жүйенің функциялары
b440	тыныс алу
b515	ас қорыту
b525	дефекациялар
b540	жалпы метаболикалық функциялар
b555	эндокриндік бездің функциялары
b620	несеп шығару

2. Организм функцияларының бұзылуын біліну дәрежесіне қарай жіктеу:

- 1) функциялардың шамалы білінетін бұзылуы;
- 2) функциялардың орташа білінетін бұзылуы;
- 3) функциялардың айқын білінетін бұзылуы;
- 4) функциялардың едәуір немесе өте айқын білінетін бұзылуы.

3. Тыныс-тіршілігінің негізгі санаттарының сыныптамасы:

Кодтар	Домендер, функциялар	Санаттар	
d230	Күнделікті тәртіпті орындау	1) өзін өзі күту қабілеті	негізгі физиологиялық қажеттіктерін өз бетімен қанағаттандыра алу, күнделікті тұрмыстық әрекет жасау және жеке гигиена дағдыларын орындай алу қабілеті;
d450 d465	Жүру Техникалық құралдарды пайдалана отырып жүріп-тұру	2) өз бетімен жүріп-тұру қабілеті	кеңістікте өз бетімен қозғала алу, кедергілерден өту, өзі орындайтын тұрмыстық, қоғамдық, кәсіптік қызметтер шегінде денесін тепе-тең қалпында ұстай білу қабілеті;
d815 d820	Мектепке дейінгі білім Мектеп білімі	3) оқу қабілеті	(білім беру, кәсіби және басқа да) білімді қабылдап және түсіне алу, дағдылар мен машықтарды (әлеуметтік, кәсіптік, мәдени және тұрмыстық) игеру қабілеті, сондай-ақ білім беру мекемелерінде оқу мүмкіндігі;
d850	Ақылы жұмыс	4) еңбек қызметіне қабілеті (еңбек қабілеті)	жұмыстың орындалу мазмұнына, көлеміне және шарттарына қойылатын талаптарға сәйкес іс-әрекетті жүзеге асыру қабілеті;
b114	Бағдарлау функциялары	5) бағдарлана білу қабілеті	уақытта және кеңістікте бағдарлана білу қабілеті;
d310	Қарым-қатынас кезінде ауызша хабарламаларды қабылдау	6) қарым-қатынас жасау қабілеті	адамдар арасында ақпаратты қабылдау, қайта өңдеу және алмасу жолымен қарым-қатынас орнату қабілеті;
d720	Күрделі тұлғааралық өзара әрекеттесу	7) өзінің жүріс-тұрысын бақылау қабілеті	өзін сезіне білу және әлеуметтік-құқықтық нормаларды ескере отырып барабар мінез-құлыққа қабілеті;
-		8) ойын және танымдық қызметке қабілеті	кұрбы-кұрдастарымен қарым-қатынас жасау, алатын тәжірибесінің болмысы мен елесін талдау қабілеті, бала

		жаста жас ерекшеліктерін ескере отырып оқу және даму қабілеті;
-	9) белсенді қозғалу қабілеті	баланың денесінің жай-күйін өзгерту, кеңістікте қозғалу арқылы әртүрлі қимылдарды орындау, объектілердің орнын ауыстыру, қозғалту немесе манипуляциясы, жүру, жүгіру, кедергілерден өту және әртүрлі көлік түрлерін пайдалану қабілеті.

4. Тыныс-тіршілігінің шектелу айқындылығы дәрежесі бойынша сыныптамаcы:

1) өзіне өзі қызмет көрсету қабілетінің шектелуі:

d230	Күнделікті тәртіпті орындау	Өзіне өзі қызмет көрсету қабілетінің шектелуі дәрежесі
d230.1	басқа адамдардың шағын, тұрақты емес және реттелетін көмегіне (жалпы тазалау, үлкен жуу, шағын жөндеу және басқа) мұқтаж болған жағдайда күнделікті тәртіпті өз бетінше іске асыру қабілетін сақтау немесе шағын техникалық құралдарының көмегімен толық орнын толтыру;	жоқ
d230.2	неғұрлым көп уақыт жұмсай отырып күнделікті тәртіпті орындау қабілетін сақтау, оны бөлшектеп орындау, қажет жағдайда техникалық және өзге көмекші құралдарды пайдалана отырып пациенттің мүмкіндігіне тұрғын үйді және тұрмыстық затты бейімдеу немесе бөгде адамдардың эпизодтық көмегі арқылы оның көлемін қысқарту;	бірінші дәреже
d230.3	көмекші құралдарды пайдалана отырып күнделікті тәртіпті орындау қабілетін сақтау және басқа адамдардың ішінара сыртқы көмегіне мұқтаждық;	екінші дәреже
	күнделікті тәртіпті орындаудың өте айқын шектелуі немесе басқа адамдарға толық тәуелділік (қысқа және сыни аралықтар арқылы тұрақты реттелмейтін көмек немесе тұрақты). Техникалық құралдар мен тұрғын үйдің бейімделуімен де өмірлік	

d230.4	маңызды физиологиялық және тұрмыстық қажеттіліктердің көпшілігін өз бетінше орындау мүмкіндігі жоғалған. Көрсетілген қажеттіліктерді үнемі басқа адамдардың көмегі арқылы ғана жүзеге асыру. Үнемі сыртқы күтімге (тұрмыстық және (немесе) арнайы медициналық) мұқтаждық.	үшінші дәреже
--------	---	---------------

2) өз бетімен жүріп-тұру қабілетінің шектелуі:

d450 d465	Жүру Техникалық құралдарды пайдалана отырып жүріп-тұру	Өз бетімен жүріп-тұру қабілетінің шектелу дәрежесі
d450.1 d465.1	жаяу жүру қарқыны біршама баяулаған кезде және қарапайым көмекші құралдарды (таяқ, күрделі емес ортопедиялық аяқ киім) немесе қозғалыс бұзылыстарын толығымен түзететін дәрі-дәрмектерді пайдалану қажеттілігімен үлкен (шектелмеген) қашықтыққа жүріп-тұру мүмкіндігі сақталған. Жүріс аздап өзгеруі мүмкін. Көлікті пайдалану шектелмеген;	жоқ
d450.2 d465.2	өздігінен жүріп-тұру қабілетінің шамалы шектелуі: жүру жылдамдығының төмендеуі (1,5-2 км/сағ-қа дейін); жүрудің әр 30-50 минут сайын үзілістерімен максималды қозғалыс қашықтығын 3 км/сағ-қа дейін қысқаруы; жүру қарқынының минутына 30-50 қадамға дейін төмендеуі; жүрудің баяу қарқыны, жүрістің айқын өзгеруі, неғұрлым күрделі көмекші құралдарды (протездердің, ортездердің функционалдық түрлері) пайдалану қажеттілігі, тепе-теңдікті сақтай отырып, жүріп-тұру пен қозғалыстың күрделі түрлерін жасау мүмкіндігін шектеумен әртүрлі патологияларға байланысты бұзылған функцияларды толық емес дәрі-дәрмекпен түзету. Көлікті сыртқы көмексіз пайдалану қиын, бірақ мүмкіншілік бар.	(бірінші дәреже

d450.3 d465.3	өздігінен жүріп-тұру қабілетінің айқын шектелуі: жүру жылдамдығының төмендеуі (1 км/сағ-тан аз); басымдықпен жақын маң шеңберінде қозғалыс қашықтығының қысқаруы (0,5 км-ге дейін); жүру қарқынының төмендеуі (минутына 20 қадамнан аз); көмекші құралдарды пайдалану, пациенттің мүмкіндіктеріне тұрғын үйді бейімдеу және жүріп-тұру пен қозғалыстың кейбір түрлерін орындау кезінде басқа адамға ішінара көмек көрсету қажеттілігі (қозғалыстың күрделі түрлері, кедергілерді жеңу, тепе-теңдікті сақтау және тағы басқа). Қоғамдық көлікті басқа адамдардың көмегінсіз пайдалану мүмкін емес. Жеке көлікті пайдалану қиын және әрқашан мүмкіншілігі аз.	екінші дәреже
d450.4 d465.4	Мобильдіктің толық жоғалуы немесе тұрғын үй, кресло немесе төсек шегінде тұрғын үйді тұтқалармен немесе аз функционалды негізінен бекітетін ортездермен, міндетті түрде балдақты қосымша пайдаланатын протездермен арнайы жайластырумен жүріп-тұрудың шектелуі, жүрудің тек екі тактілі сипаты мүмкін болған жағдайда тұрғын үйден тыс сыртта тек арнайы жүріп-тұру құралдарды немесе басқа адамның көмегін пайдаланатын мобильдік.	үшінші дәреже

3) оқуға қабілетінің шектелуі:

d815 d820	Мектепке дейінгі білім Мектеп білімі	Оқу қабілетінің шектелу дәрежесі
d815.1 d820.1	ДКК қорытындысы бойынша жекелеген пәндерден уақытша босату қажеттілігін туғызатын қиындықтар болған жағдайда, әдеттегі оқу орнында оқуға болады, аурудың өршуіне немесе емдеу курсын жүргізу қажеттілігіне байланысты сабақтарға мерзімді қатыспау, сондай-ақ кейбір қызмет түрлерінде эпизодтық көмекке	жоқ

	мұқтаж болу немесе елеусіз техникалық құралдарды пайдалану;	
d815.2 d820.2	оқу процесінің арнайы режимін сақтай отырып және (немесе) көмекші құралдарды пайдалана отырып, нормативтік мерзімдерде емес, жалпы білім беру стандарттарына сәйкес толық көлемде оқуға, білімді, білуді және дағдыларды меңгеруге, соның ішінде кез келген білім алу қабілеті	бірінші дәреже
d815.3 d820.3	көмекші құралдарды және (немесе) басқа адамдардың көмегін пайдалана отырып (оқыту персоналынан басқа) мамандандырылған көмекші және түзету білім беру мекемелерінде немесе үй жағдайында тек арнайы білім беру бағдарламалары және/немесе оқыту технологиялары бойынша оқуға, білімді, білуді және дағдыларды меңгеруге қабілеті;	екінші дәреже
d815.4 d820.4	білім беру оқу бағдарламалары бойынша оқуға қабілетсіздік және білімді, білуді және дағдыларды меңгеру мүмкінсіздігі.	үшінші дәреже

4) еңбек қызметіне қабілетінің (еңбекке қабілеттілігінің) шектелуі:

d850	Ақылы жұмыс	Еңбек қызметі қабілетінің шектелу дәрежесі
d850.1	қалыпты өндірістік жағдайларда еңбек қызметінің немесе ДКК желісі бойынша жұмысқа орналасу мүмкіндігі	жоқ
d850.2	біліктілігі төмендеген немесе өндірістік қызмет көлемі азайған, өз кәсібі бойынша жұмысты орындау мүмкін болмаған жағдайда еңбек қызметін орындау қабілеті;	бірінші дәреже
d850.3	арнайы құрылған жұмыс жағдайында көмекші құралдарды және (немесе) арнайы жабдықталған жұмыс орнын, не (немесе) басқа адамдардың көмегін пайдалана отырып; немесе жұмыс уақытын қысқарту есебінен орындалатын жұмыс көлемін айқын шектеу кезінде еңбек қызметін орындау қабілеті;	екінші дәреже

d850.4	еңбек қызметіне қабілетсіздік немесе еңбектің кез келген түріне медициналық қарсы көрсетілімдердің болуы.	үшінші дәреже
--------	---	---------------

5) бағдарлануға қабілетінің шектелуі:

b114	Бағдарлау функциялары	Бағдарлануға қабілетінің шектелу дәрежесі
b114.1	қиын өмірлік жағдайда, қалыпты жағдайдың толық сақталуы кезіндегі ерекше жағдайда мезгілді түрде туындайтын бағдарлануға қабілетінің шектелуі ;	жоқ
b114.2	бағдарланудың (орын, кеңістік, уақыт) негізгі параметрлерін дамытудағы артта қалушылық, көру бейнелерін қабылдаудың шамалы айқын бұзылуына немесе есту сигналдарын қабылдаудың өте айқын бұзылуына (III-IV дәрежелі есту қабілетінің жоғалуы) байланысты қоршаған заттарды танудың ішінара бұзылуы; сенсорлық қабылдауды жақсартатын немесе оның бұзылуын өтейтін көмекші техникалық құралдардың көмегімен орынды, уақытты, кеңістікті анықтау мүмкіндігі сақталады; бағдарлану жүйелерінің бірінің функциясының айтарлықтай бұзылуы, оның өтелмеуі немесе аз өтелуі; басқа параметрлер бойынша бағдарлану сақталған кезде, қоршаған орта туралы ақпаратқа төмендетілген және кешіктірілген реакциямен ғана орын немесе уақыт бойынша шамалы бағдарсыздық;	бірінші дәрежесі
b114.3	қажет болған жағдайда көмекші құралдарды пайдалана отырып басқа адамдардың көмегін талап ететін орнында, уақытта, кеңістікте ішінара бағдарсыздық;	екінші дәрежесі
b114.4	толық немесе өте айқын бағдарсыздық.	үшінші дәрежесі

6) қарым-қатынас жасау қабілетінің шектелуі:

d310	Қарым-қатынас кезінде ауызша хабарламаларды қабылдау	Қарым-қатынас жасау қабілетінің шектелу дәрежесі

d310.1	ақпаратты алу және беру қарқыны мен көлемінің шамалы төмендеуімен қарым-қатынас жасау қабілеті; қажет болған жағдайда техникалық және өзге де көмекші құралдарды пайдалану; белгіленген байланыстар сақталған кезде жаңа қарым-қатынасты орнатудың қиындығы; баланың коммуникативті қабілеттерінің жас параметрлерін қалыптастырудың бір жас кезеңінен аспайтын артта қалуы;	жоқ
d310.2	ақпаратты алу және беру қарқыны мен көлемінің төмендеуімен тілдесу қабілеті; көмекші құралдарды қолдану қажеттілігі туындайды; белгіленген байланыстар сақталған жағдайда жаңа қарым-қатынас орнату және қолдау мүмкінсіздігі; вербалды емес әдістерді қолдану және сурдоаудармашының көмегі; баланың коммуникативті қабілеттерінің жас параметрлерін қалыптастырудың бірнеше жас кезеңінен артта қалуы;	бірінші дәрежесі
d310.3	ақпаратты қабылдау мен беру кезінде және оның мағыналық мазмұнын түсіну үшін қажет болған жағдайда техникалық және өзге де көмекші құралдарды пайдалана отырып басқа адамдардың тұрақты ішінара көмегімен тілдесу қабілеті; компенсацияға келмейтін жақын туыстармен сақталған байланыстар кезінде белгіленген қарым-қатынастың (достар, әріптестер, көршілер) бұзылуы;	екінші дәрежесі
d310.4	тиісті көмек көрсетуді қиындататын қарым-қатынас мүмкіндігінің жоғалуы және жақын туыстармен, тұрмыстық деңгейде күтім жасайтын адаммен байланыстың қиындауы	үшінші дәрежесі

7) өзінің мінез-құлқын бақылау қабілетінің шектелуі:

d720	Күрделі тұлғааралық өзара әрекеттесу	Өзінің мінез-құлқын бақылау қабілетінің шектелу дәрежесі
	қалыпты жағдайда бақылаудың сақталуы кезінде қиын өмірлік	

d720.1	жағдайда өз мінез-құлқын бақылау қабілетінің мезгілді түрде туындайтын шектелуі; өзін-өзі түзету қабілетінің сақталуы;	жоқ
d720.2	қалыпты жағдайда бақылаудың сақталуы кезінде тәрбие, психологиялық, педагогикалық және (немесе) медициналық әсер ету тәсілдерімен түзетілмейтін ерекше жағдайға өз мінез-құлқын бақылау қабілетінің мезгілді түрде туындайтын шектелуі; өзін тану қабілетін сақтау, бұл пациентке өздігінен күнделікті іс-әрекеттерді , қалыпты өндірістік жағдайларда кәсіби қызметтің кейбір түрлерін орындауға мүмкіндік береді; орташа жиіліктегі сананың толық немесе ішінара жоғалту шабуылдары; ішінара өзін-өзі түзету мүмкіндігімен өмірдің жекелеген салаларына әсер ететін рөлдік функцияларды орындаудағы тұрақты қиындықтар ;	бірінші дәрежесі
d720.3	өзін және маңызды адамдарды тану мүмкіндігі тек үй жағдайында таныс орта деңгейінде сақталған, түзетуге және дамытуға келмейді; жеке қауіпсіздікті дұрыс сақтау мүмкіндігі қиын; дәрі-дәрмектермен компенсация келмейтін ішінара немесе толық санасын жоғалтудың жиі болатын ұстамасы; басқа адамдардың тұрақты көмегі арқылы ғана ішінара түзету мүмкіндігімен өзінің мінез-құлқына және қоршаған ортаға сынның үнемі төмендеуі;	екінші дәрежесі
d720.4	өзінің жеке басын, айналасындағы заттарды және адамдарды танудың мүмкінсіздігі немесе өте айқын бұзылуы, жеке қауіпсіздікке қауіп төндіретін қалыпты жағдайға реакцияның болмауы немесе жеткіліксіз болуы , физиологиялық шығындылардың бұзылуының, дәрілік заттармен түзету мүмкін болмаған жағдайда күн сайын сананың толық бұзылуының жиі қайталанатын	

ұстамалары (сананың бұлыңғырлық бұзылыстары; жалпы тоникалық-клоникалық, тоникалық, клоникалық ұстамалар; инфантильдік спазмдар); басқа адамдардың тұрақты көмекке (қадағалауға) мұқтаждығы.	үшінші дәрежесі
--	-----------------

8) ойын және танымдық қызметке қабілетінің шектелуі:

бірінші дәреже – организмнің қандай да бір жүйесінде баланың одан әрі дамуын және әлеуметтік-рөлдік ұстанымының қалыптасуын шамалы дәрежеде қиындататын кемістіктің болуына орай ойын қызметі белсенділігінің төмендеуі. Компенсаторлық құралдары мен түзеу әдістерін қолданудың қажеттігі. Жүзеге асырылу процесіне баса назар аударуды және жеке тәсілді талап ететін танымдық және ойнау қызметі;

екінші дәреже – уәждеменің едәуір төмендеуіне немесе организмнің негізгі жүйелерінің айқын функционалдық жеткіліксіздігіне немесе соматикалық денсаулықтың бұзылуына орай танымдық және ойын қызметін нәтижелі жүзеге асырудың мүмкін болмауы. Компенсаторлық құралдары мен түзеу әдістерін қолданудың тиімсіздігі;

үшінші дәреже – ойын қызметіне қабілетінің болмауы немесе күрт төмендеуі және басқа адамдарға толық тәуелді болуы;

9) қозғалыс белсенділігіне қабілетінің шектелуі:

бірінші дәреже – жүру ұзақтығының қысқаруы және сапасының нашарлауы, өздігінен жүріп-тұруға жалпы қабілетінің сақталуы кезінде қарапайым компенсаторлық құралдарын немесе тіректі пайдалану, жекелеген қозғалу актілерін орындау немесе жасына қарай көзделген қашықтықты еңсеру кезінде тұрақты көмекті пайдалану аясында еңсеретін қашықтық алыстығының азаюы. Ұсақ манипулятивтік қозғалыстардың дамуы екі эпикриздік мерзімге артта қалған. Дене жағдайын ұстау қабілетінің төмендеуі қосымша фиксация құралдарын пайдалану қажеттілігінсіз қозғалу режимінің сақталуын талап етеді;

екінші дәреже – көмекші құралдармен компенсацияға келмейтін жүру арқылы қашықтыққа қозғалыстың бұзылуы. Қозғалыс кезінде ересектер тарапынан тұрақты көмек қажет. Денені белгілі бір жағдайда ұстап тұру қабілетінің шектелуі фиксацияның, түзеу әдістерінің қосымша тәсілдерін талап етеді. Тепе-тең қозғалу сапасының күрт төмендеуі мен санының азаюы, манипулятивтік қозғалыс дамуының айқын бұзылушылығы байқалады;

үшінші дәреже – кеңістікте қозғалу, дене жағдайын сақтау және манипулятивтік қызмет қабілетінің өте айқын шектелуі немесе толық болмауы. Қозғалыс функциясын басқа адамның тұрақты күтімімен немесе көлік құралын (кресло-арба) пайдалану есебінен толық ауыстыру, сондай-ақ толық көлемдегі тұрақты қосымша күтім қажет.

Ескерту. 4-тармаққа орыс тіліндегі мәтіндеріне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіндері өзгермейді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің

18.06.2026 № 252 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
7-қосымша

Нысан

Он сегіз жасқа дейінгі балаларға мүгедектік мерзімдерін белгілеу үшін медициналық көрсетілімдер

Ескерту. 7-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Мүгедектігі бар бала санаты немесе бірінші, екінші, үшінші топтағы мүгедектігі бар бала санаты 6 ай немесе 1 жыл мерзімге белгіленетін функционалдық өзгерістер мен патологиялық жай-күйлер.

Мүгедектікті белгілеу 6 ай немесе 1 жыл мерзімге бұзылған функцияларды қалпына келтіру немесе едәуір жақсарту, адамның толыққанды өмірге оралу мүмкіндігін көздейді:

1) бас-ми жарақатынан, нейроинфекциядан және жүйке жүйесінің басқа да органикалық ауруларынан кейінгі орташа білінетін қозғалу, психикалық, сөйлеу бұзылушылықтары;

2) операциядан кейінгі кезеңде (6 айдан астам) ұзақ мерзімді қалпына келтіру және оналту іс-шараларын талап ететін жай-күй;

3) ағымының ұзақтығы 2 айдан асатын геморрагиялық васкулит кезінде туындаған патологиялық жай-күйлер (екі және одан да көп синдромдардың үйлесуі);

4) асқазанның, он екі елі ішектің жара ауруының асқынған ағымы;

5) дененің артық салмағы аясында 2-типті орта дәрежедегі қант диабеті;

6) процесс белсенділігінің жоғары дәрежесі 3 айдан асатын дәнекер тіннің диффуздық зақымдануынан туындаған патологиялық жай-күйлер;

7) баланың тіршілік көрсеткіштері бойынша айқын білінетін зат алмасу, иммундық, қан тамырларының зақымдануы, қан формуласының өзгеруі және тағы басқа тағайындалған әсері күшті препараттарды, иммуносупрессивті терапияны ұзақ (3 айдан 1 жылға дейін) уақыт пайдаланудан туындаған, ұзақ терапевтік түзетуді талап ететін патологиялық жай-күй;

8) коагулопатиялар мен тромбоцитопатия аясында жатырдан дисфункциялық қан кетуі.

2. Мүгедектігі бар бала санаты немесе бірінші, екінші, үшінші топтағы мүгедектігі бар бала санаты 2 жыл мерзімге белгіленетін функционалдық өзгерістер мен патологиялық жай-күйлер.

Бұл топқа қалпына келтіру немесе жақсарту әжептәуір уақыт аралығын қажет ететін немесе болжамы белгісіз патологиялық жай-күйлер енеді:

1) сөйлеу, көру, есту қабілеттерінің бұзылуымен немесе оларсыз орташа білінетін тұрақты қозғалыс бұзылулары (бір немесе бірнеше аяқ-қолдың парезі, плегиялары, тұрақты гиперкинездер, координацияның бұзылуы және тағы басқа);

2) сөйлеу қабілетінің тұрақты бұзылуы (алалия, афазия, компенсацияға келмейтін түрі), дизартрия мен кекештенудің ауыр түрі;

3) омыртқа жұлынының зақымдануынан болған жамбас органдары функцияларының айқын білінетін бұзылуы;

4) тұрақты терапевтік резистентті эпилептиформалық жай-күйлер (айына 1 және одан да көп ұстамасы болатын), жиі болатын шағын және тырыспасыз ұстамалар (аптасына 2-3 рет);

5) ұзақтығы 6 айға және одан да ұзаққа созылатын созылмалы психопатиялық жай-күйлер;

6) есту, көру, сөйлеу, тірек-қимыл аппаратының, басқа да органдардың немесе жүйелердің функциялары мен мінез-құлықтың патологиялық формаларымен ұштасатын жеңіл ақыл-ой кемістігі;

7) тұрақты әлеуметтік бейімсізденуге әкеп соқтыратын мінез-құлық патологиясы, эмоционалдық-жігер аясының бұзылуы;

8) жақсырақ көретін көздің көру қабілетінің (түзетумен) 0,19 қоса алғанға дейін төмендеуі немесе жақсырақ көретін көздің көру өрісінің шоғырлану нүктесінен барлық бағыттарда 25 градусқа дейін тарылуы;

9) туа біткен немесе пайда болған көмей және трахея ауруларының салдарынан трахеотомикалық түтіксіз өздігінен дем ала алмауы;

10) I-II дәрежелі тыныс жетіспеушілігімен асқынған өкпе-бронх жүйесінің туа біткен немесе жүре пайда болған ақаулары, орташа және/немесе күрделі ауырлық дәрежедегі, ішінара және/немесе бақыланбайтын, ағымы ауыр персистирленетін бронх демікпесі;

11) асқазан-ішек жолдары, бауыр және өт жолдары аурулары, мертігу (жаралану, жарақаттану, контузия) мен даму ақаулары кезіндегі ас қорыту органдары функцияларының тұрақты айқын білінетін бұзылуы;

12) белгілі бір жасқа дейін оперативтік емдеуге болмайтын жүрек кемістігі, I-II дәрежедегі жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігінен асқынған ірі қан тамырлары дамуының кемістіктері;

13) I-II дәрежедегі жүрек функциясының тұрақты жеткіліксіздігі, айқын білінетін созылмалы гипоксемия, жүрек функциясының бұзылуына байланысты, оның ішінде кардиостимулятор орнатылғаннан кейінгі синкопальдік жай-күйлер;

14) бүйрек функциясының айқын білінетін тұрақты бұзылуы және/немесе бүйрек тініндегі патологиялық процесс белсенділігінің жоғары дәрежесі;

15) терінің және (немесе) шырышты қабықтың қимыл белсенділігінің өте айқын шектелуіне және әлеуметтік бейімсізденуге әкеп соғатын ауқымды зақымдануы (жара болу, эритродермия, айқын қышыну, тыртықтардың пайда болуына байланысты өзгерістер, папилломатоз және басқалары);

16) туа біткен немесе тұқым қуалайтын қан аурулары кезіндегі гемоглобиннің бір литрге 100 граммнан (бұдан әрі – л/г) кем болып төмендей отырып, жылына бір реттен артық болатын анемиялық криздер;

17) қатерсіз ісіктің салдарынан болған орган функциясының айқын бұзылуы және (немесе) айқын білінетін косметикалық кемістік;

18) тірек және қимылдың айқын бұзылуы бар жамбас пен сан буындарының туа біткен немесе кейіннен шығып кетуі;

19) организм функцияларының орташа білінетін бұзылуы бар органдардың немесе жүйелердің туберкулезі;

20) инсулинотерапия аясында немесе помпа арқылы инсулин алушылар, оның ішінде микротамырлық асқынулардың (пролиферативті емес ретинопатия, микроальбуминурия сатысындағы нефропатия, сезімталдықтың бұзылуымен полинейропатия) ерте сатылары бар алғаш анықталған 1-типті қант диабеті;

21) терапияға резистенттік белгілері бар және микротамырлық асқынулардың (пролиферативті емес ретинопатия, микроальбуминурия сатысындағы нефропатия, сезімталдықтың бұзылуымен полинейропатия) ерте сатылары бар 2-типті қант диабеті, қант диабетінің басқа қайталама типтері;

22) қалпына келтіру және негізгі емдеу әдісін таңдау кезеңіне ауыр дәрежелі тиреотоксикоз белгілері бар диффузды уытты зоб;

23) органдардың жарым-жартылай немесе толық аплазиясы бар бет дамуындағы туа біткен ақауларға, сондай-ақ белгілі бір жасқа дейін оперативтік емдеуге болмайтын (косметикалық операцияларды қоспағанда) жұмсақ тіннің және бет скелетінің кейіннен пайда болған ақауларына байланысты тыныс алу, шайнау, жұтыну, сөйлеу функцияларының айқын білінетін бұзылуы.

3. Мүгедектігі бар бала санаты немесе бірінші, екінші, үшінші топтағы мүгедектігі бар бала санаты 5 жыл мерзімге белгіленетін функционалдық өзгерістер мен патологиялық жай-күйлер:

1) тұрақты ремиссия басталғанға дейінгі туа біткен тұқым қуалайтын зат алмасу аурулары (фенилкетонурия, целиакия, ОЖЖ қайта зақымдануы белгілерімен гипотиреоз және басқалары);

2) тұрақты ремиссия басталғанға дейін тыныс-тіршіліктің бұзылуына және әлеуметтік дезадаптацияға әкеп соқтыратын туа біткен, тұқым қуалайтын аурулар мен синдромдар;

3) тұрақты клиникалық-гематологиялық ремиссия басталғанға дейінгі асқынған лейкоз, лимфогрануломатоз;

4) мүгедектікті алғашқы белгілеу кезінде ісік процесінің сатысына қарамастан, хирургиялық және басқа да емдеу түрлерінен кейінгі кез келген жерде орналасқан катерлі ісіктер;

5) ошақты неврологиялық симптоматикасыз тұрақты компенсацияға дейінгі бас сүйектің көлемі үлкейген және гипертензиялық синдромды нақты гидроцефалия, операция жасалған гидроцефалия ("вентрикулоперитониялық шунттау" операциясынан кейінгі жағдай);

6) сүйек тінінің айқын білінетін ауқымды деструкциялары (остеопороз, шеміршектің қосылуы), сүйектердің, буындардың, бұлшық еттердің қисаюына, аяқ-қол функцияларының II-III дәрежедегі бұзылуы бар қайталама патологиялық сынықтарға әкеп соғатын бұлшық еттердің патологиялық өзгерістері (миофиброз, диффузды кальциноз);

7) омыртқа мен кеуде қуысының III-IV дәрежеде қисаюына, бір немесе бірнеше аяқ-қол буындарының контрактуралары және (немесе) анкилоздарына, ірі сүйектер жалған буындарына байланысты тірек-қимыл аппараты функцияларының бұзылуы;

8) туа біткен ауытқудың салдарынан аяқ-қолдың немесе олардың сегментінің айқын білінетін бұзылуы (мутиляция, контрактуралар, синдактилиялар, артропатиялар және басқалар);

9) зәр мен үлкен дәреттің тұрақты тоқтамауы, мерзімі бойынша хирургиялық емдеуге жатпайтын ішектегі, қуық пен қуық-жыныс жолдарындағы жыланкөз жаралар;

10) ақыл-ой кемістігі орташа және оған сәйкес келетін әртүрлі генездегі жарыместік дәрежесі;

11) есту функциясының болмауы (III (56-70 дБ) – IV (71- 90 дБ) дәрежедегі екі жақты құлақ мүкістігі).

12) қайта куәландыру кезінде инсулинотерапия аясында немесе помпа көмегімен инсулин алушылар, оның ішінде микротамырлық асқынулардың (пролиферативті емес ретинопатия, микроальбуминурия сатысындағы нефропатия, сезімталдықтың бұзылуымен полинейропатия) ерте сатылары бар 1-типтегі қант диабеті;

13) қайта куәландыру кезінде 2-типтегі қан диабеті, терапияға резистенттік белгілері бар және микротамырлық асқынулардың (пролиферативті емес ретинопатия, микроальбуминурия сатысындағы нефропатия, сезімталдықтың бұзылуымен полинейропатия) ерте сатылары бар қант диабетінің басқа қайталама типтері;

14) балалар аутизмі, Аспергер синдромы, атиптік аутизмді алғаш куәландыру кезінде – өзара әлеуметтік әрекеттесу мен әлеуметтік коммуникацияға бастамашылық жасау және қолдау қабілетсіздігімен, мінез-құлықтың шектеулі қайталанатын және стереотипті нысандарымен, интеллектуалдық дамудың бұзылуымен немесе бұзылмауымен, сөйлеу функциясының бұзылуымен немесе бұзылмауымен психикалық дамудың бұзылуы.

4. Мүгедектігі бар бала санаты жеті жасқа толғанға дейінгі мерзімге белгіленетін немесе бірінші, екінші, үшінші топтағы мүгедектігі бар бала санаты он сегіз жасқа дейін белгіленетін функционалдық өзгерістер мен патологиялық жай-күйлер.

Тыныс-тіршіліктің тұрақты шектелуі, органдар функцияларының сауығу немесе әжептәуір жақсару деректері жоқ, тыныс-тіршіліктің үдемелі шектелуі, емдеу мен оналту іс-шараларының болжамды болашағы болмайтын кезде балаға жеті немесе он сегіз жасқа толғанға дейінгі мүгедектік белгіленеді:

1) бір немесе бірнеше аяқ-қолдың тұрақты айқын білінетін сал болуы немесе терең парездері, айқын білінетін гипотония және бұлшықет әлсіздігі, тұрақты жайылған гиперкинездер (қос атетоз, хореоатетоз секілді), координацияның айқын білінетін бұзылулары;

2) екі және одан да көп жылдар бойы орын алатын терапевтік резистентті тырыспалар (айына 3-4 рет және одан да көбірек);

3) ақыл-ой кемістігі ауыр немесе терең және оларға сәйкес келетін әртүрлі генездегі жарыместік дәрежесі;

4) екі жақты кереңдік (90 дБ астам), керең-мылқаулық;

5) жұлынның зақымдануына байланысты жамбас органдары функцияларының тұрақты бұзылуы, түзетуге келмейтін ішек және қуық-жыныс жолдарындағы жыланкөз жаралар;

6) тыныс функцияларының айқын бұзылуы бар туа біткен және тұқым қуалайтын қолқа-өкпе жүйесінің зақымдануы (муковисцидоз, асқынған альвеолиттер және өкпенің басқа да жайылмалы аурулары);

7) пайда болған және туа біткен сипаттағы созылмалы бронхиалды-өкпе аурулары кезіндегі II және одан да жоғары дәрежедегі тыныстың тұрақты тарылуы, еңтікпелі ұстаманың қалыптасуы және жүрек-тамыр, орталық жүйке жүйесінің бұзылуы кезінде, бүйрек бездерінің созылмалы жеткіліксіздігіне әкеп соқтыратын гормондарға тәуелді бронхиалды еңтікпе;

8) жүректің инкурабельді фонындағы ауруларының II-III дәрежедегі тұраланған жүрек кемістігі;

9) туа біткен, тұқым қуалайтын, кейіннен пайда болған ауруларға байланысты бауыр функциясының қайтымсыз айқын білінетін бұзылуы;

10) 3-5-сатылы бүйректің созылмалы ауруы (созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі), қатерлі гипертония, бүйректің асқынған қантсыз диабеті;

11) инкурабельді қатерлі ісіктер;

12) орган функциялары бұзылған жағдайда, хирургиялық әдіспен емдеуге келмейтін қатерсіз ісіктер;

13) организм функцияларының айқын білініп бұзылуына әкеп соғатын органдар мен жүйелердің болмауы (туа біткен немесе кейін пайда болған) немесе дамуы айқын жетілмеген кезде туындайтын патологиялық жай-күй;

14) бір немесе бірнеше аяқ-қолдың деңгейіне қарамастан тұқылы болуы;

15) өз еркімен жүріп-тұру немесе өзін өзі күту қабілетінің өте айқын шектелуі кезінде анкилоздарға, контрактураларға, патологиялық сынуға, скелеттің қисаюына әкеп соғатын скелет сүйектерінің жүйелі зақымдануы және тірек-қозғалыс аппаратының дамуындағы ақаулар;

16) ішкі секреция функцияларының жетіспеушілігі салдарынан организм функцияларының айқын білініп бұзылуы: қалпына келмейтін кейінгі тамырлы асқынуларымен дамыған (препролиферативті және пролиферативті ретинопатия, III дәрежедегі нефропатия, қайталама асқынуларымен және қалпына келмейтін бұзылулармен перифериялық, автономиялық немесе ауырсынатын түрдегі нейропатия, "диабеттік аяқ басы" синдромы) қант диабетінің барлық түрлері, қантсыз диабет (питуитрин-резистентті түрі), гипофиздің гармоналды белсенді ісіктері (гигантизм, Иценко-Кушинг ауруы, пролактинома), туа біткен, пайда болған, оның ішінде операциядан кейінгі, гипопитуитаризм, саматотропинмен емдеуге рефрактелік кезінде гипофизарлы нанизм; бүйрек безінің созылмалы жеткіліксіздігі (Аддисон ауруы, адrenaлэктомиядан кейінгі жағдай, бүйрек безінің туа біткен дисфункциясы), туа біткен немесе пайда болған гипотиреоздың ауыр түрі, туа біткен немесе кейіннен пайда болған гиперпаратиреоз және гипопаратиреоз, хромосомды аномалияның салдарынан туа біткен жыныстық жіктеудің бұзылуы;

17) созылмалы лейкоз, гистиоцитоз;

18) қан өндірудің орташа және ауыр дәрежедегі туа біткен және кейіннен пайда болған гипо- және апластикалық жай-күйлері (гемоглобин 100 г/л төмен, тромбоциттер 1 куб. миллиметрде (бұдан әрі – 1 куб. мм) 100 мыңнан төмен, лейкоциттер 1 куб. мм 4 мыңнан кем);

19) коагулопатия мен тромбопатияның ауыр түрлері, ауыр геморрагиялық криздер үздіксіз қайталанып отыратын созылмалы тромбоцитопеникалық пурпура (қандағы тромбоциттер саны 50 мың және 1 куб. мм-ден кем);

20) алғашқы иммундық тапшылық жай-күйлері. Ауыр аралас иммундық жеткіліксіздік, агамма- және гипогаммаглобулинемия, лимфа байланыстарының, өкпенің, бауырдың, басқа да органдардың бактериямен зақымдалуын тудыратын септикалық гранулематоз;

21) қан сарысуындағы Е иммунноглобулиннің бір литрде 1000 КЕД артық концентрациясымен тері асты клетчаткаларының, өкпенің, бауырдың және басқа да органдардың көбіне "салқын" абсцестерін тудыратын Е гипериммунноглобулинемия синдромы;

22) пайда болған иммунитет тапшылығы әсерінен организм функциясының айқын білінетін бұзылуы, адамның туа біткен иммундық тапшылық жай-күйлерінің айқын көрінісі;

23) туа біткен және пайда болған анофтальм, бір көздің немесе екі көздің толық көрмеуі;

24) мукополисахаридоз;

25) терінің тұқым қуалайтын аурулары (полидиспластикалық (дистрофиялық), туа біткен буллезді эпидермолиздің катерлі түрлері, буллезді ихтиозиформды эритродермия);

26) тиісті гендерде мутацияларды растай отырып, генетикалық талдау болған кезде қозғалыс функцияларының бұзылуымен және (немесе) бульбар функцияларының бұзылуымен, бұлшықет атрофиясымен сипатталатын үдемелі бұлшықет дистрофиясы, туа біткен миопатия, туа біткен нейропатия, жұлын бұлшықет атрофиясы;

27) Даун синдромы – кариотиптік талдау негізінде расталған, 21 жұпты хромосомамен трисомия түрінде кариотип бұзылуымен хромосомдық патология;

28) генетикалық растайтын диагнозымен Ретта синдромы;

29) қайта куәландыру кезінде балалар аутизмі, Аспергер синдромы, атиптік аутизм – өзара әлеуметтік өзара іс-қимыл мен әлеуметтік коммуникацияға бастамашылық жасау және қолдау қабілетсіздігімен, мінез-құлықтың шектеулі қайталанатын және стереотипті нысандарымен, интеллектуалдық дамудың бұзылуымен немесе бұзылмауымен, сөйлеу функциясының бұзылуымен немесе бұзылмауымен психикалық дамудың бұзылуы.

30) Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларына 7-1-қосымшаға сәйкес қалпына келмейтін кемістіктер мен аурулар тізбесіндегі кемістіктер мен аурулар

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
7-1-қосымша
Нысан

Он сегіз жастан асқан адамдарға мүгедектік тобы және (немесе) кәсіптік еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі қайта куәландыру мерзімінсіз және (немесе) жалпы еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қатысушысы Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 207-бабының, 1-тармағында көзделген жасқа толғанға дейін белгіленетін қалпына келмейтін кемістіктердің мен аурулардың тізбесі

Ескерту. Қағидалар 7-1-қосымшамен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Мүгедектіктің бірінші тобы және (немесе) кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі (бұдан әрі – КЕА дәрежесі) 90-нан 100 %-ды қоса алғанға дейін және (немесе) жалпы еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесі (бұдан әрі – ЖЕА дәрежесі) 80-нен 100 %-ды қоса алғанға қалпына келмейтін кемістіктер мен аурулар:

1) екі қол буынының барлық саусақтарының болмауы немесе екі қолдың неғұрлым көп бөлігінің ампутациясы;

2) екі аяқтың санның үштен бірінен жоғары бөлігіндегі тұқылы;

3) екі көздің де толық көрмеуі (жарықты сезінбеуі), екіжақты анофтальм, туа біткен рудиментарлық көз алмалары;

4) көрсетілген жай-күйлер бойынша он сегіз жасқа дейін мүгедектік алғашқы рет белгіленген кезде, ақыл-ой кемістігі ауыр немесе терең және оларға сәйкес келетін әртүрлі генездегі жарыместік дәрежесі, оның ішінде Даун синдромы (ауруы) кезінде;

5) қолды (иық буынынан) және аяқты (жамбас-сан буынынан) экзартикуляциялаудың ұштасуы;

6) көрсетілген нозологиялар бойынша он сегіз жасқа дейінгі мүгедектік алғаш рет белгіленген кезде, тұрақты сал болулармен, едәуір немесе өте айқын білінетін аяқ-қол парездерімен (тетраплегия, тетрапарез, триплегия, трипарез, төменгі параплегия), тұрақты едәуір немесе өте айқын білінетін таралған гиперкинездермен қозғалыс бұзылулары;

7) қант диабеті, Лериш синдромы, екі аяқтың облитерациялық атеросклероз әсерінен сан, жіліншік, оның ішінде Пирогов бойынша аяқ басы деңгейінде ампутациялық екі аяқтың тұқылдары;

8) қант диабеті, Лериш синдромы, екі аяқтың облитерациялық атеросклерозы әсерінен жіліншіктің, оның ішінде Пирогов бойынша аяқ басының ампутациялық тұқылы, санның ампутациялық тұқылымен ұштасуы;

9) қайта куәландыру кезінде клиникалық-неврологиялық статус (төменгі параплегия, тетраплегия) деректерімен және аспаптық зерттеу әдістерімен расталған (КТ және/немесе МРТ) омыртқа жарақаттарының салдарынан жұлынның толық анатомиялық үзілісі;

10) бүйрек трансплантациясына қарсы көрсетпе болған кезде генезіне қарамастан V сатыдағы бүйректің созылмалы ауруы (терминалдық созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі)

2. Мүгедектіктің екінші тобы және (немесе) КЕА дәрежесі 60-тан 89 %-ды қоса алғанға дейін және (немесе) ЖЕА дәрежесі 60-тан 79 %-ды қоса алғанға дейін белгіленетін қалпына келмейтін кемістіктер мен аурулар:

1) екі қолдың қалпына келмейтін кемістіктері:

біріншісін қоспағанда, төрт саусақтың барлық фалангы сүйектерінің, екі қол буынының болмауы;

біріншісін қоса алғанда, үш саусақтың барлық фалангы сүйектерінің, екі қол буынының болмауы;

екі қол буынының тиісті алақан сүйектерімен бірінші және екінші саусақтың болмауы;

екі қолдың тиісті алақан сүйектерімен үш саусақтың болмауы;

қолды иық буынынан экзартикуляциялауы;

2) екі аяқтың қалпына келмейтін кемістіктері:

Шопар бойынша табан тұқылдары;

тізе тұқылдары, оның ішінде Пирогов бойынша табанның ампутациясы;

жамбас санды буыннан экзартикуляциялауы;

протездеуге келмейтін санның көп бөлігінің (жоғарғы үштен бір бөлігі) ампутациясы;

екі аяқ жіліншігінің немесе сан буынының протезделген ампутациялық тұқылдары;

3) аяқ-қол қалпына келмейтін кемістіктерінің өзге де кемістіктермен және аурулармен ұштасуы:

жіліншік тұқылы немесе бір аяқтың көп бөлігінің ампутациясы төрт саусақ сүйектерінің барлық фалангыларының болмауымен немесе бір қолдың көп бөлігінің ампутациясымен ұштасуы;

бір қолдың тұқылы және бір көздің болмауы немесе толық көрмеуі;

бір аяқтың тұқылы және бір көздің болмауы немесе толық көрмеуі;

кант диабеті, Лериш синдромы, екі аяқтың облитерациялық атеросклерозы әсерінен аяқтың сан, жіліншік оның ішінде Пирогов бойынша аяқ басы деңгейіндегі ампутациялық тұқылы;

бір қолдың тұқылы мен туа біткен керең-мылқаулық;

протездеуге келмейтін бір аяқтың тұқылы мен туа біткен керең-мылқаулық;

4) көрсетілген жай-күйлер бойынша он сегіз жасқа дейін мүгедектік алғашқы рет белгіленген кезде, ақыл-ой кемістігі орташа (имбециальдық) және сәйкес келетін әртүрлі генездегі жарыместік дәрежесі, оның ішінде Даун синдромы (ауруы) кезінде;

5) көрсетілген нозологиялар бойынша он сегіз жасқа дейін мүгедектікті алғаш белгілеген кезде аяқ-қолдың айқын көрінген парездері (гемипарез, парепарез, трипарез, тетрапарез), айқын көрінген жайылған гиперкинездері бар қозғалыс бұзылулары.

3. Мүгедектіктің үшінші тобы және (немесе) КЕА дәрежесі 30-дан 59 %-ды қоса алғанға дейін және (немесе) ЖЕА дәрежесі 30-дан 59 %-ды қоса алғанға дейін белгіленетін қалпына келмейтін кемістіктер мен аурулар:

1) қолдың тұқылы (тұқылдары) және басқа да кемістіктері:

біріншісін қоспағанда, төрт саусақтың барлық фалангы сүйектерінің болмауы;

біріншісін қоса алғанда, үш саусақтың барлық фалангы сүйектерінің болмауы;

тиісті алақан сүйектерімен қоса, қолдың бірінші және екінші саусақтарының болмауы;

тиісті алақан сүйектерімен қоса, қолдың үш саусағының болмауы;

екі қолдың бірінші саусақтарының болмауы;

бір қолдың ампутациялық тұқылы;

эндопротездеуге келмейтін айқын білінетін контрактура (буындағы қозғалыс көлемі 10 градусқа дейін) немесе функционалдық қолайсыз қалыптағы (60 градустан кем

немесе 150 градустан артық) немесе ең шеткі супинациядағы немесе ең шеткі пронациядағы жағдайда білектің қозғалуы кезіндегі шынтақ буынының анкилозы;

резекциядан кейінгі иықтың немесе шынтақтың бос буыны;

жедел емдеуге болмайтын болса, иықтың немесе білектің екі сүйегінің жалған буыны;

анкилоз немесе біріншісін қоспағанда, төрт саусақтың немесе біріншісін қоса алғанда, үш саусақтың функционалдық қолайсыз жағдайдағы айқын білінетін контрактурасы (қозғалыстың 5-8 градус шегінде шектелуі);

2) аяқтың тұқылы (тұқылдары), аяқтың және омыртқаның басқа да кемістіктері:

Пирогов бойынша ампутациядан кейінгі табан тұқылы, Шопар буыны деңгейіндегі ақаулы тұқыл және бір аяқтың неғұрлым көп бөлігінің ампутациясы;

Шарп бойынша табан сүйектері бастарының резекциясы бар табанның екіжақты тұқылдары;

Лисфранк бойынша табанның екі жақты тұқылдары;

аяқтың 10 және одан да көп сантиметрге қысқаруы;

эндопротездеуге келмейтін айқын білінетін контрактура немесе жамбас-сан буынының функционалдық қолайсыз жағдайдағы анкилозы (170 градустан артық және 150 градустан кем);

эндопротездеуге келмейтін тізе буынының функционалдық қолайсыз жағдайдағы анкилозы (170 градустан кем);

операция жасауға келмейтін санның немесе тізенің екі сүйегінің жалған буыны;

резекциядан кейінгі жамбас-санның бос буыны;

айқын білінетін контрактура немесе табанның ақаулы қолайсыздығымен қоса, жіліншік-табан буынының анкилозы (90 градустан кем және 125 градустан артық, сондай-ақ табан тіректің аумағы мен табанның көлденең білігінің арасында 30 градустан артық бұрыш) немесе екі жіліншік-табан буынының анкилозы;

операциялық араласу нәтижелері тиімсіз болғандағы сан сүйегі басының туа біткен немесе жүре пайда болған шығып кетуі;

түзету операциясын жасауға болмайтын IV дәрежедегі кифосколиоз;

ішкі органдардың жылжуы және тұрақты айқын білінетін функционалдық бұзылулары бар қабырғалардың айқын білінетін деформациясы бар IV дәрежелі сколиоз;

3) басқа да туа біткен және жүре пайда болған кемістіктер мен аурулар:

егер протездеу шайнауды қамтамасыз ете алмаса, операциялық емдеуге жатпайтын жақтың немесе қатты таңдайдың кемістіктері;

кеңірдектің болмауы салдарынан тұрақты канюля киіп жүру;

есту протезін қою мүмкін болмағанда IV (71-90 дБ) дәрежедегі екі құлақтың мүкістігі, керең-мылқаулық, екі құлақтың кереңдігі (90 дБ астам);

кохлеарлық имплантациядан кейінгі жағдай;

бір көздің толық көрмеуі немесе бір көздің болмауы;

гастрэктомия;

тыныс алу жеткіліксіздігі кезіндегі пульмонэктомия;

тыныс алу жеткіліксіздігі болғанда 5 және одан көп қабырғаның резекциясымен торакопластика;

гипофизарлы нанизм, остеохондропатия, аласа бойлылықты остеохондродистрофия (әйелдер үшін – 130 сантиметрден төмен, ерлер үшін – 140 сантиметрден төмен);

қол буынының немесе қолдың сал болуы, аяқтың сал болуы, едәуір трофикалық бұзылған екі қолдың немесе екі аяқтың айқын парезі: иық буынының гипотрофиясы – 4 сантиметрден жоғары; білек – 3 сантиметрден жоғары; сан – 8 сантиметрден жоғары; жіліншік – 6 сантиметрден жоғары.

қатерлі ісік кезіндегі жойылмайтын нәжіс, несеп жыланкөздері, стомалар - илеостома, колостома, жасанды айналшық кезіндегі, жасанды зәр шығару жолдары.

4. КЕА дәрежесі 5-тен 29 %-ды қоса алғанға дейін белгіленетін қалпына келмейтін кемістіктер:

алақан сүйегінде басы жоқ бір немесе бірнеше

саусағынан айырылған кезде КЕА (1-кесте) белгіленеді.

Жұмысында екі қол буынының барлық саусақтарын пайдалануды талап ететін (музыканттар, зергерлер және тағы басқа) адамдар үшін КЕА дәрежесі 5 %-ға артады.

Жұмысы қармау функциясына ғана есептелген адамдар үшін КЕА дәрежесі 5 %-ға азаяды, ал шынашағынан айырылу аталған санаттағы жұмысшылардың КЕА 5%-ға ұлғаюына алып келеді, себебі қармау күші төмендейді.

1 – кесте

		I саусақ			II саусақ	III саусақ	IV саусақ	V саусақ
		Тырнақ фалангасы	Негізгі фаланга	Алақан сүйек				
I саусақ	тырнақ фалангасы	0/0						
	негізгі фаланга		20/15					
	алақан сүйек			20/15				
II саусақ			25/20	30/25	5/0			
III саусақ			25/20	30/25	20/15	0/0		
IV саусақ			20/15	25/20	25/15	20/15	0/0	
V саусақ			20/15	25/20	15/10	15/10	20/15	0/0

Ескертпе: алымында жетекші қолға арналған (оң қолдылар үшін оң қол, солақайлар үшін сол қол);

бөлімінде – жетекші емес қол үшін (оң қолдылар үшін сол қол, солақайлар үшін оң қол) КЕА пайыздары көрсетілген.

5. Неғұрлым білінетін функциялардың ілеспелі бұзылуы мен тыныс-тіршіліктің шектелуіне байланысты 2, 3 және 4-тармақтарда тізбеленген жағдайларда тиісінше бірінші, екінші немесе үшінші мүгедектік тобы белгіленеді және қайта куәландыру осы Қағидаларда көзделген тәртіппен жүргізіледі.

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
7-2-қосымша
Нысан

Он сегіз жастан асқан адамдарға мүгедектік 5 жыл мерзімге белгіленетін аурулардың, кемістіктердің тізбесі

Ескерту. Қағидалар 7-2-қосымшамен толықтырылды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. III дәрежелі созылмалы тыныс алу жетіспеушілігімен ауыр ағымымен сипатталатын тыныс алу жүйесі функцияларының едәуір айқын білінетін бұзылулары бар тыныс алу органдарының аурулары; III сатылы созылмалы өкпе-жүрек жеткіліксіздігі.

2. Операциямен емдеу мүмкін болмаған кезде III сатылы созылмалы жүрек жеткіліксіздігімен және/немесе 4-5-сатылы бүйректің созылмалы ауруымен үйлескен қанайналым жүйесінің аурулары.

3. Қайта куәландыру кезінде созылмалы үдемелі ағымы бар нерв жүйесінің аурулары, оның ішінде нейробұлшықет, қаңқа және қозғалыспен байланысты (статодинамикалық) функциялардың, тілдік және сөйлеу, сенсорлық (көру) функциялардың тұрақты айқын білінетін, едәуір айқын білінетін бұзылулары бар бас миының нейродегенеративті аурулары (паркинсонизм плюс).

4. Қайта куәландыру кезінде нейробұлшықет, қаңқа және қозғалыспен байланысты (статодинамикалық) функциялардың, психикалық, тілдік және сөйлеу функцияларының тұрақты айқын білінетін, едәуір айқын білінетін бұзылулары бар экстрапирамидті және басқа да қозғалыс бұзылыстары.

5. Қайта куәландыру кезінде нейробұлшықет, қаңқа және қозғалыспен байланысты (статодинамикалық) функциялардың, психикалық, сенсорлық (көру), тілдік және сөйлеу функцияларының тұрақты едәуір айқын білінетін бұзылулары бар цереброваскулярлық аурулар.

6. Органдар мен организм жүйелері функцияларының едәуір айқын білінетін көптеген бұзылулары бар 1 немесе 2 типтегі қант диабеті (екі аяқтың да IV сатылы созылмалы артериялық жеткіліксіздігімен, пролиферативті ретинопатиямен, 3-5-сатылы бүйректің созылмалы ауруымен).

7. Қатерлі ісіктер кезіндегі жағдайларды қоспағанда жойылмайтын нәжіс, несеп жыланкөздері, стомалар - илеостома, колостома, жасанды айналшық кезіндегі, жасанды зәр шығару жолдары.

8. Интоксикация көріністерімен, қолайсыз болжамды қатерлі ісіктер (радикалды емдеуге жатпайтын, емдеуден кейінгі өршуі кезінде (рецидив, метастаздалған), аурудың инкурабельділігі, бастапқы ошағы анықталмаған метастаздар).

9. Интоксикацияның айқын білінетін көріністері және жалпы ауыр жағдайы бар лимфоидты, қан түзетін және оларға ұқсас тіндердің қатерлі ісіктері.

10. Нейробұлшықет, қаңқа және қозғалыспен байланысты (статодинамикалық) функциялардың, психикалық, сенсорлық (көру), тілдік және сөйлеу функцияларының тұрақты айқын білінетін және едәуір айқын білінетін бұзылулары, айқын білінетін ликвородинамикалық бұзылулары бар бас және жұлын миының операция жасауға жатпайтын қатерсіз ісіктері.

11. Қайта куәландыру кезінде генезіне қарамастан V сатыдағы бүйректің созылмалы ауруы (терминалдық созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі), оның ішінде бүйрек трансплантациясы операциясын өткізген пациенттер.

12. Қайта куәландыру кезінде сүйек-бұлшықет жүйесінің жүйелі аурулары (III-IV дәрежедегі буындар функциясының бұзылуымен анкилозды спондилоартрит, генерализацияланған полиостеоартроз, ревматоидты артрит).

13. Люпус-нефрит және 3-5-сатылы бүйректің созылмалы ауруымен (созылмалы бүйрек жеткіліксіздігімен) жүйелі қызыл жегі.

14. Органдар мен организм жүйелері функцияларының айқын білінетін бұзылулары болған кездегі АИТВ-инфекциясы, 4-клиникалық саты.

15. Қайта куәландыру кезінде ауыр дәрежедегі апластикалық анемия.

16. Орташа ақыл-ой кемістігі.

17. Психикасының айқын бұзылуымен шизофрения (айқын білінетін эмоционалдық ерік-жігер ақауымен үздіксіз-қайталама ағым).

18. Көру өткірлігінің жарық сезінуден, қол қозғалысының 0,03-ке дейін қоса алғанда төмендеуі, жақсырақ көретін көзде түзетумен және/немесе жақсырақ көретін көзде көру өрісінің барлық бағыттарда бекіту нүктесінен 10 градусқа дейін тарылуы.

19. Көру өткірлігінің 0,04-тен 0,08-ге дейін қоса алғанда төмендеуі, жақсырақ көретін көзде түзетумен, жақсырақ көретін көзде көру өрісінің барлық бағыттарда бекіту нүктесінен 20 градусқа дейін тарылуы.

20. Қайта куәландыру кезінде интеллектуалдық-мнестикалық функциялардың айқын білінетін бұзылуларымен тұрақты эпилептиформалық жай-күйлер (эпистатус, ағымның жиі ұстамалылығы кезінде, айына 5-6 рет тырысу жиілігі бар).

21. Қайта куәландыру кезінде организмнің тыныс-тіршіліктің айқын шектелуі бар болған жағдайдағы аутизм.

22. Краниопластикаға жатпайтын ауданы 12 сантиметр және одан жоғары бас сүйегінің қауы.

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
8-қосымша

Нысан

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Министерство
труда и социальной защиты населения Республики Казахстан _____
_____ (өңір, МӘС бөлімінің №, мекенжайы/регион, №
отдела МСЭ, адрес)

Медициналық-әлеуметтік сараптаманың № _____ актісі Акт медико-социальной
экспертизы № _____

1 бөлім. Куәландырылатын адам туралы жалпы деректер

Раздел 1. Общие данные об освидетельствуемом лице

1. Сараптаманың басталған күні 20 ____ жылғы " ____ " _____

Дата начала экспертизы

1.1. Сараптаманың аяқталған күні 20 ____ жылғы " ____ " _____

Дата окончания экспертизы

2. Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

3. Туған күні ____ жылғы " ____ " _____

Дата рождения

3.1. Жасы _____

Возраст

4. Жынысы _____

Пол

5. Тіркелген орны _____

Место регистрации

5.1. Нақты тұратын мекенжайы _____

Адрес фактического проживания

6. Куәландырудың мақсаты _____

Цель освидетельствования

7. Куәландырудың түрі (бірінші рет / қайта) _____

Вид освидетельствования (первичное / повторное)

8. Куәландыруды өткізу орны _____

Место проведения освидетельствования

9. Мүгедектік санаты/тобы _____

Категория/группа инвалидности

9.1. Мүгедектіктің себебі _____

Причина инвалидности

10. Жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі (бұдан әрі - ЖЕА)

Степень утраты общей трудоспособности (далее - УОТ) _____

11. Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі (бұдан әрі - КЕА)

Степень утраты профессиональной трудоспособности (далее - УПТ) _____

11.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

12. Мүгедектіктің, еңбек ету қабілетінен айырылуының динамикасы _____

Динамика инвалидности, утраты трудоспособности

13. Әлеуметтік-экономикалық мәртебесі _____

Социально-экономический статус

13.1. Білімі _____

Образование

13.2. Негізгі кәсібі _____

Основная профессия

13.3. Жұмыс орны _____

Место работы

13.3.1. Қызметі _____

Должность

13.3.2. Еңбектің сипаты мен жағдайлары _____

Характер и условия труда

14. Еңбек қалауы _____

Трудовая установка

14.1 Еңбек жағдайларын өзгерту _____

Изменение условий труда

15. Ұйымдастырылуы (балаларға) _____

Организованность (для детей)

15.1. Оқуға қалау _____

Установка на учебу

2 бөлім. Организмнің жай-күйі мен тіршілік-тынысының шектелу дәрежесін бағалау

Раздел 2. Оценка состояния организма и степени ограничения жизнедеятельности

16. Организм функцияларының білінетін бұзылу дәрежесі мен түрлері:

Виды и степень выраженности нарушений функций организма:

16.1. психикалық функцияларының бұзылуы (аңғару, зейін, есте сақтау, ойлау, сөйлеу, эмоциялар, жігер, парасат, сана, мінез-құлық, психомоторлық функциялар)

нарушение психических функций (восприятие, внимание, память, мышление, речь,

эмоция, воля, интеллект, сознание, поведение, психомоторные функции);
16.2. сезіну функцияларының бұзылуы (көру, есту, иісті сезу, түйсіну және сезімталдықтың бұзылуы) _____

нарушение сенсорных функций (зрение, слух, обоняние, осязание и нарушения чувствительности)

16.3. статикалық - динамикалық функциялардың (бастың, кеуденің, аяқ-қолдың қозғалу функцияларының, статиканың және қозғалыс үйлесімдігінің) бұзылуы _____

нарушение статодинамических функций (двигательных функций головы, туловища, конечности, статики и координации движений)

16.4. қанайналым функцияларының бұзылуы _____

нарушение функции кровообращения

16.5. тыныс алу функцияларының бұзылуы _____

нарушение функции дыхания

16.6. асқорыту функцияларының бұзылуы _____

нарушение функции пищеварения

16.7. сыртқа шығару функцияларының бұзылуы _____

нарушение функции выделения

16.8. зат пен энергия алмасу функцияларының бұзылуы _____

нарушение функции обмена веществ и энергии

16.9. қан түзілуі функцияларының бұзылуы _____

нарушение функции кроветворения

16.10. ішкі секреция функцияларының бұзылуы _____

нарушение функции внутренней секреции

16.11. иммунитет функцияларының бұзылуы _____

нарушение иммунитета

17. Тіршілік-тынысының негізгі санаттарының шектелуінің біліну дәрежесі мен түрлері:

Виды и степень выраженности ограничений основных категорий жизнедеятельности:

17.1. өзін өзі күту қабілеті _____

способность к самообслуживанию

17.2. өз бетімен жүріп-тұру қабілеті _____

способность к самостоятельному передвижению

17.3. оқу қабілеті _____

способность к обучению

17.4. еңбек қызметіне қабілеті _____

способность к трудовой деятельности

17.5. бағдарлана білу қабілеті _____

способность к ориентации

17.6. қарым-қатынас жасау қабілеті _____

способность к общению

17.7. өзінің жүріс-тұрысын бақылау қабілеті _____

способность контролировать свое поведение

17.8. ойын және танымдық қызметке қабілеті (балаларға) _____

способность к игровой и познавательной деятельности (для детей)

17.9. белсенді қозғалу қабілеті (балаларға) _____

способность к двигательной активности (для детей)

18. Анатомиялық кемістік _____

Анатомический дефект

19. Оңалту-сараптама диагностикасы _____

Реабилитационно-экспертная диагностика

19.1. Оңалту болжамы _____

Реабилитационный прогноз

19.2. Оңалту әлеуеті _____

Реабилитационный потенциал

20. МӘС әдіснама және бақылау бөліміне консультацияға жіберу _____

Направление на консультацию в отдел методологии и контроля МСЭ

21. Қосымша мәліметтер _____

Дополнительные сведения _____

22. Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу үшін негіз болып табылатын құжаттардың тізбесі (медициналық-әлеуметтік сараптама актісіне тіркеледі)

Перечень документов, являющихся основанием для проведения медико-социальной экспертизы (приобщаются к акту медико-социальной экспертизы):

23. Медициналық-әлеуметтік сараптамаға жолдаудың негізділігі

Обоснованность направления на медико-социальную экспертизу _____

3 бөлім. МӘС бөлімінің сараптама қорытындысы

Раздел 3. Экспертное заключение отдела МСЭ

24. Клиникалық-сараптама диагнозы:

Клинико-экспертный диагноз:

24.1. Негізгі диагноз _____

Основной диагноз _____

24.2. Ілеспелі аурулардың диагнозы _____

Диагноз сопутствующих заболеваний _____

25. Мүгедектік санаты/тобы _____

Категория/группа инвалидности

25.1. Мүгедектіктің себебі _____

Причина инвалидности

25.2. Мүгедектіктің мерзімі _____

Срок инвалидности

25.3. Мүгедектік белгіленген мерзімі 20 жылғы "____" дейін

Инвалидность установлена на срок до

25.4. Мүгедектік мерзімі 20 жылғы "____" бастап есептелді

Срок инвалидности зачтен с

26. ЖЕА дәрежесі _____%

Степень УОТ (жазбаша/прописью)

26.1. ЖЕА дәрежесінің себебі _____

Причина степени УОТ

26.2. ЖЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 жылғы "____" _____ дейін

Степень УОТ установлена на срок до

26.3. ЖЕА дәрежесінің мерзімі 20 жылғы "____" бастап есептелді

Срок степени УОТ зачтен с

27. Жазатайым оқиға туралы акті бойынша КЕА дәрежесі _____%

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью)

27.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

27.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

27.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 жылғы "____" дейін

Степень УПТ установлена на срок до

27.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20 _____ жылғы "____" бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

28. Жазатайым оқиға туралы акті бойынша КЕА дәрежесі _____%

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью)

28.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

28.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

28.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 жылғы " ____ " дейін

Степень УПТ установлена на срок до

28.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

29. Жазатайым оқиға туралы акті бойынша КЕА дәрежесі ____% ____

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью)

29.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

29.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

29.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 жылғы " ____ " дейін

Степень УПТ установлена на срок до

29.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

30. Оңалту жөніндегі ұсынымдар:

Рекомендации по реабилитации:

30.1. медициналық оңалту _____

медицинская реабилитация

30.2. әлеуметтік оңалту _____

социальная реабилитация _____

30.3. кәсіптік оңалту _____

профессиональная реабилитация _____

31. Зақым келген қызметкердің қосымша көмекке және күтім түрлеріне мұқтаждығы _____

Нуждаемость пострадавшего работника в дополнительных видах помощи и уходе

32. Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу нәтижелері бойынша

куәландырылатын адамға немесе оның заңды өкіліне берілген құжаттар

(керегін көрсету): _____

Документы, выданные освидетельствованному лицу или его законному представителю

по итогам проведения медико-социальной экспертизы

(нужное указать): _____

32.1. мүгедектік туралы анықтама № _____

справка об инвалидности

32.2. мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасының картасынан үзінді көшірме №__

выписка из карты индивидуальной программы абилитации и реабилитации инвалида

32.3. жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтама №__
справка о степени утраты общей трудоспособности

32.4. кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтама №__
справка о степени утраты профессиональной трудоспособности

32.5. зақым келген қызметкердің қосымша көмекке және күтім түрлеріне мұқтаждығы туралы қорытынды №__

заклучение о нуждаемости пострадавшего работника в дополнительных видах помощи и уходе

32.6.мүгедектік тағайындалмауы туралы хабарлама №__
извещение о не установлении инвалидности

Бас мамандар _____ (_____)

Главные специалисты (қолы/подпись)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

_____ (ЭЦҚ)

_____ (ЭЦҚ)

_____ (ЭЦҚ)

МӘС бөлімінің басшысы/МӘС ӘБ бөлімінің басшысы _____ (ЭЦҚ)

Руководитель отдела МСЭ/Руководитель отдела МК МСЭ

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Медициналық-әлеуметтік
сараптама актісінің нысанына
қосымша

**Медициналық-әлеуметтік сараптаманың № _____ актісіне қосымша Приложение к Акту
медико-социальной экспертизы № _____**

1 бөлім. МӘС әдіснама және бақылау бөлімінің қорытындысы

Раздел 1. Заключение отдела методологии и контроля МСЭ

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Туған күні ____ жылғы " ____ " _____

Дата рождения

1. Консультация, МӘС бөлімінің қорытындысына шағымдану (бақылау)

Консультация, обжалование (контроль) заключения отдела МСЭ

2. Өтініштің келіп түскен күні (консультацияға жіберілген күні)

20 ____ жылғы " ____ " _____

Дата поступления заявления (дата направления на консультацию)

3. Қайта куәландырылған күні 20__ жылғы " ____ " _____

Дата переосвидетельствования

4. Шағымдары _____

Жалобы _____

5. Ауру анамнезі және өткізілген оңалту шаралары _____

Анамнез заболевания и проведенные реабилитационные мероприятия

6. Объективті қарап тексеру деректері: _____

Данные объективного осмотра: _____

7. Қосымша зерттеулер деректері _____

Данные дополнительных исследований

8. Клиникалық-сараптама диагнозы: _____

Клинико-экспертный диагноз: _____

9. Қорытынды _____

Заключение

10. Қорытындыны негіздеу _____

Обоснования заключения _____

2 бөлім. МӘС әдіснама және бақылау бөлімінің сараптама қорытындысы

Раздел 2. Экспертное заключение отдела методологии и контроля МСЭ

11. Клиникалық-сараптама диагнозы:

Клинико-экспертный диагноз:

11.1. Негізгі диагноз _____

Основной диагноз _____

11.2. Ілеспелі аурулардың диагнозы _____

Диагноз сопутствующих заболеваний _____

12. Мүгедектік категориясы/тобы _____

Категория/группа инвалидности

12.1. Мүгедектіктің себебі _____

Причина инвалидности

12.2. Мүгедектіктің мерзімі _____

Срок инвалидности

12.3. Мүгедектіктің белгіленген мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " дейін

Инвалидность установлена на срок до

12.4. Мүгедектіктің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок инвалидности зачтен с

13. ЖЕА дәрежесі _____ % _____

Степень УОТ (жазбаша/прописью)

13.1. ЖЕА дәрежесінің себебі _____

Причина степени УОТ

13.2. ЖЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " ____ дейін

Степень УОТ установлена на срок до

13.3. ЖЕА дәрежесінің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок степени УОТ зачтен с

14. Жазатайым оқиға туралы актісі бойынша КЕА дәрежесі _____ % _____

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью)

14.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

14.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

14.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " дейін

Степень УПТ установлена на срок до

14.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

15. Жазатайым оқиға туралы актісі бойынша КЕА дәрежесі _____ % _____

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью)

15.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

15.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

15.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " дейін

Степень УПТ установлена на срок до

15.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

16. Жазатайым оқиға туралы актісі бойынша КЕА дәрежесі _____ % _____

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью)

16.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

16.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

16.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " дейін

Степень УПТ установлена на срок до

16.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

17. Жазатайым оқиға туралы актісі бойынша КЕА дәрежесі ____ % ____

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью)

17.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

17.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

17.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " дейін

Степень УПТ установлена на срок до

17.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

18. Оңалту жөніндегі ұсынымдар: Рекомендации по реабилитации:

18.1. медициналық оңалту _____

медицинская реабилитация _____

18.2. әлеуметтік оңалту _____

социальная реабилитация _____

18.3. кәсіптік оңалту _____

профессиональная реабилитация _____

19. Зақым келген қызметкердің қосымша көмекке және күтім түрлеріне
мұқтаждығы

Нуждаемость пострадавшего работника в дополнительных видах помощи и уходе

20. Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу нәтижелері бойынша

куәландырылатын адамға немесе оның заңды өкіліне берілген құжаттар (керегін көрсету) /Документы, выданные освидетельствованному лицу или его законному представителю по результатам проведения медико-социальной экспертизы (нужное указать): _____

20.1. мүгедектік туралы анықтама № _____

справка об инвалидности

20.2. мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасының картасынан үзінді көшірме

выписка из карты индивидуальной программы абилитации и реабилитации инвалида № ____

20.3. жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтама № ____
справка о степени утраты общей трудоспособности

20.4. кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтама № ____
справка о степени утраты профессиональной трудоспособности

20.5. зардап шеккен қызметкердің көмектің қосымша түрлері мен көмекке мұқтаждығы туралы қорытынды № ____

заклучение о нуждаемости пострадавшего работника в дополнительных видах помощи и уходе

20.6. мүгедектік тағайындалмау туралы хабарлама № ____
извещение о не установлении инвалидности

Бас мамандар _____ (_____)

Главные специалисты (қолы/подпись)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

_____ (ЭЦҚ)

_____ (ЭЦҚ)

_____ (ЭЦҚ)

МӘС ӘБ бөлімінің басшысы _____ (ЭЦҚ)

Руководитель отдела МК МСЭ

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
9-қосымша

Нысан

Күту парағы

Тіркеу уақыты	МӘС актісінің нөмірі	Пациенттің жасы	Жұмыс жасайды / Жұмыс жасамайды	Негізгі диагнозы	Қосымша диагноз

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
10-қосымша

Ескерту. 10-қосымша алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
11-қосымша

Ескерту. 11-қосымша алып тасталды - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
12-қосымша

Нысан

Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасының әлеуметтік бөлігі

Ескерту. 12-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

20____ жылғы "____" _____ №____ медициналық-әлеуметтік сараптаманың
20____ жылғы "____" _____ №____ актісіне

1. Мүгедектігі бар адамның тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

2. Туған күні____ жылғы_____

3. Мекенжайы, телефоны _____

4. Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасы (ОЖБ) алғаш рет, қайта жасалды (қалыптастыру, түзету)

5. Мүгедектік санаты (тобы, себебі) _____

6. Диагнозы _____

7. Мүгедектік 20____ жылғы _____ дейінгі мерзімге белгіленді

8. Білімі _____

9. Кәсібі (мамандығы) _____

10. Оңалту-сараптама қорытындысы: _____

p/c	Әлеуметтік оңалту іс-шаралары	ОЖБ іске асыру мерзімі, іске асыруға жауаптылар Іс-шараның жабылу күні	Орындау күні	Орындаушы	Орындалмау себебінің негіздемесі
		Аумақтық бөлімшенің маманы толтырады	ОЖБ іске асыруға жауапты маман толтырады		
1	2	3	4	5	6
	Протездік-ортопедиялық көмек көрсету:				

1.

қол протезі (иық,
білек, қол басы,
саусақ);
аяқ протезі (жіліншік,
жамбас, аяқ басы);
кеуде безінің протезі;
ортопедиялық аппараттар,
тутор;
балдақ, таяқ, жетек арба;
корсет, реклинатор,
басұстағыш;
бандаж, емдік белбеулер,
балалардың профилактикалық шалбарлары;
ортопедиялық аяқ киім,
қосымша құрылғылар (табандар,
кебістер, супинаторлар);
аппараттарға арналған аяқкиім;
жейде киюге арналған құрылғы;
колготки киюге арналған құрылғы;
шұлық киюге арналған құрылғы;
түйме тағуға арналған құрылғы (ілмек);
белсенді ұстағыш;
ыдыс-аяқты ұстауға арналған ұстағыш;
қакпактарды ашуға арналған ұстағыш;

	кілтке арналған ұстағыш				
2.	<p>Сурдотехникалық құралдармен қамтамасыз ету: есту аппараты (ересектерге, балаларға арналған); веб-камерасы бар ноутбук; көп функционалды дабылды жүйе; мәтіндік хабарламасы және хабарды қабылдау қызметі бар ұялы телефон; саңырау және нашар еститін адамдарға арналған сағат; кохлеарлық имплантқа сөйлеу процессоры (ауыстыру); дауыс шығаратын аппарат</p>				
	<p>Тифлотехникалық құралдармен қамтамасыз ету: тифлотаяқ; оқу машинасы; сөйлеу синтезі бар экрандық қол жеткізу бағдарламасымен қамтамасыз етілген ноутбук; Брайль жүйесі бойынша жазу құралы, грифель; рельефті-ноқатты қаріппен жазуға арналған қағаз; дыбыспен хабар беретін және диктофоны бар</p>				

3.	<p>мобильді телефон; дыбыс жазбасын шығаруға арналған плейер; нашар көретін адамдарға арналған сағат; сөз шығаратын термометр; сөз шығаратын тонометр; т е с т жолақшалары бар сөз шығаратын глюкометр; Брайль қарпін өз бетінше үйренуге арналған сөйлейтін құрал; алмалы-салмалы Брайль әліппесі; көру қабілеті нашар мүгедектерге арналған ине сабақтағыштар, тігін инелері; Брайль қарпімен ақпаратты енгізу /шығарудың кіріктірілген сөйлеу синтезі бар портативті тифлокомпьютер.</p>				
	<p>Міндетті гигиеналық құралдармен қамтамасыз ету (салмағы __ килограмм, бойы __ сантиметр, жамбас көлемі __ сантиметр жазу керек): н е с е п қабылдағыш;</p>				

4.	<p>н ә ж і с қабылдағыш; жөргектер (ересектерге, балаларға арналған); сіңіргіш жаймалар (жаялықтар); катетер; стоманың айналасындағы теріні қорғау және тегістеуге арналған паста-герметик; қорғаныш крем; сіңіргіш ұнтақ (опа); иісті бейтарап тандырғыш; стоманың айналасындағы немесе шат терісін тазалауға және күтуге арналған тазартқыш; санитариялық құрылғысы бар кресло-орындық ; дәретхана бөлмесіне арналған қайырмалы тіреуіш тұтқалар ; жуынатын бөлмеге арналған тұтқалар</p>				
	<p>Арнаулы жүріп-тұру құралдарымен қамтамасыз ету (кресло-арбалар) (салмағы ____ килограмм, бойы ____ сантиметр,</p>				

5.	<p>жамбас көлемі — — сантиметр жазу керек); бөлмеде жүріп-тұруға арналған кресло-арбалар (балаларға, жасөспірімдерге, ересектерге арналған); серуендеуге арналған кресло-арбалар (балаларға, жасөспірімдерге, ересектерге арналған); эмбебап кресло-арба (белсенді типтегі, электр жетегі бар, көп функциялы); сырғытқы арба.</p>				
6.	<p>Әлеуметтік қызметтер көрсету: жеке көмекші; ымдау тілі маманы</p>				
7.	<p>Мынадай жағдайларда арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету:</p>				
7.1.	<p>стационарлық:</p>				
7.1.1.	<p>тірек-қимыл аппараты бұзылған мүгедектігі бар балаларға арналған стационар жағдайында арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығы</p>				

7.1.2.	психоневрологический аурулары бар мүгедектігі бар балаларға арналған стационар жағдайында арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығы				
7.1.3.	психоневрологический аурулары бар мүгедектігі бар адамдарға стационар жағдайында арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығы				
7.1.4.	қарттар мен мүгедектігі бар адамдарға арналған стационар жағдайында арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығы				
7.2.	жартылай стационар:				
7.2.1	мүгедектігі бар адамдарға арналған оңалту орталығы				
7.2.2	мүгедектігі бар балаларға арналған оңалту орталығы				
7.2.3	психоневрологический аурулары бар 18 жасан асқан мүгедектігі бар адамдарға				

	арналған күндіз болу бөлімшесі (орталығы)				
7.2.4	қарттар мен мүгедектігі бар адамдарға арналған күндіз болу бөлімшесі (орталығы)				
7.2.5	тірек-қимыл аппараты бұзылған мүгедектігі бар балаларға арналған күндіз болу бөлімшесі (орталығы)				
7.2.6	психоневрологиялық аурулары бар мүгедектігі бар балаларға арналған күндіз болу бөлімшесі (орталығы)				
7.2.7	аумақтық орталық				
7.3.	үйде				
7.3.1	психоневрологиялық аурулары бар 18 жастан асқан мүгедектігі бар адамдарға арналған үйде әлеуметтік көмек көрсету бөлімшесі				
7.3.2	қарттар мен мүгедектігі бар адамдарға арналған үйде әлеуметтік көмек көрсету бөлімшесі				
7.3.3	тірек-қимыл аппараты бұзылған мүгедектігі бар балаларға арналған үйде				

	әлеуметтік көмек көрсету бөлімшесі				
7.3.4	психоневрологи ялық аурулары бар мүгедектігі бар балаларға арналған үйде әлеуметтік көмек көрсету бөлімшесі				
8.	Халықты әлеуметтік қорғау жүйесі ұйымының желісі бойынша жүргізілетін санаторлық-кур орттық емдеу				
9.	Тұрғын үй-тұрмыстық жағдайларды жақсарту				

Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

аумақтық бөлімшенің басшысы (ЭЦҚ)

Аумақтық бөлімшенің мөртабаны

11. ОЖБ әлеуметтік бөлігін іске асыру күні _____

Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

басшы (ЭЦҚ)

12. Оңалтудың әлеуметтік бөлігін іске асыру нәтижелерін бағалау (асты сызылсын):

бұзылған функцияларды қалпына келтіру (толық немесе ішінара), бұзылған
функциялардың орнын толтыру (толық немесе ішінара), оң нәтиженің болмауы

Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

аумақтық бөлімшенің басшысы (ЭЦҚ)

(қию сызығы)

Мүгедектігі бар адамды абилитациялаудың және оңалтудың жеке бағдарламасының
әлеуметтік бөлігінен үзінді көшірме

20 ____ жылғы " ____ " _____ ОЖБ № ____

20 ____ жылғы " ____ " _____ № ____ актісіне

1. Мүгедектігі бар адамның тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

2. Туған күні_____ жылғы_____
3. Тіркелу орны_____
4. ОЖБ алғаш рет, қайта жасалды (қалыптастыру, түзету)
5. Мүгедектік санаты (тобы, себебі) _____
6. Мүгедектік 20____ жылғы _____ дейінгі мерзімге белгіленді
7. Диагнозы _____
8. Білімі _____
9. Кәсібі (мамандығы) _____
10. Оңалту-сараптама қорытындысы: _____

әлеуметтік оңалту:

іс-шара _____ әзірлеу күні _____ жылғы _____

іске асыру мерзімі _____ жылғы _____

іс-шара _____ әзірлеу күні _____ жылғы _____

іске асыру мерзімі _____ жылғы _____

Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

аумақтық бөлімшенің басшысы (қолы)

Мөрдiң орны

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
13-қосымша

Нысан

Мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасының кәсіптік бөлігі 20____ жылғы "____" _____ № _____

медициналық-әлеуметтік сараптаманың 20__ жылғы "____" _____ №__ актісіне

1. Мүгедектігі бар адамның тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

2. Туған күні_____ жылғы_____

3. Мекенжайы, үй телефоны _____

4. Мүгедектігі бар адамды абилитациялау мен оңалтудың жеке бағдарламасы (ОЖБ) алғаш рет, қайта жасалды (қалыптастыру, түзету)

5. Мүгедектік санаты (тобы, себебі) _____

6. Диагнозы _____

7. Мүгедектік 20____ жылғы _____ дейінгі мерзімге белгіленді

8. Білімі _____

9. Кәсібі (мамандығы) _____

10. Оңалту-сараптама қорытындысы:

		ОЖБ іске асыру мерзімі, іске			
			Орындау күні	Орындаушы	

p/c	Кәсіптік оңалту іс-шаралары	асыруға жауаптылар			Орындал мау себебінің негіздемесі
		Аумақтық бөлімшенің маманы толтырады	ОЖБ іске асыруға жауапты маман толтырады		
1	2	3	4	5	6
1.	Халықты әлеуметтік қорғау жүйесінің ұйымдары арқылы (жазу керек) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру				
2.	Жұмысқа орналастыру				
3.	Жұмысқа орналастыру шарттары (жазу керек)				
	3.1. Жұмыс режимін ұйымдастыру: толық немесе қысқартылған жұмыс күні және басқа				
	3.2. Қолайсыз өндірістік факторлардың әсерін жою				
	3.3. Арнайы жұмыс орнын құру				
4.	Басқалары (жазу керек)				

Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

аумақтық бөлімшенің басшысы (ЭЦҚ)

Аумақтық бөлімшенің мөртабаны

11. ОЖБ әлеуметтік бөлігін іске асыру күні _____

Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____

басшы (ЭЦҚ)

12. Оңалтудың кәсіптік бөлігін іске асыру нәтижелерін бағалау (асты сызылсын):
бұзылған функцияларды қалпына келтіру (толық немесе ішінара),
бұзылған функциялардың орнын толтыру (толық немесе ішінара),
оң нәтиженің болмауы

Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) _____
аумақтық бөлімшенің басшысы (ЭЦҚ) _____

(қию сызығы)

Мүгедектігі бар адамды оңалтудың жеке бағдарламасының кәсіптік бөлігінен үзінді
көшірме

20 ____ жылғы " ____ " ____ ОЖБ № ____

20 ____ жылғы " ____ " ____ № ____ актісіне

1. Мүгедектігі бар адамның тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) ____

2. Туған күні ____ жылғы ____

3. Мекенжайы, үй телефоны ____

4. ОЖБ алғаш рет, қайта жасалды (қалыптастыру, түзету)

5. Мүгедектік санаты (тобы, себебі) ____

6. Диагнозы ____

7. Мүгедектік 20 ____ жылғы ____ дейінгі мерзімге белгіленді

8. Білімі ____

9. Кәсібі (мамандығы) ____

10. Оңалту-сараптама қорытындысы: ____

кәсіптік оңалту:

іс-шара ____ әзірлеу күні ____ жылғы ____

іске асыру мерзімі ____ жылғы ____

іс-шара ____ әзірлеу күні ____ жылғы ____

іске асыру мерзімі ____ жылғы ____

Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде) ____

аумақтық бөлімшенің басшысы (қолы)

Мөрдiң орны

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
14-қосымша

Нысан

Мүгедектігі бар адамның тұрғын үй-тұрмыстық жағдайын тексеру актісі

Ескерту. 14-қосымшаға орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгермейді - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 18.06.2026

№ 252 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Тексеру жүргізу күні 20 ____ жылғы " ____ " _____

Комиссияның құрамында: _____

(Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), лауазымы)

Мүгедектігі бар адамның тұрғын үй-тұрмыстық жағдайына және иелігіндегі тұрғын үй-жайының техникалық жағдайына тексеру жүргізді

(мүгедектігі бар адамның тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде)

Т.А.Ә., туған күні) _____

Тұрғылықты жерінің мекенжайы, телефоны (ол болған кезде)

Мүгедектігі бар адамның әлеуметтік жағдайы _____

(жалғыздікті, жалғыз тұратын немесе отбасының еңбекке жарамсыз мүшелерімен тұратын, жұмыс істейтін, зейнеткер)

Отбасы құрамы _____

(Тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), туған күні, туыстық қатынастары, тұрғылықты жері)

Тұрғын үй жағдайлары _____

(қандай үйде немесе пәтерде тұратынын, бөлмелердің санын, алаң мөлшері көрсетілсін)

Тұрғын үйдің жайластырылуы:

1. Қабат " ____ "

2. Лифтінің болуы: _____

Кабина: өлшемдері (тереңдігі x ені) (норма кемінде 129x140 сантиметр) ____

лифт алдындағы алаң (норма 150x150 сантиметр) _____

есік орнының ені (норма кемінде 90 сантиметр) _____

тұтқа (биіктігі) (норма 90-110 сантиметр) _____

3. Жылыту түрі: орталықтандырылған, газ, отын, көмір (асты сызылсын) _

4. Сумен жабдықтау: ыстық, суық, жоқ (асты сызылсын).

5. Есік орнының ені (норма кемінде 90 сантиметр) _____

(өңір, МӘС бөлімінің №, мекенжайы/регион, № отдела МСЭ, адрес)

(ішкі өңдеудің, еденнің, терезе жақтауларының, кіреберіс және бөлмеаралық есіктердің, сантехникалық жабдықтардың, газ жабдықтарының, коммуникацияның, электр сымдарының жай-күйі көрсетілсін)

Техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдары бар ма (протездік-ортопедиялық, сурдо-, тифлотехникалық): _____

Қорытынды

Мүгедектігі бар адамның санаты:

арбамен қозғалатын мүгедектігі бар адамдар; қозғалуда арбаны пайдаланбайтын тірек-қимыл аппараты бұзылған мүгедектігі бар адамдар; көзінің ақауы бар мүгедектігі бар адамдар; құлағының мүкісі бар мүгедектігі бар адамдар (қажетінің асты сызылсын) басқалар

(жазу керек)

тұрғын үй-тұрмыстық жағдайлары мынадай позициялар бойынша жақсартуды қажет етеді: тұрғын үйге мұқтаж, қабатын, ғимарат типін, жайлылық деңгейін және тұруға қажетті басқа да жағдайларын ескере отырып тұрғын үй-жайды таңдау құқығы бар, тұрғын үй-жайларды жабдықтауға мұқтаж (қажетінің асты сызылсын) басқалар

(жазу керек)

Комиссия мүшелері: _____

(қолы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде)

20 _____ жылғы " _____ " _____

(акті жасалған күн)

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
15-қосымша

Нысан

Сырттай проактивті куәландыру (қайта куәландыру) жүргізілетін нозологиялық нысандар тізбесі

Ескерту. 15-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№	Нозологиялық нысандар	АХЖ-10
1.	Қатерлі ісіктер:	
1.1	Еріннің, ауыз қуысының және жұтқыншақтың қатерлі ісігі	C00 - C14

1.2	Ас қорыту жүйесінің қатерлі ісіктері	C15 - C26
1.3	Тыныс алу жүйесінің, жүректің және кеуде қуысының қатерлі ісіктері	C30 - C39
1.4	Сүйектер мен буын шеміршектерінің қатерлі ісіктері	C40 - C41
1.5	Терінің қатерлі ісіктері, қатерлі меланома	C43 - C44
1.6	Мезотелиалды және жұмсақ тіндердің, ішперде және ішперде артындағы кеңістіктің қатерлі ісіктері	C45 - C49
1.7	Сүт безінің қатерлі ісіктері	C50.0 - C50.9
1.8	Әйел жыныс органдарының қатерлі ісіктері	C51 - C58
1.9	Еркек жыныс органдарының қатерлі ісіктері	C60 - C63
1.10	Зәр шығару жүйесінің қатерлі ісіктері	C64 - C68
1.11	Көз, мидың және орталық жүйке жүйесінің басқа бөліктерінің қатерлі ісіктері	C69 - C72
1.12	Қалқанша безінің және басқа да ішкі эндокринді бездерінің қатерлі ісіктері	C73 - C75
1.13	Дәл орналаспаған, қайталама және анықталмаған учаскелердің қатерлі ісіктері	C76 - C80
1.14	Лимфоидты, қан түзетін және оларға ұқсас тіндердің қатерлі ісіктері	C81 - C96
1.15	Дербес (бастапқы) көптеген локализациядағы қатерлі ісіктері	C97
2.	Барлық локализациядағы туберкулез	A15-A19
2.1	Өкпе туберкулезі	A15.0
2.2	Зәр шығару жүйесінің туберкулезі	A18.1
2.3	Омыртқа, жамбас және / немесе тізе туберкулезі	A18.0
2.4	Орталық жүйке жүйесінің туберкулезі	A17
3.	Ересектердегі қанайналым жүйесінің аурулары - цереброваскулярлы аурулардың салдары: ауыр гемипарез немесе гемиплегия, трипарез немесе триплегия, тетрапарез немесе	I60.0 - I60.9, I61.0 - I61.9, I62.0, I62.1, I62.9, I63.0 - I63.9, I64,

	тетраплегия, қантамырлық деменциямен асқынған ми қан айналымының жедел бұзылыстары	I65.0 - I65.3, I65.8, I65.9, I66.0 - I66.4, I66.8, I66.9, I67.0 - I67.9, I69.0 - I69.4, I69.8
3.1	Лериш синдромы, екі аяқтың облитерациялық атеросклерозы кезінде аяқтың сан, жіліншік оның ішінде Пирогов бойынша аяқ басы деңгейіндегі ампутациялық тұқылы	I74.0
3.2	Лериш синдромы, екі аяқтың облитерациялық атеросклероз әсерінен сан, жіліншік, оның ішінде Пирогов бойынша аяқ басы деңгейінде ампутациялық екі аяқтың тұқылдары	I74.0
4.	Ересектерде созылмалы бүйрек жеткіліксіздігінің терминалдық сатысындағы зәр шығару жүйесінің аурулары	N18.5 (ересектерде)
5.	Ақыл-ой кемістігін қоса алғанда, психикалық аурулар, балалар аутизмі	F00-99
6.	Балалардағы 1 типті қант диабеті	E10 (балаларда)
6.1.	Қант диабеті әсерінен аяқтың сан, жіліншік оның ішінде Пирогов бойынша аяқ басы деңгейіндегі ампутациялық тұқылы	E10-E14
6.2	Қант диабеті әсерінен сан, жіліншік, оның ішінде Пирогов бойынша аяқ басы деңгейінде ампутациялық екі аяқтың тұқылдары	E10-E14
6.3	Балалардағы мукополисахаридоз	E76
	Туа біткен және жүре пайда болған қалпына келмейтін кемістіктер (аяқтың болмауы немесе ампутациясы, рентгендік растау болған кезде, хирургиялық ампутация кезінде - стационарлық науқастың тарихынан алынған үзінділер): екі қол буынының барлық саусақтарының болмауы немесе екі қолдың неғұрлым көп бөлігінің ампутациясы екі аяқтың санның үштен бірінен жоғары бөлігіндегі тұқылы	

7.

қолды (иық буынынан) және аяқты (жамбас-сан буынынан) экзартикуляциялаудың ұштасуы
біріншісін қоспағанда, төрт саусақтың барлық фалангы сүйектерінің, екі қол буынының болмауы
біріншісін қоса алғанда, үш саусақтың барлық фалангы сүйектерінің, екі қол буынының болмауы
екі қол буынының тиісті алақан сүйектерімен бірінші және екінші саусақтың болмауы
екі қолдың тиісті алақан сүйектерімен үш саусақтың болмауы
қолды иық буынынан экзартикуляциялауы
Шопар бойынша табан тұқылдары
тізе тұқылдары, оның ішінде Пирогов бойынша табанның ампутациясы
жамбас санды буыннан экзартикуляциялауы
протездеуге келмейтін санның көп бөлігінің (жоғарғы үштен бір бөлігі) ампутациясы
екі аяқ жіліншігінің немесе сан буынының протезделген ампутациялық тұқылдары
жіліншік тұқылы немесе бір аяқтың көп бөлігінің ампутациясы төрт саусақ сүйектерінің барлық фалангыларының болмауымен немесе бір қолдың көп бөлігінің ампутациясымен ұштасуы
біріншісін қоспағанда, төрт саусақтың барлық фалангы сүйектерінің болмауы
біріншісін қоса алғанда, үш саусақтың барлық фалангы сүйектерінің болмауы
тиісті алақан сүйектерімен қоса, қолдың бірінші және екінші саусақтарының болмауы
тиісті алақан сүйектерімен қоса, қолдың үш саусағының болмауы

S48, S58, S68, S78 S88, S98, T05, Q71.0-Q71.3, Q72.0-Q72.3

	<p>екі қолдың бірінші саусақтарының болмауы</p> <p>бір қолдың ампутациялық тұқылы</p> <p>Пирогов бойынша ампутациядан кейінгі табан тұқылы, Шопар буыны деңгейіндегі ақаулы тұқыл және бір аяқтың неғұрлым көп бөлігінің ампутациясы</p> <p>Шарп бойынша табан сүйектері бастарының резекциясы бар табанның екіжақты тұқылдары</p>	
7.1	Қайта куәландыру кезінде клиникалық-неврологиялық статус (төменгі параплегия, тетраплегия) деректерімен және аспаптық зерттеу әдістерімен расталған (КТ және/немесе МРТ) омыртқа жарақаттарының салдарынан жұлынның толық анатомиялық үзілісі	S14.1 S24.1 S34.1
8.	Даун синдромы (ауруы)	Q90
9.	Трансплантациясынан кейінгі жағдай (жүрек, өкпе, бауыр, бүйрек, ұйқы безі) немесе жүректің сол жақ қарыншасын (LVAD) немесе толығымен жасанды жүректі (BiVAD) имплантациялаудан кейінгі жағдай (егер бар болса, операцияның барысы сипатталған стационарлық ауру тарихынан үзінділер) - МӘС-ке алғаш рет жолдаған кезде	N18.1-N18.5, N18.8, 18.9, N15.8, N15.9, Q61.8-Q61.9 T86.1, K86.8-K86.9, T86.8, T86.9, K76.6, K76.8, K71.2-K71.6, K71.8, K73.2, K73.8, K73.9, K75.2, K75.4, K74.0, K74.3, K74.4, K74.5, B18.0-B18.2, B18.9, Z94-95
9.1	Чайлда-Пью критерии бойынша бауыр циррозының ауыр түрі, С класс (емге көнбейтін, шиеленіскен асцит, ауыр энцефалопатия, билирубин 51 мкмоль/лден жоғары, альбумин - 28 г/л төмен, ПТВ –6 сек жоғары, ПТИ –40% аз)	K74
10.	Қан аурулары: апластикалық анемия, миелодиспластикалық синдром, иммундық тромбоцитопениялық пурпура, көптеген миелома	D61.3, D61.9; D46.0-D46.7, D46.9; D69.3, D69.6; C90.0-C90.2.
11.	Туа біткен және жүре пайда болған анофтальм. Екі жақты анофтальм, туа біткен рудиментарлы көз алмалары	Q11.1- Q 11.2

12.	Лепра	A30, A30.0-A30.5, A30.8, A30.9, B92
13.	Паркинсон ауруы, Хен-Яру бойынша 5 дәреже (үнемі басқа адамның көмегін қажет етуі)	G20
14.	Ошақты неврологиялық симптоматикасыз тұрақты компенсацияға дейінгі бас сүйектің көлемі үлкейген және гипертензиялық синдромды нақты гидроцефалия, операция жасалған гидроцефалия; ("Вентрикулоперитониялық шунттау" операциясынан кейінгі жағдай)	G 91.1, Q 03.8
15.	Бір немесе бірнеше аяқ-қолдың тұрақты айқын білінетін сал болуы немесе терең парездері, айқын білінетін гипотония және бұлшықет әлсіздігі, тұрақты жайылған гиперкинездер (қос атетоз, хореоатетоз секілді), координацияның айқын білінетін бұзылулары	G 80

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
16-қосымша

Нысан

Сараптамалық шешімнің парағы

Ескерту. 16-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

МӘС актісін жіберу күні мен уақыты	М Ә С актісінің нөмірі	М Ә С бөлімінің 1-эксаумалық сарапшысының сараптамалық шешімі	М Ә С бөлімінің 2-эксаумалық сарапшысының сараптамалық шешімі	М Ә С бөлімінің 3-эксаумалық/тәуелсіз сарапшысының сараптамалық шешімі	Сарапшылардың сараптамалық қорытындысы	Эксаумалық МӘС ӘББ-нің сараптамалық қорытындысы

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
17-қосымша

Нысан

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Министерство труда и социальной защиты населения Республики Казахстан _____ бойынша Халықты

элеуметтік қорғау саласындағы реттеу және бақылау комитетінің департаменті Департамент Комитета регулирования и контроля в сфере социальной защиты населения по _____ № ____ МӘС бөлімінің медициналық-элеуметтік сараптама жүргізу хаттамалар журналы (Хаттамалар "Мүгедектігі бар адамдардың орталықтандырылған деректер банкі" автоматтандырылған цифрлық жүйесіне электрондық нысанда қалыптастырылады) Журнал протоколов проведения медико-социальной экспертизы отдела МСЭ № ____ (Протокола формируются в электронном формате в автоматизированной цифровой системе "Централизованный банк данных лиц, имеющих инвалидность")

Ескерту. 17-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты элеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

20 ____ жылғы " ____ " _____ басталды (начат)

20 ____ жылғы " ____ " _____ аяқталды (закончен)

Күнделікті хаттама куәландырылатын адамның "Мүгедектігі бар адамдардың орталықтандырылған деректер банкі" автоматтандырылған цифрлық жүйесіне енгізілген деректері бойынша қалыптастырылады. Күнделікті хаттама жұмыс күнінің соңында басылып шығарылады, хаттамаға нөмір қойылады, сараптамалық қорытындыны шығаруға қатысқан медициналық-элеуметтік сараптама бөлімі басшысының, бас мамандардың қолы қойылады және мөртаңбамен расталады.

Әр күнтізбелік айдың соңында хаттамалардың ай сайынғы журналдары қалыптастырылады: ағымдағы айға күнделікті хаттамалардың барлық парақтары хронологиялық тәртіпте нөмірленеді, тігіледі, мөртаңбамен және медициналық-элеуметтік сараптама бөлімі басшысының қолымен бекітіледі.

В конце каждого календарного месяца формируются ежемесячные журналы протоколов: листы всех ежедневных протоколов за текущий месяц пронумеровываются, прошнуровываются в хронологическом порядке, скрепляются штампом и подписью руководителя отдела медико-социальной экспертизы.

Үлгі

Нөмірленген және баулықтап тігілген

Пронумеровано и прошнуровано _____ бет/листа(-ов)

(сөзбен жазу/прописью)

МӘС бөлімінің басшысы

Руководитель отдела МСЭ _____

(тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде), қолы/

фамилия, имя, отчество (при его наличии), подпись)

20 ____ жылғы/год " ____ " _____

Мөр орны/Место печати

Хаттамаларға енгізілген барлық түзетулер, өзгерістер, толықтырулар ескеріліп, мөртаңбамен және медициналық-әлеуметтік сараптама бөлімі басшысының қолымен бекітілуге тиіс.

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі
Министерство труда и социальной защиты населения Республики Казахстан

(өңір,бөлім/регион, отдел)

20__жылғы " __ " __ № __ хаттама

Протокол № __ от " __ " __ 20__ года

Тіркеу нөмірі Регистрационный номер	Акт № № акта	Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) Фамилия, и м я , отчество (при его наличии)	Туған күні, жасы Дата рожде ния, возраст	Тіркелген орны Место регистра ции	Жұмыс орны, лауазымы Оқу орны Место работы, должность Место учебы	Алғашқы немесе қайта қуәландыру / қуәландыру мақсаты Первичное и ли повторное освидетельс твование/ цель освидетельс твования	Мүгедектік тобы және себебі, ЖЕҚА дәрежесі, КЕҚА дәрежесі және себебі, еңбекке уақытша жарамсыз д ы қ парағының (анықтамасы н ы ң) ұзақтығы Группа и причина инвалиднос ти, степень У О Т , степень и причина У П Т , продолжите льность листа (справки) временной нетрудоспо собности
1	2	3	4	5	6	7	8

(кестенің жалғасы)

					ОЖБ және/немесе зардап шеккен қызметкердің көмектің	Мүгедектік, ЖЕҚА дәрежесі, КЕҚА дәрежесі туралы анықтаманың, ОЖБ зардап шеккен
--	--	--	--	--	---	---

К л и н и калық-сараптама лық диагнозы К л и н и ко-экспертный диагноз	Қоры тынды (мүгедектік тобы, ЖЕҚА дәрежесі, КЕҚА дәрежесі) Заключение (группа инвалидности, степень УОТ, степень УПТ)	Мүгедектіктің, КЕҚА себебі Причина инвалидности, УПТ	Мүгедектіктің, ЖЕҚА, КЕҚА, ОЖБ мерзімі С р о к инвалидности, УОТ, УПТ, ИПР	қосымша түрлеріне және күтімге мұқтаждығы туралы қорытындысы бойынша оңалту іс-шаралары Реабилитационн ые мероприятия по ИПР и/или заключению о нуждаемости пострадавшего работника в дополнительных видах помощи и уходе	қызметкердің көмектің қосымша түрлеріне және күтімге мұқтаждығы туралы қорытындының нөмірі Номер справки об инвалидности, степени УОТ, степени УПТ, И П Р , заключения о нуждаемости пострадавшего работника в дополнительных видах помощи и уходе
9	10	11	12	13	14

Мөр орны Бөлім басшысы _____ (_____)

Место печати Руководитель отдела (қолы/подпись)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Бас мамандар _____ (_____)

Главные специалисты (қолы/подпись)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

_____ (_____)

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
18-қосымша

Нысан

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Министерство труда и социальной защиты населения Республики Казахстан _____ бойынша Халықты әлеуметтік қорғау саласындағы реттеу және бақылау комитетінің департаменті Департамент Комитета регулирования и контроля в сфере социальной защиты населения по _____

—

Ескерту. 18-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің м.а. 30.04.2026 № 163 (12.07.2026 бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Медициналық-әлеуметтік сараптаманың әдіснама және бақылау бөлімінің медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу хаттамалар журналы

(Хаттамалар "Мүгедектігі бар адамдардың орталықтандырылған деректер банкі" автоматтандырылған цифрлық жүйесіне электрондық нысанда қалыптастырылады)

Журнал протоколов проведения медико-социальной экспертизы отдела методологии и контроля медико-социальной экспертизы

(Протокола формируются в электронном формате в автоматизированной цифровой системе "Централизованный банк данных лиц, имеющих инвалидность")

20 __ жылғы " __ " _____ басталды (начат)

20 __ жылғы " __ " _____ аяқталды (закончен)

Күнделікті хаттама куәландырылатын адамның "Мүгедектігі бар адамдардың орталықтандырылған деректер банкі" автоматтандырылған цифрлық жүйесіне енгізілген деректері бойынша қалыптастырылады.

Күнделікті хаттама жұмыс күнінің соңында басылып шығарылады, хаттамаға нөмір қойылады, сараптамалық қорытындыны шығаруға қатысқан МӘС ӘББ басшысының, бас мамандардың қолы қойылады және мөртаңбамен расталады.

Әр күнтізбелік айдың соңында хаттамалардың ай сайынғы журналдары қалыптастырылады: ағымдағы айға күнделікті хаттамалардың барлық парақтары хронологиялық тәртіпте нөмірленеді, тігіледі, мөртаңбамен және МӘС ӘББ басшысының қолымен бекітіледі.

Үлгі

Нөмірленген және баулықтап тігілген

Пронумеровано и прошнуровано _____ бет/листа(-ов)

(сөзбен жазу/прописью)

МӘС ӘББ басшысы

Руководитель ОМК МСЭ _____

(тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде), қолы/

фамилия, имя, отчество (при его наличии), подпись)

20 __ жылғы/год " __ " _____

Мөр орны /Место печати

Хаттамаларға енгізілген барлық түзетулер, өзгерістер, толықтырулар ескеріліп, мөртаңбамен және МӘС ӘББ басшысының қолымен бекітілуге тиіс.

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі

Министерство труда и социальной защиты населения Республики Казахстан

(өңір/регион)

20 __ жылғы " __ " _____ № _____ хаттама

Протокол № _____ от " __ " _____ 20 __ года

--	--	--	--	--	--	--

№	Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде), туған күні Фамилия, и м я, отчество (при его наличии), д а т а рождения	Тіркелген орны Место регистрации	Жұмыс орны, лауазымы Оқу орны Место работы, должность Место учебы	Куәландыру мақсаты (шағымдану, бақылау) Ц е л ь освидетельствования (обжалование, контроль)	М Ә С бөлімінің № ___ және де куәландырылған күні № ___ отдела МСЭ и дата освидетельствования	Мүгедектік тобы, себебі, мерзімі, Ж Е Қ А дәрежесі мен мерзімі, К Е Қ А дәрежесі, себебі, мерзімі. Еңбекке уақытша жарамсызды қ парағының (анықтамасы н ы н) ұзақтығы Группа, причина, с р о к инвалидности, степень и срок УОТ, степень, причина, срок УПТ. Продолжительность листа (справки) временной нетрудоспособности
1	2	3	4	5	6	7
Клиникалық-сараптамалық диагнозы Клинико-экспертный диагноз				Қорытындысы мен ұсынымдары Заключение и рекомендации		
8				9		

Мөр орны Бөлім басшысы _____ (_____)

Место печати Руководитель отдела (қолы/подпись)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Бас мамандар _____ (_____)

Главные специалисты (қолы/подпись)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

_____ (_____)

Нысан

_____ (уәкілетті орган / уполномоченный орган) _____ (өңір, бөлім, мекенжайы / регион, отдел, адрес)

Мүгедектік туралы анықтама Справка об инвалидности серия №

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Туған күні _____ жылғы " _____ " _____

Дата рождения

Мекенжайы _____

Адрес

Мүгедектік тобы _____

Группа инвалидности

Мүгедектік себебі _____

Причина инвалидности

Белгіленген күні 20 _____ жылғы _____ " _____ "

Дата установления

Мерзімі 20 _____ жылғы " _____ " _____ бастап есептелді

Срок зачтен с

Мүгедектік 20жылғы " _____ " дейінгі мерзімге белгіленген

Инвалидность установлена на срок до

Қайта куәландыру күні 20 жылғы " _____ " _____

Дата переосвидетельствования

Негіздеме: медициналық-әлеуметтік сараптаманың № _____ актісі

Основание: акт медико-социальной экспертизы

Мөр орны Бөлім басшысы _____ (_____)

Место печати Руководитель отдела (қолы/подпись)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) /

Фамилия, имя, отчество (при его наличии))

Күні 20 _____ жылғы " _____ " _____

Дата

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
20-қосымша

Нысан

(уәкілетті орган / уполномоченный орган)

(өңір, бөлім, мекенжайы / регион, отдел, адрес)

**Жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтама Справка о степени утраты
общей трудоспособности серия №**

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Туған күні _____ жылғы " ____ " _____

Дата рождения

Мекенжайы _____

Адрес

Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысу фактісін растайтын құжат 20 ____
жылғы " ____ " _____ № _____

Документ, подтверждающий факт участия в системе обязательного социального
страхования

Пайызбен белгіленген жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі:

Установлена в процентах степень утраты общей трудоспособности

_____ %

(жазбаша / прописью)

Белгіленген күні 20 _____ жылғы " ____ " _____

Дата установления

Мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок зачтен с

Жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі 20 жылғы " ____ " _____ дейінгі
мерзімге белгіленген

Степень утраты общей трудоспособности установлена на срок до

Жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесінің себебі _____

Причина степени утраты общей трудоспособности

Негіздеме: медициналық-әлеуметтік сараптаманың № актісі

Основание: акт медико-социальной экспертизы

Бөлім басшысының ЭЦҚ-сымен куәландырылды _____

Удостоверено ЭЦП руководителя отдела

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) /

Фамилия, имя, отчество (при его наличии))

Күні 20 ____ жылғы " ____ " _____

Дата

Нысан

_____ (уәкілетті орган/уполномоченный орган) _____ (өңір, бөлім, мекенжайы/ регион, отдел, адрес)

Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтама Справка о степени утраты профессиональной трудоспособности серия №

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Туған күні _____ жылғы " _____ " _____

Дата рождения

Мекенжайы _____

Адрес

Жазатайым оқиға туралы акті 20 _____ жылғы " _____ " _____ № _____

Акт о несчастном случае (жұмыс берушінің толық атауы/полное наименование работодателя)

Негізгі диагноз: _____

Основной диагноз: _____

Ілеспелі аурулардың диагнозы: _____

Диагноз сопутствующих заболеваний _____

Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі _____ %

_____ пайызда белгіленді

(первично/алғаш рет/повторно/қайтадан) (жазбаша/прописью)

Установлена в процентах степень утраты профессиональной трудоспособности

Белгіленген күні 20 _____ жылғы " _____ " _____

Дата установления

Мерзімі 20 _____ жылғы " _____ " бастап есептелді

Срок зачтен с

Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі

20 _____ жылғы " _____ " дейінгі мерзімге белгіленген

Степень утраты профессиональной трудоспособности установлена на срок до

Қайта куәландыру күні 20 _____ жылғы " _____ "

Дата переосвидетельствования

Негіздеме: медициналық-әлеуметтік сараптаманың № актісі

Основание: акт медико-социальной экспертизы

Мөр орны Бөлім басшысы _____ (_____)

Место печати Руководитель отдела (қолы/подпись)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии))

Күні 20 жылғы " ____ " _____

Дата

_____ (линия отреза) _____

_____ (уәкілетті орган/уполномоченный орган)

_____ (өңір, бөлім, мекенжайы/регион,

отдел, адрес) Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі туралы анықтамадан және медициналық-әлеуметтік сараптама актісінен үзінді көшірме Выписка из справки о степени утраты профессиональной трудоспособности и акта медико-социальной экспертизы _____ серия №

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Туған күні ____ жылғы " ____ " ____ Мекенжайы _____

Дата рождения Адрес

Жазатайым оқиға туралы акті 20__ жылғы " ____ " ____ № _____

Акт о несчастном случае (жұмыс берушінің толық атауы / полное наименование работодателя)

Негізгі диагноз: _____

Основной диагноз: _____

Ілеспелі аурулардың диагнозы: _____

Диагноз сопутствующих заболеваний _____

Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі _____ %

_____ пайызда белгіленді

(первично/алғаш рет/повторно/қайтадан) (жазбаша/прописью)

Установлена в процентах степень утраты профессиональной трудоспособности

Белгіленген күні 20__ жылғы " ____ " _____

Дата установления

Мерзімі 20__ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок зачтен с

Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі 20__ жылғы " ____ " дейінгі мерзімге белгіленген

Степень утраты профессиональной трудоспособности установлена на срок до

Қайта куәландыру күні 20__ жылғы " ____ " _____

Дата переосвидетельствования

Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысу фактісін растайтын құжат 20__
жылғы "___" _____ № _____

Документ, подтверждающий факт участия в системе обязательного социального
страхования

Жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі _____ % _____
_____ пайызда белгіленді

(первично/алғаш рет/повторно/қайтадан) (жазбаша/прописью)

Установлена в процентах степень утраты общей трудоспособности

Белгіленген күні 20__ жылғы "___" _____

Дата установления

Мерзімі 20__ жылғы "___" _____ бастап есептелді

Срок зачтен с

Жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі

20__ жылғы "___" _____ дейінгі мерзімге белгіленген

Степень утраты общей трудоспособности установлена на срок до

Жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесінің себебі _____

Причина степени утраты общей трудоспособности

Негіздеме: медициналық-әлеуметтік сараптаманың № _____ актісі

Основание: акт медико-социальной экспертизы

Мөрдiң орны Бөлім басшысы _____ (_____)

Место печати Руководитель отдела (қолы/подпись ЭЦП)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии))

Күні 20 жылғы "___" _____

Дата

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
22-қосымша

Нысан

_____ (уәкілетті орган/уполномоченный
орган) _____ (өңір, бөлім,
мекенжайы/регион, отдел, адрес)

**Зақым келген қызметкердің көмектің қосымша түрлеріне және күтімге мұқтаждығы туралы
қорытынды Заключение о нуждаемости пострадавшего работника в дополнительных видах
помощи и уходе серия №**

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Туған күні ____ жылғы " ____ " _____

Дата рождения

Мекенжайы _____

Адрес

Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі ____% себебі _____

Степень утраты профессиональной трудоспособности причина

Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі 20__ жылғы " ____ " дейінгі мерзімге белгіленген

Степень утраты профессиональной трудоспособности установлена на срок до

Жазатайым оқиға туралы акті 20__ жылғы " ____ " _____ № ____

Акт о несчастном случае (жұмыс берушінің толық атауы/полное наименование работодателя)

Диагнозы: _____

Диагноз: _____

Көмектің қосымша түрлеріне және күтімге мұқтаж _____

Нуждается в дополнительных видах помощи и уходе _____

Негіздеме: медициналық-әлеуметтік сараптаманың № актісі

Основание: акт медико-социальной экспертизы

Бөлім басшысының ЭЦҚ-сымен куәландырылды _____

Удостоверено ЭЦП руководителя отдела

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) /

Фамилия, имя, отчество (при его наличии))

Күні 20 жылғы " ____ " _____

Дата

(линия отреза)

уәкілетті орган/уполномоченный орган)

(өңір, бөлім, мекенжайы/регион, отдел, адрес

) Зақым келген қызметкердің көмектің қосымша түрлеріне және күтімге мұқтаждығы туралы қорытынды Заключение о нуждаемости пострадавшего работника в дополнительных видах помощи и уходе серия №

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Туған күні ____ жылғы " ____ " _____

Дата рождения

Мекенжайы _____

Адрес

Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі ____ % себебі _____

Степень утраты профессиональной трудоспособности причина

Кәсіптік еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі

20__ жылғы " ____ " дейінгі мерзімге белгіленген

Степень утраты профессиональной трудоспособности установлена на срок до

Жазатайым оқиға туралы акті " ____ " _____ 20__ жылғы № ____ _____

Акт о несчастном случае (жұмыс берушінің толық атауы/полное наименование работодателя)

Диагнозы: _____

Диагноз: _____

Көмектің қосымша түрлеріне және күтімге мұқтаж _____

Нуждается в дополнительных видах помощи и уходе _____

Негіздеме: медициналық-әлеуметтік сараптаманың № актісі

Основание: акт медико-социальной экспертизы

Бөлім басшысының ЭЦҚ-сымен куәландырылды _____

Удостоверено ЭЦП руководителя отдела

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)/

Фамилия, имя, отчество (при его наличии))

Күні 20 жылғы " ____ " _____

Дата

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
23-қосымша

Нысан

_____ (уәкілетті орган/
уполномоченный орган) _____ (өңір
, бөлім, мекенжайы/регион, отдел, адрес)

Мүгедектік тағайындалмауы туралы хабарлама Извещение о не установлении инвалидности

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Туған күні _____ топтағы мүгедектігі бар адам

Дата рождения Лицо с инвалидностью _____ группы

Мекенжайы _____

Адрес

Медициналық-әлеуметтік сараптама бөлімінде қайта куәландырудан өтті

Прошел(ла) переосвидетельствование в отделе _____

Мүгедектігі бар адам деп танылған жоқ.

Лицом с инвалидностью не признан (а).

Негіздеме: медициналық-әлеуметтік сараптаманың № _____ актісі

Основание: акт медико-социальной экспертизы

Бөлім басшысының ЭЦҚ-сымен куәландырылды _____

Удостоверено ЭЦП руководителя отдела

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) /

Фамилия, имя, отчество (при его наличии))

Күні 20 жылғы " _____ " _____

Дата

_____ (линия отреза) _____
_____ (уәкілетті орган/уполномоченный
орган) _____ - _____ (өңір, бөлім,
мекенжайы/регион, отдел, адрес) Мүгедектік тағайындалмауы туралы хабарлама Извещение
о не установлении инвалидности

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Туған күні _____ топтағы мүгедектігі бар адам

Дата рождения Лицо с инвалидностью _____ группы

Мекенжайы _____

Адрес

Медициналық-әлеуметтік сараптама бөлімінде қайта куәландырудан өтті

Прошел (ла) переосвидетельствование в отделе _____

Мүгедектігі бар адам деп танылған жоқ.

Лицом с инвалидностью не признан (а).

Негіздеме: медициналық-әлеуметтік сараптаманың № _____ актісі

Основание: акт медико-социальной экспертизы

Бөлім басшысының ЭЦҚ-сымен куәландырылды _____

Удостоверено ЭЦП руководителя отдела

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) /

Фамилия, имя, отчество (при его наличии))

Күні 20 жылғы " _____ " _____

Дата

Мүгедектік тағайындалмауы туралы хабарламаны алдым _____ (_____)

Извещение о не установлении инвалидности получил (а) (қолы/подпись)

Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) /

Фамилия, имя, отчество (при его наличии))

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
24-қосымша

Нысан

**Сырттай проактивті куәландырудың (қайта куәландырудың) сараптамалық қорытындысына
шағымдану журналы**

**Ескерту. 24-қосымша жаңа редакцияда - ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау
министрінің 02.05.2025 № 131 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік
он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.**

МӘС актісінің №	Шағымды тіркеу күні	Өтінішті тіркеу №	Аумақтық департаментпен қарау күні	Аумақтық департаментінің басшысы орынбасарының ТАӘ
1	2	3	4	5

кестенің жалғасы

ХӘҚСРБК қарау күні	ХӘҚСРБК маманының аты-жөні	МӘС сарапшылардың сараптамалық қорытындысы	Эксаумақтық МӘС ӘББ сараптамалық қорытындысы
6	7	8	9

кестенің жалғасы

Сараптамалық қорытынды шығарылған күні	Шығыс хатын тіркеу күні	Шығыс хатының №	Шағымды қарау мәртебесі
10	11	12	13

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
25-қосымша

Нысан

**Еңбек жарақаты немесе кәсіптік ауру салдарынан мүгедектігі бар адамдарды арнайы
автокөлікпен қамтамасыз етуге арналған медициналық көрсетілімдердің тізбесі**

- 1) бір аяқтың салдануы немесе айқын көрінген парезі;
- 2) параплегия, аяқ-қолдың айқын парапарезі;
- 3) гемиплегия, айқын гемипарез;
- 4) III-IV дәрежелі созылмалы артериялық жеткіліксіздігі бар аяқ-қолдың тромбооблитерациялаушы аурулары;
- 5) III-IV дәрежелі созылмалы веноздық жеткіліксіздігі бар аяқ-қол веналарының ауруы;

6) бірнеше анкилоздар немесе бір немесе екі аяқтың екі ірі буындарының кем дегенде 2 ірі буындарының айқын көрінген контрактуралары;

7) Шарп бойынша екі табанның өскіндері (табан сүйектерінің бастарын кесумен) және табанның факультетаралық жоғары деңгейлері;

8) жіліншік тұқылы және аяқтың жоғары ампутациясы;

9) сатып алынған таюы жамбас;

10) жамбас немесе тізе буыны;

11) анкилоз немесе жамбас-сан буынының айқын көрінген контрактурасы (қозғалыс көлемі 10 градустан кем);

12) 150 градустан кем және 170 градустан астам бұрыштағы функционалдық қолайсыз жағдайдағы тізе буынының анкилозы немесе айқын көрінген контрактурасы;

13) анкилоз немесе сирақ-табан буындарының айқын көрінген контрактурасы;

14) екі ортан жілік сүйектерінің немесе екі балтыр сүйектерінің дұрыс өсірілген сынықтары 170 градустан кем бұрышта деформацияланады;

15) жыланкөздің, қуыстың 2 және одан да көп ірі сүйектерінің секвестрі бар созылмалы ағымдағы (2 жылдан астам) остеомиелит;

16) санның, сирақтың екі сүйегінің немесе үлкен жіліншік сүйегінің 170 градустан кем бұрыштағы деформациясы кезіндегі жалған буын немесе ірі сүйек кемістігі (сүйек шеңберінің жартысынан астамының бұзылуы бар көлденең немесе шеткі);

17) бір аяқтың 10 сантиметрге және одан жоғары қысқаруы;

18) ұзақ өмір сүрмейтін жарасы бар (6 айдан астам) немесе 20 шаршы сантиметр (бұдан әрі – шаршы см.) және одан да көп сираққа қайталанатын жарасы бар, табанның сыртында ауданы 10 шаршы см. және одан да көп, табанның табан бетінде ауданы кемінде 2 шаршы см.;

19) функцияның айқын білінетін бұзылуымен IV дәрежелі омыртқаның қисаюы.

Медициналық-әлеуметтік
сараптама жүргізу қағидаларына
26-қосымша

Нысан

Хаттама _____ 20__ жылғы медициналық-әлеуметтік сараптамаға анық емес құжаттарды ұсыну және (немесе) сараптамалық қорытындыны негізсіз шығару фактісін анықтау туралы № _____ 20__ жылғы Медициналық-әлеуметтік сараптама актісіне

1. Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде) _____

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

2. Туған күні _____ жылғы " ____ " _____

Дата рождения _____

3. Дата освидетельствования _____

4. Клиникалық-сараптама диагнозы: _____

Клинико-экспертный диагноз: _____

4.1. Негізгі диагноз _____

Основной диагноз _____

4.2. Ілеспелі аурулардың диагнозы _____

Диагноз сопутствующих заболеваний _____

5. Мүгедектік категориясы/тобы _____

Категория/группа инвалидности _____

5.1. Мүгедектіктің себебі _____

Причина инвалидности _____

5.2. Мүгедектіктің мерзімі _____

Срок инвалидности _____

5.3. Мүгедектіктің белгіленген мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " дейін

Инвалидность установлена на срок до _____

5.4. Мүгедектіктің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок инвалидности зачтен с _____

6. ЖЕА дәрежесі _____ %

Степень УОТ (жазбаша/прописью) _____

6.1. ЖЕА дәрежесінің себебі _____

Причина степени УОТ _____

6.2. ЖЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " ____ дейін

Степень УОТ установлена на срок до _____

6.3. ЖЕА дәрежесінің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок степени УОТ зачтен с _____

7. Жазатайым оқиға туралы актісі бойынша КЕА дәрежесі _____ %

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью) _____

7.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ _____

7.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ _____

7.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " дейін

Степень УПТ установлена на срок до _____

7.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20 ____ жылғы " ____ " бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с _____

8. Жазатайым оқиға туралы актісі бойынша КЕА дәрежесі _____ %

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью) _____

8.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ _____

8.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

8.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20____ жылғы "____" дейін

Степень УПТ установлена на срок до

8.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20____ жылғы "____" бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

9. Жазатайым оқиға туралы актісі бойынша КЕА дәрежесі _____%

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью)

9.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

9.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

9.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20____ жылғы "____" дейін

Степень УПТ установлена на срок до

9.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20____ жылғы "____" бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

10. Жазатайым оқиға туралы актісі бойынша КЕА дәрежесі _____%

Степень УПТ по Акту о несчастном случае (жазбаша/прописью)

10.1. КЕА себебі _____

Причина УПТ

10.2. КЕА дәрежесінің мерзімі _____

Срок степени УПТ

10.3. КЕА дәрежесінің белгіленген мерзімі 20____ жылғы "____" дейін

Степень УПТ установлена на срок до

10.4. КЕА дәрежесінің мерзімі 20____ жылғы "____" бастап есептелді

Срок степени УПТ зачтен с

11. Оңалту жөніндегі ұсынымдар:

Рекомендации по реабилитации:

11.1. медициналық оңалту _____

медицинская реабилитация

11.2. әлеуметтік оңалту _____

социальная реабилитация

11.3. кәсіптік оңалту _____

профессиональная реабилитация _____

12. Зақым келген қызметкердің қосымша көмекке және күтім түрлеріне
мұқтаждығы

Нуждаемость пострадавшего работника в дополнительных видах помощи и уходе _

13. МӘС ӘББ қорытындыны негіздеу _____

Обоснование заключения ОМК МСЭ

МӘС ӘББ бас мамандар _____ (_____)

Главные специалисты ОМК МСЭ (қолы/подпись)

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

_____ (ЭЦП)

_____ (ЭЦП)

_____ (ЭЦП)

МӘС ӘБ бөлімінің басшысы _____

(ЭЦП) Руководитель отдела МК МСЭ

(Тегі, аты, әкесінің аты (болған кезде)

Фамилия, имя, отчество (при его наличии)

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары -
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрі
2023 жылғы 29 маусымдағы
№ 260 бұйрығына
2-қосымша

**Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің күші
жойылған кейбір бұйрықтарының және бұйрықтың құрылымдық элементінің тізбесі**

1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 44 "Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №10589 болып тіркелген);

2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 23 желтоқсандағы № 998 "Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 44 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 13092 болып тіркелген);

3. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2018 жылғы 7 ақпандағы № 43 "Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 44 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16714 болып тіркелген);

4. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2019 жылғы 12 желтоқсандағы № 671 "Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу

қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 44 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19736 болып тіркелген);

5. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 20 сәуірдегі № 143 "Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 44 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 20458 болып тіркелген);

6. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2021 жылғы 3 наурыздағы № 60 "Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 44 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22297 болып тіркелген);

7. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2021 жылғы 27 қазандағы № 397 "Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 44 бұйрығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы" бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 24968 болып тіркелген);

8. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 22 қыркүйектегі № 381 "Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 44 "Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы" және 2015 жылғы 21 желтоқсандағы № 983 "Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу кезінде қалыптастырылатын құжаттардың нысандарын бекіту туралы" бұйрықтарына өзгерістер енгізу туралы" бұйрығының 1-тармағы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №29787 болып тіркелген).